

Załącznik nr 2
do Zarządzenia Nr 0152-3/VI/10
Prezydenta Miasta Jeleniej Góry
z dnia 30 grudnia 2010 r.
w sprawie ustalenia zasad
rachunkowości dla Urzędu Miasta
Jelenia Góra

ZASADY PROWADZENIA RACHUNKOWOŚCI DLA URZĘDU MIASTA JELENIA GÓRA – JEDNOSTKA BUDŻETOWA

I. ZASADY OGÓLNE

1. Księgi rachunkowe Urzędu Miasta Jelenia Góra prowadzone są w siedzibie jednostki.
2. Rokiem obrotowym dla Urzędu Miasta Jelenia Góra jest rok budżetowy, a okresem sprawozdawczym jest miesiąc.
3. Metody i terminy inwentaryzowania składników majątkowych szczegółowo określono w Instrukcji wewnętrznej w sprawie inwentaryzacji składników majątkowych w Urzędzie Miasta Jelenia Góra wprowadzonej odrębnym zarządzeniem Prezydenta Miasta.
4. Rachunkowość Urzędu Miasta Jelenia Góra prowadzona jest komputerowo z wykorzystaniem oprogramowania:
  - systemu informatycznego Zakładu Systemów Informatycznych „SIGID” Sp.z o.o. w Poznaniu p.n.: „KSIĘGOWOŚĆ BUDŻETOWA JEDNOSTKI” w wersji 8.11 i późniejszych. Program ten jest eksploatowany od 1 stycznia 1995 roku,
  - programu do obsługi elektronicznych kanałów dystrybucji produktów bankowych firmy VideoTEL Sp. z o.o. w Warszawie w wersji 5.0 i późniejszych. Program eksploatowany jest od 4 września 2001 roku i służy do sporządzania przelewów typu ELIXIR i ich transmisji do banku,
  - programu kadrowo – płacowego „KALI” firmy „Macrosoft” Sp. z o.o. we Wrocławiu; w wersji 8.2 i późniejszych eksploatowany jest od 1 stycznia 1996 roku.Dokumentacja opisująca przyjęte zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu programu komputerowego: „KSIĘGOWOŚĆ BUDŻETOWA JEDNOSTKI” Zakład u Systemów Informatycznych „SIGID” Sp. z o.o. w Poznaniu, instrukcje użytkowników systemu VideoTEL i programu kadrowo-płacowego „KALI” dostępne są w formie elektronicznej jako podręcznik w notatniku każdego modułu pn. „Pomoc”.
5. Dla Urzędu Miasta prowadzi się następujące księgi rachunkowe:
  - dzienniki częściowe,
  - zbiorcze zestawienie wszystkich dzienników częściowych (dziennik główny),
  - księgę główną kont,
  - księgi pomocnicze,
  - zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych.Księgi rachunkowe powinny być drukowane lub przenoszone na trwałe nośnik informacji w całości co najmniej raz na koniec roku obrotowego.

II. METODY WYCENY AKTYWÓW I PASYWÓW ORAZ USTALANIA WYNIKU FINANSOWEGO

1. Aktywa i pasywa wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy w sposób następujący:

1) środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne

- a) zakupione, kompletne i zdane do użytku - według cen nabycia,
- b) wytworzone we własnym zakresie - według kosztów wytworzenia,
- c) po aktualizacji wyceny środków trwałych - wg wartości przeszacowanej,
- d) nabyte w drodze darowizny lub nieodpłatnie przekazane – wg wartości rynkowej z dnia nabycia, chyba że umowa darowizny albo umowa o nieodpłatnym przekazaniu określa tę wartość w niższej wysokości,
- e) wniesione jako aport – wg wartości poszczególnych środków trwałych pomniejszonej o umorzenie, nie wyższej jednak od ich wartości rynkowej, z tym że suma wartości wszystkich składników stanowiących wkład lub udział pieniężny i niepieniężny łącznie nie może być wyższa od nominalnej wartości udziałów lub akcji,
- f) stanowiące współwłasność - wg takiej proporcji jego wartości, w jakiej pozostaje udział współwłaściciela we własności tego składnika majątku,
- g) po przekształceniu przedsiębiorstwa (przekształcenia formy prawnej, połączenia, podziału) - w wartości początkowej określonej w ewidencji środków trwałych,
- h) ujawnione w wyniku inwentaryzacji - w wartości wynikającej z posiadanych dokumentów, a gdy ich brak – na podstawie ekspertyzy, uwzględniając ich wartość godziwą i ewentualne dotychczasowe zużycie,
- i) inwestycje w obcych środkach trwałych – wg cen nabycia lub kosztów wytworzenia skorygowanych o ewentualne różnice kursowe, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Otrzymane nieodpłatnie środki trwałe od Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego wprowadza się w wartości określonej przez właściwy organ w decyzji o przekazaniu. W decyzjach tych ustala się przeważnie wartość początkową, w jakiej były dotychczas ujęte w ewidencji, a w przypadku gdy poprzednio były używane, z równoczesnym ujęciem ich dotychczasowego umorzenia wykazanego przez poprzedniego użytkownika w dowodzie przekazania.

- 2) **środki trwałe w budowie** - w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości,
- 3) **udziały w innych jednostkach oraz inne inwestycje zaliczone do aktywów trwałych** – według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości,
- 4) **mienie zlikwidowanych jednostek** - według wartości netto wynikającej z bilansu zlikwidowanego podmiotu oraz dołączonych załączników,
- 5) **inwestycje krótkoterminowe** - według ceny (wartości) rynkowej albo według ceny nabycia lub ceny (wartości) rynkowej, zależnie od tego, która z nich jest niższa, a krótkoterminowe inwestycje, dla których nie istnieje aktywny rynek, w inny sposób określonej wartości godziwej,
- 6) **rzeczowe składniki aktywów obrotowych** – np. materiały według cen zakupu lub nabycia, towarów według cen nabycia lub ceny rynkowej (np. w przypadku nabycia spadku),

- 7) **należności i udzielone pożyczki** - w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem ostrożności,
- 8) **zobowiązania** - w kwocie wymagającej zapłaty,
- 9) **fundusze własne** oraz pozostałe aktywa i pasywa - w wartości nominalnej.

Należności i zobowiązania oraz inne składniki aktywów i pasywów wyrażone w walutach obcych wycenia się nie później niż na koniec kwartału, według zasad obowiązujących na dzień bilansowy.

Odsetki od należności i zobowiązań, w tym również tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty, lecz nie później niż pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

Odpisów aktualizujących należności dokonuje się raz w roku na dzień bilansowy.

Odpisy aktualizujące należności dotyczące dochodów budżetowych jednostki i działalności operacyjnej tworzy się w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych. Odpisy należności działalności finansowej zwiększają koszty finansowe. Odpisy aktualizujące należności na rzecz funduszy tworzonych na podstawie ustaw obciążają te fundusze.

2. **Wynik finansowy netto** ustala się w wariantcie porównawczym rachunku zysków i strat, w którym wykazuje się oddzielnie przychody, koszty, zyski i straty za bieżący i poprzedni rok obrotowy.

Ewidencja kosztów działalności prowadzona jest w zespole 4 kont według rodzajów kosztów w układzie klasyfikacji budżetowej wydatków.

Nie prowadzi się ewidencji kosztów w zespole 5 „Koszty według typów działalności i ich rozliczenie”.

Wynik finansowy netto składa się z wyników ze sprzedaży, z pozostałej działalności operacyjnej, z operacji finansowych i nadzwyczajnych.

Przychody z tytułu dochodów budżetu Miasta Jelenia Góra zrealizowane bezpośrednio na rachunek budżetu a nieujęte w planach finansowych innych samorządowych jednostek budżetowych ujmowane są w ewidencji Urzędu na koniec roku obrotowego na podstawie rocznego sprawozdania RB-27S z wykonania dochodów budżetowych przez budżet (organ).

III. Zasady szczególne prowadzenia ksiąg rachunkowych w Urzędzie Miasta Jelenia Góra

Rachunkowość winna być prowadzona zgodnie z przepisami stanowiącymi podstawę prawną niniejszego zarządzenia z uwzględnieniem niżej wymienionych zasad:

1. Do środków trwałych zalicza się rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki, w szczególności:
  - 1) nieruchomości – w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego,
  - 2) maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy,
  - 3) ulepszenia w obcych środkach trwałych,

- 4) inne aktywa trwałe zaliczane do środków trwałych w rozumieniu ustawy o rachunkowości.
2. Środkami trwałymi podlegającymi ewidencji w jednostce są w szczególności środki trwałe stanowiące własność jednostki samorządu terytorialnego, w stosunku do których jednostka samorządu terytorialnego wykonuje uprawnienia właścicielskie, oraz otrzymane w zarząd lub użytkowanie środki trwałe stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego i przeznaczone na potrzeby jednostki.
3. Do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, a w szczególności:
  - 1) autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje,
  - 2) prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych,
  - 3) know-how.
4. Dla celów naliczenia amortyzacji lub umorzenia środka trwałego, którego dokonuje się w oparciu o ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t. j. Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654 z późniejszymi zmianami), zwaną dalej ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych, środki trwałe dzieli się na:
  - 1) podstawowe, to jest o wartości początkowej większej niż 3500 zł;
  - 2) pozostałe, to jest o wartości początkowej niższej lub równej 3500 zł, z wyłączeniem przedmiotów zaliczonych do wyposażenia;
  - 3) wyposażenie, do którego zalicza się środki trwałe o wartości niższej lub **równej 500 zł** oraz wymienione z rodzaju w części VI niniejszego załącznika bez względu na wartość.
5. Wartości niematerialne i prawne dzieli się na:
  - 1) podstawowe, to jest o wartości początkowej większej niż 3500 zł;
  - 2) pozostałe, to jest o wartości początkowej niższej lub równej 3500 zł.
6. Niezależnie od wartości, do podstawowych środków trwałych zalicza się:
  - 1) nieruchomości, w szczególności grunty i prawo wieczystego użytkowania gruntów;
  - 2) dobra kultury;
  - 3) zestawy komputerowe i inny samodzielny sprzęt informatyczny (komputerowy);
  - 4) kserokopiarki.
7. Niezależnie od wartości, do pozostałych środków trwałych zalicza się meble i dywany.
8. Środki trwałe umarzane są metodą liniową wg stawek określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych. Dopuszcza się możliwość umarzania metodą degresywną zakupionych komputerów i innych urządzeń technicznych, których cena rynkowa ulega co roku znacznym wahaniom. Przy czym, nie należy zmienić metody umorzenia (amortyzacji) w trakcie umarzania lub amortyzowania środka trwałego. Odpisy dokonywane są jednorazowo w grudniu za okres całego roku, a w przypadku przekazywania środków trwałych innym jednostkom w ciągu roku amortyzacja naliczana jest do końca miesiąca przekazania.
9. Wartości niematerialne i prawne podlegają umorzeniu wg stawek wyliczonych z zastosowaniem granicznych okresów dokonywania odpisów amortyzacyjnych określonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych. Dla licencji na programy

komputerowe i od praw autorskich, których wartość początkowa przekracza 3.500 zł, ustala się stawkę odpisów amortyzacyjnych w wysokości 30%.

10. Umorzeniu nie podlegają grunty oraz dobra kultury.
11. Pozostałe środki trwałe i wartości niematerialne i prawne, umarza się jednorazowo, przez spisanie w koszty w miesiącu przyjęcia do używania.
12. Wartość zakupionego i przekazanego do użytkowania wyposażenia spisuje się w koszty w miesiącu przekazania do używania.
13. Środki trwałe, z wyłączeniem wyposażenia, oraz wartości niematerialne i prawne ewidencjonowane są w module programu komputerowego „Księgowość budżetowa jednostki” syntetycznie w ujęciu wartościowym, z uwzględnieniem zasad prowadzenia kont 011, 013, 016, 020 oraz kont 071 i 072.
14. Wyposażenie nie podlega ewidencji bilansowej na kontach księgowych. Ewidencja wyposażenia prowadzona jest pozabilansowo, w ujęciu ilościowym, imiennym – wg osób, którym powierzono dany składnik wyposażenia. Ewidencję tę prowadzi Wydział Informatyki i Obsługi Technicznej.
15. Wydział Oświaty i Wychowania prowadzi analityczną ewidencję wyposażenia i pozostałych środków trwałych zlikwidowanych jednostek oświatowych, tj. przedszkoli, burs, itd.
Wydział Zarządzania Kryzysowego prowadzi analityczną ewidencję wyposażenia i pozostałych środków trwałych w jednostkach Ochotniczych Straży Pożarnych.
Wydział Finansowy prowadzi ewidencję syntetyczną pozostałych środków trwałych ewidencjonowanych w tych Wydziałach.
16. Ewidencję analityczną środków trwałych, z wyjątkiem gruntów i wyposażenia, należy prowadzić w module programu komputerowego „Ewidencja środków trwałych i przedmiotów w ewidencji”, w ujęciu ilościowo-wartościowym w formie kartotek środków trwałych, zgodnie z obowiązującą klasyfikacją środków trwałych. Kartoteka środka trwałego zakładana jest odrębnie dla każdego środka trwałego i służy do jego ewidencji przez cały okres użytkowania. Zawiera wszystkie informacje dotyczące danego środka trwałego, w szczególności numer inwentarzowy, nazwę środka, datę przyjęcia do używania, wartość początkową, stopę amortyzacji, dotychczasowe umorzenie, komórkę organizacyjną i osobę odpowiedzialną, której powierzono środek trwały. Moduł „Ewidencja środków trwałych i przedmiotów w ewidencji” jest powiązany z modulem „Księgowość budżetowa jednostki” w sposób zapewniający zgodność wartości środków trwałych i ich umorzenia w ewidencji syntetycznej z wartością w ewidencji analitycznej.
17. Do czasu zaewidencjonowania w programie komputerowym wszystkich „podstawowych” środków trwałych, ewidencję analityczną środków trwałych w wartości początkowej oraz ewidencję umorzenia środków trwałych prowadzi się w arkuszach kalkulacyjnych w Wydziale Finansowym.
18. Równoległe do ewidencji komputerowej prowadzi się ewidencję analityczną pozostałych środków trwałych w formie ksiąg inwentarzowych prowadzonych z podziałem na poszczególne wydziały. Ewidencja w księgach inwentarzowych winna być zgodna z ewidencją w księgach rachunkowych.

19. Przez grunty należy rozumieć działki ewidencyjne, w odniesieniu do których w operacie ewidencji gruntów wpisane jest prawo własności, współwłasności bądź użytkownika wieczystego na rzecz Gminy Jelenia Góra, Miasta Jelenia Góra – miasta na prawach powiatu oraz Skarbu Państwa.

Ewidencję gruntów prowadzi się w Wydziale Finansowym – syntetycznie oraz w Wydziale Geodezji i Mienia Skarbu Państwa oraz Wydziale Gospodarki Nieruchomościami, zwanymi dalej wydziałami merytorycznymi – analitycznie. Ewidencja analityczna i syntetyczna obejmuje grunty położone w granicach administracyjnych Miasta Jelenia Góra oraz grunty, które są własnością lub pozostają we współwłasności bądź użytkowaniu wieczystym poza granicami administracyjnymi Miasta Jelenia Góra.

W Wydziale Finansowym grunty stanowiące własność lub współwłasność gminy i powiatu Miasta Jelenia Góra, Skarbu Państwa oraz prawa wieczystego użytkowania gruntów Skarbu Państwa ujmowane są w ewidencji księgowej syntetycznie w sposób wartościowy w PLN w systemie komputerowym pn.: „Programy obsługi jednostek budżetowych” firmy ZSI SIGID Sp. z o.o. Poznań w module „Księgowość budżetowa jednostki”. Pomocniczo grunty ewidencjonuje się ilościowo w hektarach z dokładnością do czwartego miejsca po przecinku.

W wydziałach merytorycznych ewidencja gruntów gminnych, powiatowych, Skarbu Państwa oraz prawa wieczystego użytkowania gruntów Skarbu Państwa prowadzona jest w programie geodezyjnym ilościowo w hektarach z dokładnością do czwartego miejsca po przecinku i z podziałem na działki. Ewidencja analityczna prowadzona odrębnie dla każdego obiektu inwentarzowego tj. działki zawiera co najmniej następujące informacje dotyczące danego środka trwałego: numer inwentarzowy stanowiący nr działki gruntu, obręb i arkusz mapy, adres, powierzchnię działki w hektarach z dokładnością do czwartego miejsca po przecinku, rodzaj użytku odpowiadający klasyfikacji gleboznawczej, jednostkę ewidencyjną (Jelenia Góra-gmina, powiat, Skarb Państwa), ewentualnie typ władania oraz nazwę jednostki/osoby prawnej/osoby fizycznej, której powierzono grunt.

Przyjęcie gruntu na stan następuje m.in. poprzez zakup, darowiznę, nieodpłatne przekazanie, zamianę, przejęcie za wierzytelności podatkowe i niepodatkowe.

Rozchód gruntów może być spowodowany m.in. sprzedażą, darowizną, zamianą, przekształceniem prawa wieczystego użytkowania gruntu w prawo własności.

Za ewidencję gruntów prowadzoną w wydziałach merytorycznych odpowiadają naczelnicy tych wydziałów, każdy w swoim zakresie zadań. Procedury przygotowania i obiegu dowodów księgowych dotyczące m.in. zbywania (np.: przekształcenia prawa wieczystego użytkowania gruntu gminy w prawo własności, sprzedaży, nieodpłatnego przekazania, aportu) i nabywania (np.: kupna, komunalizacji, powiatyzacji i innego nieodpłatnego nabycia) nieruchomości winny być zgodne z Zarządzeniem Prezydenta Miasta w sprawie procedury obiegu dokumentów. Wydziały merytoryczne przygotowują i przekazują w terminie kompletne dokumenty (tj. OT, PT, LT wraz z załącznikami) do Wydziału Finansowego. Na podstawie powyższych dowodów dokonywane są zmiany w ewidencji księgowej.

Dla zapewnienia porównywalności danych wynikających z ewidencji księgowej z ewidencją odpowiednio gminnego, powiatowego i wojewódzkiego zasobu nieruchomości wprowadza się obowiązek prowadzenia ewidencji analitycznej gruntów w układzie ilościowo-wartościowym, z zachowaniem układu Klasyfikacji Środków Trwałych, w szczególności do pojedynczych działek gruntów, których właścicielem, współwłaścicielem, wieczystym użytkownikiem jest Gmina Jelenia Góra, Miasto Jelenia Góra – miasto na prawach powiatu oraz Skarb Państwa. Ewidencja ta obejmuje również działki stanowiące własność Gminy (Miasta), co do których ustanowiono prawo wieczystego użytkowania na rzecz obcych podmiotów. Ewidencję tę prowadzą wydziały

merytoryczne tj. Wydział Geodezji i Mienia Skarbu Państwa oraz Wydział Gospodarki Nieruchomościami, a za jej prowadzenie odpowiedzialni są naczelnicy tych wydziałów. Zmiany w ewidencji analitycznej wprowadza się na podstawie dowodów źródłowych, dokumentujących przychód i rozchód gruntów.

Ewidencję syntetyczną gruntów prowadzi Wydział Finansowy w ujęciu wartościowym w szczególności grup rodzajowych. Pomocniczo grunty ewidencjonuje się ilościowo w hektarach z dokładnością do czwartego miejsca po przecinku.

Zmiany w ewidencji syntetycznej gruntów wprowadzane są na podstawie miesięcznych dokumentów zbiorczych przekazywanych przez wydziały merytoryczne do 5-go dnia następnego miesiąca.

Ewidencja analityczna prowadzona przez wydziały merytoryczne uzgadniana jest z Wydziałem Finansowym w okresach półrocznych według stanu na 30 czerwca do 15 lipca i według stanu na 31 grudnia do 15 stycznia roku następnego.

20. Nie rzadziej niż na koniec każdego roku kalendarzowego uzgadnia się ewidencję analityczną środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych z ewidencją syntetyczną, z wyjątkiem pozabilansowych ewidencji ilościowych.
Grunty, budynki i budowle podlegają inwentaryzacji drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości tych składników.
21. Za „teren strzeżony” i „składowiska strzeżone” należy rozumieć pomieszczenia w budynkach przy ulicy Ptasiej 2-3, Sudeckiej nr 29, Wojska Polskiego nr 18 i Placu Ratuszowym nr 58 oraz inne nieruchomości objęte monitoringiem.
22. Nie dokonuje się zakupów materiałów do magazynu. Zakupione materiały biurowe, paliwo do samochodu, części do napraw bieżących, akcesoria i części zamienne do komputerów, części eksploatacyjne, druki oraz inne materiały nie są przyjmowane do magazynu, lecz wydawane do użytkowania i odnoszone w koszty w momencie ich zakupu, na podstawie otrzymanych faktur sprawdzonych pod względem merytorycznym przez naczelników odpowiednich wydziałów.
23. Ewidencja szczegółowa rozrachunków z przedsiębiorcami z tytułu udzielonych koncesji na sprzedaż napojów alkoholowych prowadzona jest przez Wydział Rozwoju Gospodarczego w programie pn. „KONCESJA” autorstwa Andrzeja Szepe AS Zakład Systemów Komputerowych w Gliwicach.
Ewidencja księgową dochodów z tytułu wpłat za uzyskanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych prowadzona jest w Wydziale Finansowym na kontach analitycznych:
Wn 101, Wn 130, Ma 221 – Wpłata należności w kasie lub banku, księgowanie pod datą wpłaty.
Przypis należnych przychodów z tytułu udzielonych koncesji (Wn 221, Ma 720) dokonywany jest na koniec każdego kwartału na podstawie informacji z ewidencji szczegółowej przekazanej przez Wydział Rozwoju Gospodarczego.
Wydział Rozwoju Gospodarczego zobowiązany jest do rozliczania i przestrzegania terminowości dokonywanych przez przedsiębiorców wpłat za korzystanie z zezwoleń napojów alkoholowych oraz kierowania spraw do windykacji.
24. W celu dotrzymania terminów sprawozdań kwartalnych, w księgach rachunkowych ujmuje się wszystkie przychody i koszty danego okresu sprawozdawczego wynikające z zaistniałych zdarzeń gospodarczych w oparciu o przedłożone do 3-go dnia następnego

miesiąca dowody księgowe, z wyjątkiem dokumentów pod raportami kasowymi, które są ujmowane w miesiącu zapłaty.

Faktury, rachunki lub inne dokumenty stanowiące dowód księgowy, dostarczone do Wydziału Finansowego po 3 dniu miesiąca następującego po kwartale, w którym je wystawiono, ujmowane są w księgach rachunkowych w miesiącu ich dostarczenia.

25. Do ksiąg rachunkowych danego roku obrotowego ujmowane są wszystkie dowody księgowe obciążające dany rok obrotowy dostarczone do Wydziału Finansowego w terminie do 30 stycznia następnego roku.
26. Nie stosuje się rozliczeń międzyokresowych kosztów i przychodów z uwagi na ich znikomy wpływ na sytuację finansową i wynik finansowy jednostki.
27. Faktury i rachunki dotyczące zakupów gotówkowych związanych z bieżącą obsługą funkcjonowania Urzędu Miasta księguje się w koszty z pominięciem konta 201 „Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami”.
28. W miesiącu grudniu każdego roku dokonuje się płatności wynikających z faktur i innych dokumentów zgodnie z planem finansowym ustalonym na dany rok, w tym również zobowiązań, których termin płatności upływa w miesiącu styczniu następnego roku.
29. W ciągu roku budżetowego naliczony przy zakupie podatek od towarów i usług podlegający odliczeniu księguje się na zmniejszenie poniesionych kosztów i wydatków.
30. Kierując się zasadą istotności oraz mając na uwadze racjonalne gospodarowanie środkami publicznymi wezwania do zapłaty oraz noty odsetkowe mogą nie być przesyłane do kontrahentów, jeżeli kwota należności jest mniejsza od kosztów przesyłki poleconej za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.
31. W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania Urzędu i sprawnego realizowania zadań oraz terminowej płatności dokonywanych wydatków, udzielane są upoważnionym pracownikom zaliczki gotówkowe: stałe i jednorazowe, w tym na delegacje służbowe. Zaliczki stałe zatwierdzane są przez Prezydenta Miasta dla wskazanych przez Naczelników Wydziałów pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, którzy w związku z czynnościami służbowymi pokrywają drobne, stale powtarzające się wydatki i dokonują bieżących zakupów. Wydatki zwracane są pracownikom na bieżąco, w całości, na podstawie przedkładanych uznanych faktur (rachunków), bez konieczności zwrotu różnicy pomiędzy pobraną zaliczką, a kwotą dokonanych wydatków. Zaliczki rozliczane są w terminach zatwierdzonych przez Prezydenta Miasta w dokumencie „wniosek o zaliczkę”, jednak nie później niż do końca roku budżetowego.

Zaliczki jednorazowe mogą być wypłacane:

- na poczet podróży służbowych pracownikom zatrudnionym w Urzędzie Miasta Jelenia Góra na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia oraz radnym,
- na dokonywanie doraźnych zakupów materiałów, sprzętu oraz usług – pracownikom zatrudnionym w Urzędzie Miasta Jelenia Góra na podstawie umowy o pracę do wysokości przewidzianych kosztów.

Zaliczki jednorazowe na delegacje podlegają rozliczeniu w terminie 14 dni od zakończenia podróży służbowej.

Zaliczki jednorazowe na dokonanie drobnych zakupów lub zapłatę za usługę wykonywaną w terenie wypłaca się na podstawie wypełnionego i zatwierdzonego do wypłaty wniosku o

zaliczkę, na którym należy dokładnie określić rodzaj zakupu bądź cel, któremu zaliczka ma służyć, oraz termin rozliczenia zaliczki nie dłuższy niż 14 dni. Termin rozliczenia się pracownika z pobranej zaliczki oznacza datę wpływu do Referatu Rachunkowości dokumentów sprawdzonych pod względem merytorycznym lub datę wpłaty do kasy niewydatkowanej kwoty zaliczki.

Nie rozliczona w terminie zaliczka podlega potrąceniu z wynagrodzenia pracownika.

Do czasu rozliczenia się pracownika z poprzedniej zaliczki nie jest możliwe wypłacenie następnej zaliczki.

32. Rozliczanie wydatków dotyczących zagranicznej podróży służbowej

Na podstawie wniosku na wyjazd służbowy za granicę dokonywane jest wyliczenie zaliczki potrzebnej na pokrycie kosztów związanych z podróżą, a jeżeli zaliczka nie jest wypłacana w walucie polskiej, sporządzane jest zlecenie wypłaty dewiz.

Przeliczenie wypłaty zaliczki na delegację w walucie obcej następuje według kursu sprzedaży banku, po którym zakupiono dewizy.

Rozliczenia kosztów podróży służbowej należy dokonać w ciągu 14 dni od dnia zakończenia podróży w walucie otrzymanej zaliczki, w walucie wymiennej, bądź w walucie polskiej w sposób następujący:

- 1) w odniesieniu do wydatków związanych z kosztami podróży – według kursu, po którym wyceniono zaliczkę,
- 2) zwrot niewykorzystanej zaliczki:
  - do kasy – według kursu z dnia zakupu waluty,
  - do banku – według kursu kupna obowiązującego w tym banku w dniu sprzedaży waluty.

Zwrot waluty dla pracownika, w przypadku gdy wydatki przekroczyły kwotę zaliczki, wiąże się z zakupem walut w banku i wycenia się według kursu dnia, po którym zakupiono walutę w banku.

Wypłacając pracownikowi należność w walucie polskiej z tytułu pokrycia poniesionych przez niego kosztów zagranicznej podróży służbowej, dopuszcza się stosowanie kursu będącego średnią arytmetyczną dwóch kursów sprzedaży waluty przez bank, tj. z dnia rozpoczęcia i zakończenia podróży.

33. Z kwoty wpłaty dokonanej przez dłużnika na pokrycie zaległości niepodatkowych pokrywa się w pierwszej kolejności koszty egzekucji, następnie koszty upomnienia i naliczone odsetki ustawowe za zwłokę. Pozostałą kwotę zalicza się na należność główną.

W braku oświadczenia dłużnika dokonana wpłatę zalicza się przede wszystkim na poczet należności wymagalnej, a jeżeli jest kilka należności wymagalnych – na poczet najdawniej wymagalnej.

34. Odpisy aktualizujące należności

Wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego na:

- należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub stan upadłości – do wysokości należności nieobjętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności, zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym,
- należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego – w pełnej wysokości należności,
- należności kwestionowanych przez dłużników oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika spłata należności w umownej

kwocie nie jest prawdopodobna – do wysokości niepokrytej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności,

- należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych w wysokości 100 % niespłaconej kwoty na koniec roku,
- należności z tytułu opłat za wycinkę drzew i krzewów, których płatności są odroczone na okres 3 lat, a wpłata należności po tym terminie jest uzależniona od zachowania żywotności roślin posadzonych w zamian za wycięte drzewa – w pełnej wysokości należności

Odpisy aktualizujące wartość należności dokonywane są nie rzadziej niż raz w roku na dzień bilansowy.

III. SPOSÓB PROWADZENIA KSIĄG RACHUNKOWYCH

ZAKŁADOWY PLAN KONT DLA URZĘDU MIASTA JELENIA GÓRA

A. WYKAZ KONT KSIĘGI GŁÓWNEJ

I. Konta bilansowe

Zespół 0 - Majątek trwały

- 011 - Środki trwałe
- 013 - Pozostałe środki trwałe
- 015 - Mienie zlikwidowanych jednostek
- 016 - Dobra kultury
- 020 - Wartości niematerialne i prawne
- 030 - Długoterminowe aktywa finansowe
- 071 - Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych
- 072 - Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych
- 073 - Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe
- 080 - Inwestycje (środki trwałe w budowie)

Zespół 1 - Środki pieniężne i rachunki bankowe

- 101 - Kasa
- 130 - Rachunek bieżący jednostki
- 135 - Rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia
- 139 - Inne rachunki bankowe
- 140 - Krótkoterminowe papiery wartościowe i inne środki pieniężne
- 141 - Środki pieniężne w drodze

Zespół 2 - Rozrachunki i rozliczenia

- 201 - Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami
- 221 - Należności z tytułu dochodów budżetowych
- 222 - Rozliczenie dochodów budżetowych
- 223 - Rozliczenie wydatków budżetowych
- 224 - Rozliczenie dotacji budżetowych
- 225 - Rozrachunki z budżetami
- 226 - Długoterminowe należności budżetowe
- 229 - Pozostałe rozrachunki publicznoprawne
- 231 - Rozrachunki z pracownikami z tytułu wynagrodzeń wynikających ze stosunku pracy
- 232 - Rozrachunki z tytułu pozostałych wynagrodzeń
- 234 - Pozostałe rozrachunki z pracownikami
- 240 - Pozostałe rozrachunki
- 261 - Rozliczenia z tytułu płac
- 290 - Odpisy aktualizujące należności

Zespół 3 - Materiały i towary

- 300 - Rozliczenie zakupu
- 310 - Materiały
- 330 - Towary

Zespół 4 - Koszty według rodzajów i ich rozliczenie

- 400 - Amortyzacja
- 401 - Zużycie materiałów i energii
- 402 - Usługi obce
- 403 - Podatki i opłaty
- 404 - Wynagrodzenia
- 405 - Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia dla pracowników
- 406 - Inne świadczenia finansowane z budżetu
- 407 - Pozostałe obciążenia
- 409 - Pozostałe koszty rodzajowe

Zespół 7 – Przychody, dochody i koszty

- 720 - Przychody z tytułu dochodów budżetowych
- 750 - Przychody finansowe
- 751 - Koszty finansowe
- 760 - Pozostałe przychody operacyjne
- 761 - Pozostałe koszty operacyjne
- 770 - Zyski nadzwyczajne
- 771 - Straty nadzwyczajne

Zespół 8 - Fundusze, rezerwy i wynik finansowy

- 800 - Fundusz jednostki
- 810 - Dotacje budżetowe oraz środki z budżetu na inwestycje
- 840 - Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów
- 851 - Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych
- 853 - Fundusze celowe
- 855 - Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek
- 860 - Wynik finansowy

II. Konta pozabilansowe

- 000 - 011 - Majątek trwały Skarbu Państwa
- 000 - 080 - Środki trwałe w budowie w walucie obcej i nakłady w obcych środkach trwałych
- 001 - 102 - Środki pieniężne w walutach obcych w kasie
- 001 - 139 - Środki pieniężne w walutach obcych na rachunkach bankowych
- 001 - 140 - Weksle w depozycie oraz zabezpieczenia należytego wykonania umowy w formie gwarancji bankowej lub gwarancji ubezpieczeniowej
- 002 - Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami w walucie obcej, warunkowe rozrachunki z dostawcami, depozyt.
- 004 - Koszty realizowanych projektów – nieinwestycyjne i w walutach obcych
- 008 - Fundusz inwestycyjny w walucie obcej
- 019 - Obce środki trwałe

- 021 - Skutki obniżenia górnych stawek podatków oraz udzielonych przez gminę ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień, zaniechania poboru obliczone za okres sprawozdawczy (bez ulg i zwolnień ustawowych)
- 090 - Likwidacja środków trwałych
- 091 - Środki trwałe do przekazania na długoterminowe aktywa
- 202 - Rozrachunki z kontrahentami z tytułu użytkowania składników majątkowych i przekazanych do depozytu weksli oraz zabezpieczeń należytego wykonania umowy w formie gwarancji bankowej lub gwarancji ubezpieczeniowej
- 975 - Wydatki strukturalne
- 980 - Plan finansowy wydatków budżetowych
- 981 - Plan finansowy niewygasających wydatków
- 998 - Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego
- 999 - Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat

B. Opis kont i sposób ujmowania operacji gospodarczych oraz prowadzenia ewidencji w księgach rachunkowych

I. Konta bilansowe

1. Zespół 0 - "Majątek trwały"

Konta zespołu 0 "Majątek trwały" służą do ewidencji:

- 1) rzeczowego majątku trwałego,
- 2) wartości niematerialnych i prawnych,
- 3) długoterminowych aktywów finansowych,
- 4) umorzenia majątku,
- 5) inwestycji.

1.01 Konto 011 - "Środki trwałe"

W urzędzie konto 011 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej tych środków trwałych, które są umarżane stopniowo, według stawek amortyzacyjnych ustalonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych oraz gruntów.

Ewidencją księgową obejmuje się wszystkie środki trwałe, które są związane z działalnością jednostki.

Do środków trwałych ujmowanych na koncie 011 zalicza się również ulepszenia w obcych środkach trwałych, którymi są sfinansowane ze środków inwestycyjnych koszty poniesione w celu dostosowania obcego obiektu do potrzeb użytkownika, np. przebudowa urządzeń w budynku, nowe instalacje, uzbrojenie cudzego gruntu itp. Obiektem inwentarzowym jest wtedy poszczególne ulepszenie w obcym środku trwałym. Po upływie terminu użytkowania obcy obiekt przekazuje się właścicielowi wraz z dokonanymi w nim ulepszeniami na zasadach określonych w umowie.

Ewidencjonowane na koncie 011 tzw. „podstawowe” środki trwałe jednostki finansuje się ze środków pieniężnych przewidzianych na finansowanie inwestycji.

Wszystkie zwiększenia z tytułu przychodów i podwyższenia wartości początkowej tych środków trwałych księguje się po stronie Wn 011, a wszystkie rozchody i zmniejszenia wartości początkowej po stronie Ma.

Na stronie Wn konta 011 ewidencjonuje się w szczególności:

- przychody nowych lub używanych środków trwałych tzw. „podstawowych” pochodzących z zakupu lub z zakończonych inwestycji oraz otrzymanych w trwały zarząd lub w nieodpłatne używanie od Skarbu Państwa lub samorządów terytorialnych albo z tytułu darowizny lub spadku,
- środki trwałe przyjęte w leasing finansowy,
- ujawnione nadwyżki inwentaryzacyjne,
- przeniesienia własności wskutek wygaśnięcia zobowiązania podatkowego,
- zwiększenie wartości początkowej o nakłady poniesione na ulepszenie istniejących własnych środków trwałych,
- wartość ulepszenia w obcych „podstawowych” środkach trwałych,
- zwiększenie wartości początkowej środków trwałych dokonywane z tytułu aktualizacji wyceny.

Na stronie Ma konta 011 ujmuje się:

- rozchód środków trwałych w związku z likwidacją (w wyniku zużycia lub zniszczenia), sprzedażą lub przekazaniem nieodpłatnym,
- ujawnione niedobory środków trwałych,
- zmniejszenie wartości początkowej środków trwałych w wyniku aktualizacji ich wyceny,
- zwrot dostawcom wadliwych środków trwałych (na podstawie umowy gwarancyjnej lub reklamacji).

Zwiększenie stanu środków trwałych następuje pod datą przyjęcia do używania z inwestycji, od dostawców lub od innych jednostek przekazujących.

Ujawnione nadwyżki środków trwałych wprowadza się do ksiąg pod datą ich zinwentaryzowania.

Środki trwałe otrzymane w zamian za niesprawne środki, które zwrócono dostawcom, wprowadza się do ewidencji w wartości, jaka wynika z dowodu dostawcy z podaniem cech szczególnych nowego sprawnego środka.

Zakupiony środek trwały zarówno nowy, jak i używany wprowadza się do ewidencji na koncie 011 w tak zwanej „rozszerzonej” cenie nabycia, która obejmuje:

- cenę zakupu należną sprzedającemu pomniejszoną o ewentualne rabaty, opusty, skonta i inne zmniejszenia,
- cło, podatek akcyzowy oraz inne opłaty związane z nabyciem (np. notarialne, skarbowe, podatek od czynności cywilnoprawnych związanych z nabyciem i inne),
- koszty transportu, załadunku i wyładunku,
- koszty przystosowania, montażu, prób i innych czynności poprzedzających oddanie obiektu do używania, w tym montażu instalacji i uruchomienia programów oraz systemów komputerowych,
- obciążający zakup podatek VAT (ujęty w fakturze), w części niepodlegającej odliczeniu lub zwrotowi,
- odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań, prowizje oraz różnice kursowe od zobowiązań i przedpłat dotyczących inwestycji (środków trwałych w budowie) do czasu ich zakończenia.

Wycena nieruchomości winna być dokonana z uwzględnieniem podziału poszczególnych obiektów nieruchomości na grupy rodzajowe środków trwałych zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych.

Środki trwałe przejęte po zakończeniu robót inwestycyjnych wycenia się po koszcie wytworzenia, to jest w wartości wszystkich poniesionych na dany obiekt kosztów – zarówno bezpośrednich, jak i pośrednich, poniesionych od momentu podjęcia inwestycji aż do przejęcia środka do używania w stanie kompletnym.

Środki trwałe ujawnione w wyniku inwentaryzacji wycenia się w wartości wynikającej z posiadanych dokumentów, a gdy ich brak – na podstawie ekspertyzy, uwzględniając ich wartość godziwą i ewentualne dotychczasowe zużycie.

Otrzymane nieodpłatnie środki trwałe od Skarbu Państwa lub samorządu terytorialnego wprowadza się w wartości określonej w decyzji właściwego organu o przekazaniu. W decyzjach tych ustala się przeważnie wartość początkową, w jakiej były dotychczas ujęte w ewidencji, a w przypadku gdy poprzednio były używane, z równoczesnym ujęciem na koncie 071 ich dotychczasowego umorzenia wykazanego przez poprzedniego użytkownika w dowodzie przekazania.

Środki trwałe otrzymane od innych podmiotów gospodarczych lub osób fizycznych z tytułu darowizny, spadku lub w inny nieodpłatny sposób wycenia się w wartości rynkowej z dnia nabycia, chyba że umowa darowizny albo umowa o nieodpłatnym przekazaniu określa tę wartość w niższej wysokości. Środki trwałe, otrzymane po zlikwidowanym przedsiębiorstwie (mającym osobowość prawną), wprowadza się na **konto 011** w „wartości brutto” wynikającej z ewidencji zlikwidowanego przedsiębiorstwa lub innej jednostki (tj. w dotychczasowej wartości początkowej i z dotychczasowym umorzeniem).

Wartość początkowa podstawowych środków trwałych, ewidencjonowanych na koncie 011, może być zwiększana w wyniku aktualizacji wyceny zarządzanej przez właściwego Ministra. Zwiększenie wartości początkowej podstawowych środków trwałych może też nastąpić o równowartość kosztów inwestycji związanych z ich ulepszeniem (przebudową, rozbudową, rekonstrukcją, adaptacją, modernizacją) lub doposażeniem.

Zmniejszenie stanu podstawowych środków trwałych następuje pod datą postawienia ich w stan likwidacji, ujawnienia niedoboru albo szkody, sprzedaży lub przekazania nieodpłatnego.

Podstawą księgowania przychodu środków trwałych są przede wszystkim takie dokumenty, jak: faktura VAT lub rachunek, protokół odbioru obiektu powstałego w procesie inwestycyjnym, protokół zdawczo-odbiorczy wraz z decyzją kompetentnego organu dotyczącą oddania w trwałe zarząd lub nieodpłatnego przekazania, zestawienie różnic inwentaryzacyjnych (w zakresie nadwyżek) oraz akt darowizny lub spadku.

Dowodami rozchodu środków trwałych są najczęściej protokoły postawienia w stan likwidacji, protokoły zdawczo-odbiorcze zarządzanego przekazania nieodpłatnego, protokoły szkód, zestawienie różnic inwentaryzacyjnych (w zakresie niedoborów) lub pokwitowanie odbioru kupującego.

Od dnia postawienia w stan likwidacji do przeprowadzenia ostatecznej likwidacji (np. demontażu lub przekazania na złom) środki te wskazane jest ewidencjonować na koncie pozabilansowym pod nazwą „środki trwałe w likwidacji”.

Nie uważa się za postawienie w stan likwidacji zgłoszenia środków trwałych do upłynnienia jako zbędnych.

W przypadku częściowej likwidacji środka trwałego w protokole należy podać wartość początkową likwidowanej części na podstawie danych z ewidencji określających podział środka na elementy lub na podstawie komisyjnego szacunku.

Rozchód środków trwałych z tytułu sprzedaży księguje się pod datą wydania kupującemu lub przewoźnikowi.

Rodzaj dokumentów stanowiących podstawę księgowania przychodów i rozchodów środków trwałych określa zarządzenie Prezydenta Miasta w sprawie obiegu dokumentów w Urzędzie Miasta.

Do konta 011 „Środki trwałe” należy prowadzić ewidencję szczegółową umożliwiającą:

1) ustalenie wartości początkowej poszczególnych obiektów środków trwałych i ewentualnego jej zwiększenia lub zmniejszenia,

2) ustalenie wartości poszczególnych grup środków trwałych określonych w rozporządzeniu w sprawie klasyfikacji środków trwałych, a więc:

- gruntów (grupa 0),
- budynków i lokali (grupa 1),
- obiektów inżynierii lądowej i wodnej (grupa 2),
- kotłów i maszyn energetycznych (grupa 3),
- maszyn, urządzeń i aparatów ogólnego zastosowania (grupa 4),
- specjalistycznych maszyn, urządzeń i aparatów (grupa 5),
- urządzeń technicznych (grupa 6),
- środków transportu (grupa 7),
- narzędzi, przyrządów, ruchomości i wyposażenia (grupa 8),
- inwentarza żywego (grupa 9),

3) ustalenie komórek organizacyjnych, w których znajdują się poszczególne środki, oraz osób odpowiedzialnych za ich stan,

4) obliczenie amortyzacji i umorzenia poszczególnych środków trwałych.

Samodzielnym środkiem trwałym w ramach grupy 1 „Budynki i lokale” jest:

- budynek posadowiony na stałym fundamencie, wraz z wszystkimi przynależnymi do niego przybudówkami i pomieszczeniami pomocniczymi,
- lokal.

W skład budynku, jako pojedynczego obiektu inwentarzowego, wlicza się również tzw. „obiekty pomocnicze” obsługujące dany budynek, np. chodniki, dojazdy, podwórka, place, ogrodzenia, studnie itp. Obiekty pomocnicze, obsługujące więcej niż jeden budynek, należy zaliczać do właściwych rodzajów zgodnie z ich przeznaczeniem.

Do wyposażenia budynku zalicza się wszystkie instalacje wbudowane w konstrukcję budynku na stałe, np. instalacje sanitarne, elektryczne, sygnalizacyjne, komputerowe, telekomunikacyjne, przeciwpożarowe oraz normalne wyposażenie budynku, np. wbudowane meble.

Granice instalacji należących do wyposażenia budynku stanowią w zależności od rodzaju instalacji przykładowo: mufy, studzienki rewizyjne, zawory zamykające dopływ wody, gazu, czynników grzewczych itp.

Natomiast lokal mieszkalny – to wydzielona trwałymi ścianami w obrębie budynku izba lub zespół izb przeznaczony na stały pobyt ludzi, które wraz z pomieszczeniami pomocniczymi służą zaspokojeniu ich potrzeb mieszkaniowych, zaś lokal użytkowy to lokal niemieszkalny.

Za odrębny obiekt grupy 2 „Obiekty inżynierii lądowej i wodnej” uważa się każdy samodzielny obiekt inżynierii lądowej i wodnej wraz z fundamentami i konstrukcją nośną.

Grupa 2 obejmuje obiekty budowlane naziemne i podziemne o charakterze stałym nie klasyfikowane jako budynki, a więc kompleksowe budowle na terenach przemysłowych, rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne, infrastrukturę transportu oraz pozostałe obiekty inżynierii lądowej i wodnej.

Przy budowlach liniowych, np. rurociągi, drogi, linie energetyczne i telekomunikacyjne, obiektem są poszczególne ich odcinki, odpowiadające bądź istniejącemu podziałowi administracyjnemu lub eksploatacyjnemu, bądź charakteryzujące się odmienną konstrukcją i ewentualnie innymi cechami technicznymi.

Obiektem inwentarzowym w grupie 4 w zakresie maszyn i urządzeń jest każda maszyna, aparat lub urządzenie wraz z fundamentami, podporami, konstrukcjami wspornymi, ogrodzeniami i obudowami ochronnymi z nimi związanymi oraz przynależne do nich stałe standardowe wyposażenie. W skład poszczególnych obiektów należy włączyć również wyposażenie dodatkowe i specjalne związane na stałe z danym obiektem inwentarzowym. Maszyny i urządzenia powiązane konstrukcyjno-technologicznie, np. w zespoły, uważa się za jeden obiekt inwentarzowy.

W zakresie zespołów komputerowych, obiektem inwentaryzowanym może być cały zespół służący do przetwarzania informacji, złożony z jednostki centralnej i podłączonych do niej fizycznie jednostek zewnętrznych, jak np. klawiatura, monitor, drukarka (wówczas w ewidencji należy wyszczególnić te urządzenia zewnętrzne) lub też poszczególne maszyny i urządzenia mogą być wydzielone w osobne jednostki.

Za oddzielny obiekt inwentarzowy uznaje się też każdy środek transportu wraz z urządzeniami i wyposażeniem technicznym stałym.

Do szczegółowej ewidencji środków trwałych służą:

- 1) księga obiektów inwentarzowych,
- 2) szczegółowe indywidualne karty obiektów inwentarzowych lub inne urządzenia ewidencyjne o tym samym przeznaczeniu,
- 3) tabele amortyzacyjne.

Księgę inwentarzową stanowiącą wykaz poszczególnych obiektów prowadzi się łącznie dla wszystkich środków trwałych, z tym że może być w niej uwzględniony podział na poszczególne grupy rodzajowe.

W księdze tej ewidencjonuje się każdy obiekt w oddzielnej pozycji. Numer pozycji przychodu staje się numerem inwentarzowym obiektu, którym każdy obiekt powinien być na trwałe oznakowany. Przy ewidencji rozchodu środka trwałego należy podać numer pozycji przychodu. Zapisów w księdze inwentarzowej dokonuje się w porządku chronologicznym z podaniem co najmniej następujących danych:

1) w odniesieniu do przychodu:

- daty wpisu,
- numeru inwentarzowego,
- nazwy środka trwałego oraz ewentualnej specyfikacji części składowych,
- wartości początkowej (całości lub poszczególnych części składowych, jeśli dysponuje się takimi danymi),
- wartości po aktualizacji,
- symbolu klasyfikacji środków trwałych,
- rocznej stawki amortyzacji,
- roku budowy lub produkcji,
- daty przyjęcia do używania,
- miejsca używania (pole spisowe),

2) a w odniesieniu do rozchodu:

- numeru pozycji księgowania rozchodu,
- numeru pozycji przychodu (inwentarzowy) rozchodowanego środka trwałego,
- daty rozchodu,
- wartości rozchodowej,
- powodu rozchodu.

Księga inwentarzowa i inne urządzenia ewidencji szczegółowej środków trwałych mogą być prowadzone zarówno techniką ręczną, jak i za pomocą komputerów. Przy wykorzystaniu elektronicznego przetwarzania danych występują one w postaci odpowiednich wydruków.

W ewidencji szczegółowej ujmuje się oddzielnie wartość początkową i umorzenie każdego obiektu inwentarzowego z uwzględnieniem zmian z tytułu aktualizacji oraz zwiększeń wartości początkowej z tytułu ulepszenia lub zmniejszeń z tytułu częściowej likwidacji.

Konto 011 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków trwałych w wartości początkowej, ewentualnie skorygowanej w wyniku zarządzanej aktualizacji wyceny lub nakładów na ulepszenie.

Typowe zapisy strony Wn konta 011 „Środki trwałe”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przyjęcie do eksploatacji środków trwałych uzyskanych w wyniku:	
	– zakupu gotowych środków trwałych niewymagających montażu (w cenie nabycia)	080
	– odpłatnego nabycia gruntu (zaliczenie gruntów do środków trwałych powinno nastąpić z dniem nabycia prawa własności)	080
	– nieodpłatnego nabycia gruntu	800
	– zakończonej inwestycji rozliczanej we własnym zakresie	080
	– otrzymania od innej jednostki, na podstawie decyzji właściwego organu (w dotychczasowej wartości początkowej):	
	a) wartość dotychczasowego umorzenia	071
	b) wartość nieumorzona	800

	- nieodpłatnego otrzymania z tytułu darowizny, spadku	800
	- ujawnienia nadwyżek (w wartości godziwej)	240
	- otrzymania w wyniku zamiany w okresie gwarancji środka niesprawnego na środek sprawny	240
2.	Wartość ulepszenia w obcych środkach trwałych	080
3.	Zwiększenie wartości początkowej posiadanego środka trwałego o koszty ulepszenia	080
4.	Zwiększenie wartości początkowej środków trwałych w wyniku urzędowej aktualizacji wyceny	800
5.	Wygaśnięcie zobowiązania podatkowego wskutek przeniesienia własności rzeczy będących środkami trwałymi na rzecz jednostki samorządu terytorialnego – z równoczesnym zapisem Wn 240 Ma 221 – w ewidencji dochodów budżetowych	240

**Typowe zapisy strony Ma konta 011
„Środki trwałe”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wycofanie środków trwałych z eksploatacji z tytułu:	
	- postawienia w stan likwidacji na skutek zużycia lub zdarzenia losowego:	
	a) wartość dotychczasowego umorzenia	071
	b) wartość nieumorzona	800
	- zwrotu dostawcy w okresie gwarancji	240
	- sprzedaży:	
	a) wartość dotychczasowego umorzenia	071
	b) wartość nieumorzona	800
2.	Zmniejszenie wartości początkowej środka trwałego na skutek częściowej likwidacji (wartość dotycząca likwidowanej części):	
	- dotychczasowe umorzenia	071
	- wartość nieumorzona	800
3.	Nieodpłatne przekazanie środków trwałych (na podstawie decyzji właściwego organu):	
	- dotychczasowe umorzenia	071

	- wartość niemorzona	800
4.	Obniżenie wartości początkowej środka trwałego na skutek urzędowej aktualizacji wyceny	800
5.	Rozchód niedoborów:	
	– wartość netto (niemorzona)	240
	– dotychczasowe umorzenie	071
6.	Rozchód wartość ulepszeń w obcych środkach trwałych, które po wygaśnięciu umowy są zwracane:	
	– dotychczasowe umorzenie	071
	– wartość niemorzona	800

Środki trwałe postawione w stan likwidacji do czasu ostatecznego zlikwidowania powinny być ewidencjonowane w jednostce na koncie pozabilansowym w wartości netto na dzień rozchodowania z konta 011.

1.02 Konto 013 - "Pozostałe środki trwałe"

Konto 013 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej pozostałych środków trwałych, niepodlegających ujęciu na kontach 011 i 016 wydanych do używania na potrzeby działalności jednostki, które podlegają umorzeniu lub amortyzacji w pełnej wartości w miesiącu wydania do używania.

Na koncie 013 nie ewidencjonuje się środków trwałych zaliczanych do wyposażenia, tj. środków trwałych o wartości niższej lub równej 500 zł oraz wymienionych z rodzaju w części VI niniejszego załącznika bez względu na wartość.

Ewidencji na koncie 013 podlega w szczególności:

- sprzęt gospodarstwa domowego,
- meble i dywany (bez względu na wartość),
- aparaty fotograficzne,
- urządzenia audiowizualne,
- sprzęt oświetleniowy,
- obrazy, reprodukcje,
- urządzenia grzewcze,
- narzędzia i urządzenia do wykonywania prac konserwacyjno – remontowych,
- urządzenia do wykonywania prac porządkowych,
- zbiory biblioteczne, tylko w odniesieniu do jednostek organizacyjnych, które uległy likwidacji.

Na stronie Wn konta 013 ujmuje się zwiększenia, a na stronie Ma - zmniejszenia stanu i wartości początkowej pozostałych środków trwałych znajdujących się w używaniu, z wyjątkiem umorzenia ujmowanego na koncie 072.

Pozostałe środki trwałe ujmuje się na koncie 013 w wartości początkowej, na którą składają się cena nabycia lub koszt wytworzenia i nie podlegający odliczeniu podatek od towarów i usług (VAT).

Na stronie Wn konta 013 ujmuje się w szczególności:

- 1) środki trwałe przyjęte do używania z zakupu lub inwestycji,
- 2) nadwyżki środków trwałych w używaniu,
- 3) nieodpłatne otrzymanie środków trwałych.

Na stronie Ma konta 013 ujmuje się w szczególności:

- 1) wycofanie środków trwałych z używania na skutek likwidacji, zniszczenia lub zużycia, sprzedaży oraz nieodpłatnego przekazania,
- 2) ujawnione niedobory środków trwałych w używaniu.

Ewidencja księgowa pozostałych środków trwałych prowadzona jest na dwóch kontach:

013-J – ewidencja składników znajdujących się w Urzędzie Miasta

013-M – ewidencja składników znajdujących się poza siedzibą Urzędu

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 013 powinna umożliwić ustalenie wartości początkowej środków trwałych oddanych do używania oraz osób, u których znajdują się środki trwałe lub komórek organizacyjnych, w których znajdują się środki trwałe.

Szczegółową ewidencją ilościowo – wartościową winny być objęte poszczególne obiekty (przedmioty), które mają wysoką wartość początkową lub są szczególnie ważne dla jednostki, natomiast mniej wartościowe mogą być ujęte w grupach obejmujących takie same lub zbliżone rodzajowo przedmioty. Rozchód pozostałych środków trwałych ewidencjonowanych grupowo wycenia się według cen średnich, wynikających z podzielenia salda wartości grupy przez ilość będących na stanie przedmiotów tej grupy.

Konto 013 może wykazywać saldo Wn, które wyraża wartość środków trwałych znajdujących się w używaniu w wartości początkowej.

Typowe zapisy strony Wn konta 013 "Pozostałe środki trwałe"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przychód środków trwałych o niskiej wartości początkowej i innych środków trwałych umarzanych jednorazowo:	
	- bezpośrednio z zakupu	101, 201, 234
	- z rozliczenia inwestycji (pierwsze wyposażenie)	080
2.	Ujawnione nadwyżki w wyniku inwentaryzacji	240
3.	Nieodpłatne otrzymanie używanych środków trwałych:	
	- od jednostek i samorządowych zakładów budżetowych na podstawie decyzji właściwego organu (w dotychczasowej wartości ewidencyjnej)	072
	- darowizny od innych podmiotów i osób (wg nowej wyceny w wartości godziwej – rynkowej – z dnia nabycia z uwzględnieniem stopnia zużycia, jednak nie wyższej od określonej w umowie z darczyńcą)	760

**Typowe zapisy strony Ma konta 013
"Pozostałe środki trwałe"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Zmniejszenie stanu środków trwałych w używaniu na skutek:	
	- likwidacji lub sprzedaży	072
	- niedoborów i szkód (zapis dochodzonej kwoty roszczenia – Wn 240, Ma 840)	072
2.	Nieodpłatne przekazanie	072
3.	Rozchód pozostałych środków trwałych w związku z wyłączeniem ich z ewidencji ilościowo-wartościowe (np. w wyniku podwyższenia dolnego przedziału wartości początkowej)	072

1.03 Konto 015 - "Mienie zlikwidowanych jednostek"

Konto 015 służy w urzędzie jednostki samorządu terytorialnego do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości mienia przejętego przez organ założycielski lub nadzorujący po zlikwidowanym przedsiębiorstwie komunalnym, instytucji kultury, samorządowym zakładzie budżetowym lub innej podległej jednostce organizacyjnej, w odniesieniu do których jednostka samorządu terytorialnego jest organem założycielskim lub nadzorującym.

Na stronie Wn konta 015 urząd ujmuje w szczególności:

- 1) wartość mienia przejętego po zlikwidowanym przedsiębiorstwie lub innej jednostce organizacyjnej, według wartości wynikającej z bilansu zlikwidowanego przedsiębiorstwa lub jednostki,
- 2) korektę wartości mienia, stanowiącą różnicę pomiędzy wartością mienia wynikającą z bilansu zlikwidowanego przedsiębiorstwa lub jednostki a wartością mienia przekazanego spółce lub innej jednostce organizacyjnej jako udziału gminy lub z tytułu sprzedaży,
- 3) wartość mienia zwróconego przez spółkę lub pozostającego po zlikwidowanej innej jednostce organizacyjnej, która zostaje przyjęta na stan składników majątkowych urzędu.

Na stronie Ma konta 015 urząd ujmuje w szczególności:

- 1) wartość mienia pozostającego po zlikwidowanym przedsiębiorstwie lub innej jednostce organizacyjnej, a przekazanego spółce, w wysokości wynikającej z umowy ze spółką lub przekazanego jako udział do spółki, a także wartość mienia sprzedanego lub przekazanego innym jednostkom,
- 2) korektę wartości mienia stanowiącą różnicę pomiędzy wartością mienia wynikającą z bilansu zlikwidowanego przedsiębiorstwa lub innej jednostki organizacyjnej a wartością mienia przekazanego spółce lub innym jednostkom,
- 3) likwidację mienia przez organ założycielski lub nadzorujący.

Ewidencję szczegółową do konta 015 może stanowić bilans zlikwidowanego przedsiębiorstwa lub innej jednostki organizacyjnej wraz z załącznikami. Ewidencja szczegółowa może zawierać również dane z ewidencji pozabilansowej.

Konto 015 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan mienia zlikwidowanego przedsiębiorstwa lub innej jednostki organizacyjnej według wartości wynikającej z bilansu tego przedsiębiorstwa lub jednostki, będącego w dyspozycji urzędu, a nieprzekazanego spółkom,

innym jednostkom organizacyjnym lub nieprzejętego na własne potrzeby, albo też zagospodarowanego w inny sposób.

**Typowe zapisy strony Wn konta 015
„Mienie zlikwidowanych jednostek”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przyjęcie przez urząd mienia zlikwidowanego przedsiębiorstwa komunalnego albo innej samorządowej jednostki według wartości wynikającej z bilansu likwidowanego przedsiębiorstwa lub jednostki	855
2.	Korekta wartości mienia, stanowiąca różnicę pomiędzy wartością mienia wynikającą z bilansu zlikwidowanego przedsiębiorstwa lub jednostki a wartością mienia przekazanego spółce, innej jednostce organizacyjnej lub sprzedanego	855
3.	Przyjęcie przez urząd mienia zwróconego przez spółkę	226

**Typowe zapisy strony Ma konta 015
„Mienie zlikwidowanych jednostek”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Sprzedaż mienia po zlikwidowanych jednostkach (zapis równoległy Wn 221, Ma 760)	855
2.	Zmniejszenie wartości mienia zlikwidowanej jednostki o różnicę między wyceną mienia przekazanego spółce a jego wartością bilansową	855
3.	Wartość mienia po zlikwidowanych jednostkach przeznaczonego do wykorzystania przez urząd, przekazanego spółkom jako udziału jst lub przekazanego nieodpłatnie innym jednostkom	855
4.	Przekazanie mienia (po zlikwidowanych jednostkach) sprzedanego ale jeszcze niespłaconego lub oddanego do odpłatnego korzystania	226
5.	Likwidacja mienia po zlikwidowanych jednostkach przeprowadzona przez urząd	855

1.04 Konto 016 – „Dobra kultury”

Konto 016 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości dóbr kultury. Na stronie Wn konta 016 ujmuje się w szczególności:

- 1) przychód dóbr kultury pochodzących z zakupu lub nieodpłatnie otrzymanych;
- 2) nadwyżki.

Na stronie Ma konta 016 ujmuje się w szczególności:

- 1) rozchód dóbr kultury na skutek likwidacji, sprzedaży lub nieodpłatnego przekazania;
- 2) niedobory.

Przychody i rozchody dóbr kultury wycenia się według cen nabycia.

Przychody z tytułu nieodpłatnego otrzymania lub nadwyżki wycenia się zgodnie z komisyjnym oszacowaniem ich wartości.

Konto 016 może wykazywać saldo Wn, które oznacza wartość dóbr kultury znajdujących się w jednostce.

Typowe zapisy strony Wn konta 016 „Dobra kultury”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przychód dóbr kultury:	
	- z zakupu	101, 201
	- nieodpłatnie otrzymanych	800
	- z nadwyżek inwentaryzacyjnych	240

Typowe zapisy strony Ma konta 016 „Dobra kultury”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Rozchód dóbr kultury z tytułu:	
	- likwidacji, nieodpłatnego przekazania lub sprzedaży	800
	- niedoborów lub szkód	240

1.05 Konto 020 - "Wartości niematerialne i prawne"

Konto 020 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych.

Wartości niematerialne i prawne ujmuje się na koncie 020 w cenie nabycia. Nie dokonuje się aktualizacji wartości niematerialnych i prawnych ani nie dokonuje się ich ulepszeń.

Konto 020 obciąża się wartościami niematerialnymi i prawnymi nabytymi lub otrzymanymi nieodpłatnie, a także z tytułu przeniesienia własności wskutek wygaśnięcia zobowiązania podatkowego oraz uznaje się z tytułu sprzedaży lub przekazania nieodpłatnego oraz z tytułu odpisania wartości niematerialnych i prawnych, do których prawa jednostki wygasły lub które stały się nieprzydatne.

Wartości niematerialne i prawne podstawowe, których jednostkowa wartość początkowa przekracza kwotę ustaloną w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych, finansuje się ze środków na inwestycje i umarza stopniowo zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości oraz w przepisach podatkowych. Dla licencji na programy komputerowe i od

praw autorskich, których wartość początkowa przekracza kwotę 3.500 zł, ustala się stawkę odpisów amortyzacyjnych w wysokości 30%.

Wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej w dniu przyjęcia do używania równej lub niższej 3.500 zł, zwane pozostałymi wartościami niematerialnymi i prawnymi, finansuje się ze środków na wydatki bieżące i umarza jednorazowo, spisując całą wartość w koszty w miesiącu przyjęcia do używania, księgując umorzenie na koncie 072.

Koszty dokumentacji i uruchomienia programu komputerowego, jako warunek jego działania, zwiększają cenę nabycia (programu); natomiast koszty wdrożenia, jak np. nadzoru szkolenia, instruktazu – nawet jeśli szkolenie poprzedziło oddanie programów do używania – obciążają koszty bieżące działalności.

Modyfikacja (aktualizacja) programu, zależnie od jego ceny, stanowi albo samodzielny tytuł wartości niematerialnych i prawnych (o wartości przewyższającej kwotę ustaloną w przepisach podatkowych), albo – jeśli jest poniżej tej wartości – zaliczana jest bezpośrednio w koszty.

Umorzenie i amortyzację wartości niematerialnych i prawnych, naliczane stopniowo według obowiązujących stawek amortyzacyjnych, księguje się na Ma 071 w korespondencji z Wn 400, natomiast umorzenie naliczane jednorazowo księguje się Wn 401 i Ma 072.

Do konta 020 należy prowadzić szczegółową ewidencję poszczególnych składników wartości niematerialnych i prawnych z jednoczesnym grupowaniem w przekrojach niezbędnych do ustalenia umorzenia podstawowych wartości niematerialnych i prawnych (na koncie 071) oraz umorzenia pozostałych wartości niematerialnych i prawnych (na koncie 072), a także umożliwiających rozliczenie osób odpowiedzialnych za ich stan.

Wartości niematerialne i prawne podlegają corocznej inwentaryzacji w okresie czwartego kwartału do 15 stycznia, drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami.

Konto 020 może wykazywać saldo Wn, które oznacza wartość początkową będących na stanie wartości niematerialnych i prawnych. W bilansie saldo konta 020 wykazuje się po zmniejszeniu o zaksięgowane umorzenie dotyczące wartości niematerialnych i prawnych.

Typowe zapisy strony Wn konta 020 „Wartości niematerialne i prawne”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Zakup wartości niematerialnych i prawnych	080, 201
2.	Otrzymane nieodpłatnie wartości niematerialne i prawne:	
2.1	umarzane stopniowo:	
	a) od innych jednostek i zakładów budżetowych na podstawie decyzji administracyjnej (w dotychczasowej wartości początkowej):	
	- wartość dotychczasowego umorzenia	071
	- wartość nieumorzona	800
	b) z tytułu darów (wg wyceny w wartości rynkowej (godziwej) na dzień otrzymania)	800
2.2	– umarzane w 100% w miesiącu przyjęcia do używania:	
	a) od jednostek i zakładów budżetowych (w dotychczasowej	

	wartości):	
	- nowe	760
	- używane	072
	b) od innych jednostek i osób prawnych (dary) w wartości rynkowej (godziwej) na dzień otrzymania	760
3.	Przyjęcie wartości niematerialnych i prawnych w związku z zakończeniem inwestycji	080
4.	Wygaśnięcie zobowiązania podatkowego wskutek przeniesienia własności praw majątkowych na rzecz jednostki samorządu terytorialnego – z równoczesnym zapisem Wn 240 Ma 221 – w ewidencji dochodów	240

**Typowe zapisy strony Ma konta 020
„Wartości niematerialne i prawne”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Rozchód wartości niematerialnych i prawnych gdy określone prawa wygasły lub są gospodarczo nieprzydatne:	
	a) podstawowych umarzanych stopniowo	
	- wartość dotychczasowego umorzenia	071
	- wartość nieumorzona	800
	b) pozostałych umorzonych w 100%	072

1.06 Konto 030 - "Długoterminowe aktywa finansowe"

Konto 030 służy do ewidencji długotrwałych aktywów finansowych, a w szczególności:

- 1) akcji i udziałów w obcych podmiotach gospodarczych,
- 2) akcji i innych długoterminowych papierów wartościowych, traktowanych jako lokaty o terminie wykupu dłuższym niż rok,
- 3) innych długotrwałych aktywów finansowych.

Na stronie Wn konta 030 ujmuje się zwiększenia, a na stronie Ma - zmniejszenia stanu długoterminowych aktywów finansowych.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 030 powinna zapewnić ustalenie wartości poszczególnych składników długoterminowych aktywów finansowych według tytułów.

Konto 030 może wykazywać saldo Wn, które oznacza wartość długoterminowych aktywów finansowych.

Wartość ta, skorygowana o odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe, jest wykazywana w aktywach bilansu urzędu w wierszu "Długoterminowe aktywa finansowe".

**Typowe zapisy strony Wn konta 030
„Długoterminowe aktywa finansowe”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Nabycie długoterminowych papierów wartościowych i innych aktywów za środki płatnicze.	101,130, 240
2.	Wartość nominalna udziałów objętych za:	
	- środki płatnicze	101,130,240
	- wkłady niepieniężne w postaci mienia ze zlikwidowanych jednostek (wartość ujmowana na koncie 015 po wycenie)- równoległy zapis Wn 855 Ma 015	800
3.	Podwyższenie wartości udziałów (akcji) w wyniku przeznaczenia kapitału zapasowego lub rezerwowego na kapitał udziałowy lub akcyjny jednostki, w której dana jednostka posiada udziały (akcje)	750
4.	Kapitalizowane odsetki od obligacji i innych dłużnych długoterminowych papierów wartościowych	750

**Typowe zapisy strony Ma konta 030
„Długoterminowe aktywa finansowe”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wartość sprzedanych akcji i udziałów w cenie ewidencyjnej (wartość w cenie sprzedaży księguje się Wn 101,130, 240 Ma 750). Jeśli sprzedawane akcje lub udziały były objęte odpisem aktualizującym, to równoległe należy skorygować cenę ewidencyjną, księgując Wn 073 Ma 750	751
2.	Rozchód wykupionych przez emitenta lub sprzedanych obligacji posiadanych (wartość ewidencyjna z uwzględnieniem naliczonych odsetek) (wpływ środków Wn 101,130 Ma 750)	751
3.	Uzyskane w wyniku likwidacji spółki, w której jednostka posiadała udziały (akcje), składniki masy likwidacyjnej lub upadłościowej w postaci:	
	- środków pieniężnych	101,130
	- środków trwałych (w wartości wg wyceny)	011
	- pozostałych środków trwałych - równoległy zapis Wn 800 Ma 072	013
	- materiałów	310

4.	Przekwalifikowanie długoterminowych aktywów finansowych do krótkoterminowych aktywów finansowych	140
----	--	-----

1.07 Konto 071 - "Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych"

Konto 071 służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, które podlegają umorzeniu według stawek amortyzacyjnych stosowanych przez jednostkę.

Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne umarza się i amortyzuje, przy zastosowaniu stawek określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych.

Nie umarza się gruntów oraz dóbr kultury.

Rozpoczęcie umorzenia (amortyzacji) może nastąpić nie wcześniej niż po przyjęciu do użytkowania, tj. od miesiąca następującego po miesiącu, w którym przyjęto środek trwały do używania. Na dzień przyjęcia środka trwałego do używania należy ustalić okres lub stawkę i metodę jego umorzenia (amortyzacji). Poprawność stosowanych okresów i stawek amortyzacji (ale nie metod) środków trwałych powinna być przez jednostkę okresowo weryfikowana, powodując odpowiednią korektę dokonywanych w następnych latach obrotowych odpisów umorzeniowych (amortyzacyjnych). Zakończenie (umorzenia) amortyzacji następuje nie później niż z chwilą zrównania wartości odpisów umorzeniowych z wartością początkową środka trwałego lub przeznaczeniem go do likwidacji, sprzedaży, darowizny, nieodpłatnego przekazania lub stwierdzenia jego niedoboru, z ewentualnym uwzględnieniem przewidywanej przy likwidacji ceny sprzedaży netto pozostałości środka trwałego. W przypadku ustalenia przez organ Skarbu Państwa lub gminy, że przejęte od innej jednostki lub zakładu budżetowego środki trwałe należy ująć w ewidencji w ich dotychczasowej wartości początkowej występującej w poprzedniej jednostce wykonującej uprawnienia właścicielskie, do ewidencji wprowadza się też dotychczasowe umorzenie i nadal stosuje te same stawki amortyzacyjne, według których były umarzone w poprzedniej jednostce. Umorzenie od ujawnionych wartości niematerialnych i prawnych, nie objętych uprzednio ewidencją dokonuje się począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym wartości te zostały wprowadzone do ewidencji.

Wartość początkowa środków trwałych i dotychczas dokonane odpisy umorzeniowe podlegają aktualizacji wyceny zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach, a wyniki aktualizacji są odnoszone na fundusz.

Do amortyzacji lub umorzenia wartości niematerialnych i prawnych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące amortyzacji lub umorzenia środków trwałych.

Urząd nie jest podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych i w związku z tym może naliczać umorzenie jednorazowo za okres całego roku. Umorzenie od podstawowych środków trwałych oraz podstawowych wartości niematerialnych i prawnych wycofanych z eksploatacji ustala się do końca miesiąca, w którym taki fakt zaistniał.

Odpisy umorzeniowe są dokonywane w korespondencji z kontem 400.

Na stronie Ma konta 071 ujmuje się zwiększenia, a na stronie Wn - zmniejszenia umorzenia wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Umorzenie księgowane na koncie 071 nalicza się od wszystkich środków trwałych ewidencjonowanych na koncie 011 (z wyjątkiem gruntów i dóbr kultury). Umorzenie nalicza się zarówno od tych środków trwałych, które są eksploatowane, jak i od nieczynnych (w zapasie lub remoncie) oraz od tych, które są wynajęte lub wdzierżawione innym jednostkom. Saldo konta 071 koryguje wartość początkową środków trwałych ewidencjonowanych na koncie 011 i wartości niematerialnych i prawnych z konta 020. Wobec tego w bilansie środki trwałe i wartości niematerialne i prawne wykazuje się w wartości początkowej pomniejszonej o dotychczasowe umorzenie.

Ewidencję szczegółową do konta 071 prowadzi się oddzielnie dla poszczególnych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w postaci tabel amortyzacyjnych. Ewidencja umorzenia może być też połączona ze szczegółową ewidencją środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, i wówczas prowadzi się oddzielnie rubryki dla wartości początkowej i skutków jej aktualizacji oraz oddzielnie dla umorzenia i jego zmian w wyniku aktualizacji.

Konto 071 może wykazywać saldo Ma, które wyraża stan umorzenia wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

**Typowe zapisy strony Wn konta 071
„Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wyksiegowanie dotychczasowego umorzenia podstawowych środków trwałych oraz podstawowych wartości niematerialnych i prawnych wycofanych z eksploatacji	
	- w wyniku:	
	a) postawienia środków trwałych w stan likwidacji na skutek zniszczenia lub zużycia	011
	b) rozchodowania podstawowych wartości niematerialnych i prawnych,	020
	- z tytułu sprzedaży lub nieodpłatnego przekazania:	
	a) środków trwałych	011
	b) wartości niematerialnych i prawnych	020
	- z tytułu rozchodowania niedoborów:	
	a) środków trwałych	011
	b) wartości niematerialnych i prawnych	020
2.	Urzędowe zmniejszenie wartości umorzenia wskutek zmniejszenia wartości środków trwałych w wyniku aktualizacji	800

**Typowe zapisy strony Ma konta 071
„Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Naliczone za okres umorzenie podstawowych środków trwałych oraz podstawowych wartości niematerialnych i prawnych	400
2.	Dotychczasowe umorzenie otrzymanych na podstawie decyzji organu od innej jednostki lub zakładu budżetowego:	

	- podstawowych środków trwałych	011
	- podstawowych wartości niematerialnych i prawnych	020
3.	Urzędowe zwiększenie umorzenia w związku z aktualizacją wartości początkowej podstawowych środków trwałych podlegających stopniowemu umarzaniu	800

1.08 Konto 072 - "Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych"

Konto 072 służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, podlegających umorzeniu jednorazowo w pełnej wartości, w miesiącu wydania ich do używania.

Umorzenie księgowane jest w korespondencji z kontem 401.

Na stronie Ma konta 072 ujmuje się zwiększenia, a na stronie Wn - zmniejszenia umorzenia wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Na stronie Wn konta 072 ujmuje się umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych zlikwidowanych z powodu zużycia lub zniszczenia, sprzedanych, przekazanych nieodpłatnie oraz zdjętych z ewidencji syntetycznej, a także stanowiących niedobór lub szkodę.

Na stronie Ma konta 072 ujmuje się odpisy umorzenia nowych, wydanych do używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych obciążające odpowiednie koszty, dotyczące nadwyżek środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, dotyczące środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych otrzymanych nieodpłatnie.

Konto 072 może wykazywać saldo Ma, które wyraża stan umorzenia wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych umorzonych w pełnej wartości w miesiącu wydania ich do używania. Saldo konta 072 koryguje wartość początkową środków ujętych na kontach 013, 020 i wobec tego wartość bilansowa tych składników jest zerowa.

Do konta 072 nie potrzeba prowadzić ewidencji analitycznej, ponieważ przy 100 % umorzeniu tych składników w momencie oddania ich do używania, wartość umorzenia równa się wartości początkowej ujętej w ewidencji szczegółowej pozostałych środków trwałych w używaniu oraz pozostałych wartości niematerialnych i prawnych.

Typowe zapisy strony Wn konta 072

„Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wyksięgowanie dotychczasowego umorzenia pozostałych środków trwałych oraz pozostałych wartości niematerialnych i prawnych rozchodowanych z tytułu:	
	- likwidacji, sprzedaży	013, 020
	- nieodpłatnego przekazania	013, 020
	- niedoboru lub szkody	240
	- wyłączenia z ewidencji księgowej ilościowo-wartościowej	013, 020

Typowe zapisy strony Ma konta 072
„Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Umorzenie naliczone od wydanych do używania nowych pozostałych środków trwałych, zbiorów bibliotecznych oraz pozostałych wartości niematerialnych i prawnych (sfinansowanych ze środków na wydatki bieżące lub otrzymanych nieodpłatnie) do:	
	- działalności operacyjnej	401
	- działalności funduszy celowych oraz innych funduszy specjalnego przeznaczenia	851, 853
2.	Umorzenie pozostałych środków trwałych, otrzymanych jako pierwsze wyposażenie nowego obiektu sfinansowanego ze środków na inwestycje	800
3.	Odpisy umorzeniowe naliczone od otrzymanych darów i ujawnionych nadwyżek pozostałych środków trwałych, zbiorów bibliotecznych oraz pozostałych wartości niematerialnych i prawnych w użytkowaniu	401
4.	Umorzenie dotychczasowe pozostałych środków trwałych oraz pozostałych wartości niematerialnych i prawnych otrzymanych na podstawie decyzji administracyjnej od innej jednostki lub zakładu budżetowego	013

1.09 Konto 073 - "Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe"

Konto 073 służy do ewidencji odpisów aktualizujących długoterminowe aktywa finansowe. Konto może wykazywać saldo Ma, które oznacza wartość odpisów aktualizujących długoterminowe aktywa finansowe.

Po stronie Wn księguje się w szczególności:

- 1) pełne lub częściowe przywrócenie uprzednio utraconej wartości długoterminowych aktywów finansowych,
- 2) korektę ceny nabycia długoterminowych papierów wartościowych o uprzednio dokonany odpis z tytułu trwałej utraty wartości (w przypadku ich sprzedaży lub innej formy zmiany własności),
- 3) korektę ceny nabycia długoterminowych aktywów finansowych w razie ich przekwalifikowania do krótkoterminowych.

Po stronie Ma księguje się odpisy zmniejszające wartość długoterminowych aktywów finansowych ewidencjonowanych w cenie nabycia na skutek trwałej utraty ich wartości.

Konto 073 może wykazywać saldo Ma, które oznacza wartość odpisów aktualizujących długoterminowe aktywa finansowe (udziały i akcje).

W bilansie saldo tego konta koryguje saldo konta 030.

Typowe zapisy strony Wn konta 073
„Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przywrócenie uprzednio utraconej wartości* długoterminowych aktywów finansowych, jeżeli ich ewidencję prowadzi się w cenach nabycia (zakupu)	750
2.	Korekty ceny nabycia (zakupu) długoterminowych aktywów finansowych o dokonany uprzednio odpis z tytułu trwałej utraty wartości:	
	- w przypadku ich sprzedaży lub innej formy zmiany własności	030
	- w razie przekwalifikowania ich do krótkoterminowych	030

Typowe zapisy strony Ma konta 073
„Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Odpis aktualizujący z tytułu długotrwałej utraty wartości długoterminowych aktywów finansowych, jeżeli ich ewidencję prowadzi się w cenach nabycia (zakupu)	751

1.10 Konto 080 - "Inwestycje (środki trwałe w budowie)"

Inwestycje to ogół poniesionych kosztów pozostających w bezpośrednim związku z niezakończoną jeszcze budową, montażem lub przekazaniem do używania nowego albo ulepszeniem już istniejącego środka trwałego.

Do inwestycji zalicza się więc koszty poniesione na wytworzenie, nabycie i montaż własnych nowych środków trwałych lub w związku z ulepszeniem już istniejących środków trwałych, a także koszty związane z dostosowaniem obcych środków trwałych do potrzeb użytkownika (tzw. inwestycje w obcych środkach trwałych).

Do inwestycji zalicza się w szczególności koszty:

- dokumentacji projektowej inwestycji,
- badań geologicznych, geofizycznych oraz pomiarów geodezyjnych,
- przygotowanie terenu pod budowę, w tym również koszty likwidacji pomniejszych o przychody z likwidacji budynków i budowli zlikwidowanych w związku z wykonywaniem nowych inwestycji,
- nabycia gruntów i innych składników rzeczowego majątku trwałego oraz koszty likwidacji pomniejszych o przychody z likwidacji budynków i budowli zlikwidowanych w związku z wykonywaniem nowych inwestycji,

- nabycia gruntów i innych składników rzeczowego majątku trwałego oraz koszty wnoszenia budynków i budowli, włącznie z ich sprzątaniami poprzedzającym oddanie do użytkowania,
- opłaty z tytułu użytkowania gruntów i terenów w okresie budowy inwestycji oraz z tytułu uzyskania lokalizacji pod budowę,
- odszkodowania za dostarczenie obiektów zastępczych i przesiedlenie osób z terenów zajętych na potrzeby inwestycyjne,
- założenia stref ochronnych,
- założenia zieleni,
- napraw i remontów wykonanych przed przekazaniem środka trwałego do użytkowania,
- poniesione w obcych środkach trwałych, a związane z przebudową, rozbudową, modernizacją i adaptacją tych obiektów na potrzeby inwestora (użytkownika),
- ulepszenia już istniejących podstawowych środków trwałych,
- zakupu bądź wytworzenia we własnym zakresie urządzeń technicznych, maszyn i środków transportu,
- transportu, załadunku i wyładunku oraz montażu,
- nadzoru autorskiego, inwestorskiego i generalnego wykonawcy,
- prób montażowych, jeżeli należność za te czynności nie jest uwzględniona w cenie robót,
- ubezpieczeń majątkowych budowanych środków trwałych,
- odsetek, prowizji z różnic kursowych od kredytów i pożyczek dotyczących inwestycji, jeżeli zaciągnął je inwestor,
- zagospodarowania pomelioracyjnego,
- przygotowania eksploatacji nowo budowanych zakładów lub obiektów, które poniesiono przed przekazaniem inwestycji do użytkowania,
- nabycia podstawowych wartości niematerialnych i prawnych,
- nie podlegający odliczeniu lub zwrotowi podatek od towarów i usług (VAT) dotyczący inwestycji,
- cła i innych opłat związanych z nabyciem środków trwałych,
- opłaty za zajęcie pasa drogowego przez urządzenia infrastruktury technicznej,
- inne koszty bezpośrednio związane z inwestycją.

Koszty inwestycji zmniejszają uzyskane od wykonawców kary umowne.

Dodatkowo koszty i zwroty (zmniejszenia) dotyczące już przyjętego środka trwałego ujawnione przed rozliczeniem zadania inwestycyjnego księguje się i rozlicza tak jak koszty poniesione w okresie realizacji inwestycji i o ich równowartość koryguje się wartość początkową poprzednio przyjętych składników, które powstały w wyniku inwestycji.

Konto 080 służy do ewidencji kosztów inwestycji rozpoczętych oraz rozliczenia kosztów inwestycji na uzyskane efekty.

Na stronie Wn konta 080 ujmuje się w szczególności:

- 1) poniesione koszty dotyczące inwestycji prowadzonych zarówno przez obcych wykonawców, jak i we własnym zakresie,
- 2) poniesione koszty dotyczące przekazanych do montażu, lecz jeszcze nieoddanych do użytkowania maszyn, urządzeń oraz innych przedmiotów, zakupionych od kontrahentów oraz wytworzonych w ramach własnej działalności gospodarczej,
- 3) poniesione koszty ulepszenia środka trwałego (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja, adaptacja lub modernizacja), które powodują zwiększenie wartości użytkowej środka trwałego.

Na stronie Ma konta 080 ujmuje się wartość uzyskanych efektów inwestycyjnych, a w szczególności:

- 1) środków trwałych,
- 2) wartości niematerialnych i prawnych,
- 3) wartość sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych inwestycji.

Na koncie 080 można księgować również rozliczenie kosztów dotyczących zakupów gotowych środków trwałych.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 080 powinna zapewnić co najmniej wyodrębnienie kosztów inwestycji według poszczególnych rodzajów efektów inwestycyjnych oraz skalkulowanie ceny nabycia lub kosztu wytworzenia poszczególnych obiektów środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Konto 080 może wykazywać saldo Wn, które oznacza koszty inwestycji niezakończonych.

Typowe zapisy strony Wn konta 080 „Inwestycje (środki trwałe w budowie)”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Roboty, dostawy i usługi związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji wykonane przez zewnętrznych kontrahentów	101, 201, 240
2.	Zakup od innych jednostek środków trwałych w budowie lub obiektów wymagających ulepszenia	201
3.	Nieodpłatne otrzymanie środków trwałych w budowie	800
4.	Równowartość pierwotnie odpisanej, a następnie wykorzystanej dokumentacji projektowej wznowionej inwestycji	800
5.	Równowartość nieodpłatnych świadczeń na rzecz realizowanych inwestycji (np. czynów społecznych)	800
6.	Zakup materiałów wydanych bezpośrednio na plac budowy	101,201
7.	Zakup maszyn i urządzeń wymagających montażu lub stanowiących pierwsze wyposażenie budowanych obiektów oraz wartości niematerialnych i prawnych	101,201,240
8.	Opłaty za nabyte grunty w okresie budowy oraz z tytułu uzyskania lokalizacji pod budowę	101, 201,225
9.	Wynagrodzenia osób fizycznych zatrudnionych doraźnie do prac związanych z inwestycją	231, 232
10.	Straty związane z usuwaniem skutków wydarzeń losowych dotyczących środków trwałych w budowie (np. spowodowane powodzią, huraganem itp.)	101, 234, 240
11.	Wypłacone odszkodowania dla osób fizycznych i jednostek gospodarczych związanych z wykonywaną budową (np. za zasadzenie wieloletnie, utracone plony itp.)	101, 130, 139,240
12.	Koszty likwidacji budynków oraz obiektów inżynierii lądowej i wodnej na terenie przeznaczonym pod nową zabudowę	240

13.	Cło i inne opłaty związane z nabyciem składników lub praw związanych z inwestycjami	225, 240
-----	---	----------

**Typowe zapisy strony Ma konta 080
„Inwestycje (środki trwałe w budowie)”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przyjęcie do używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych uzyskanych w wyniku inwestycji	011, 013, 020
2.	Rozliczenie kosztów ulepszenia własnych środków trwałych	011
3.	Rozliczenie kosztów ulepszenia obcych obiektów	011
4.	Nieodpłatne przekazanie środków trwałych w budowie	800
5.	Niedobory i szkody w rzeczowych składnikach środków trwałych w budowie	240
6.	Rozliczenie kosztów inwestycji wspólnej w przypadku przejęcia części efektów przez współinwestora	240
7.	Rozliczenie inwestycji bez efektów majątkowych	800
8.	Wyksięgowanie kosztów poniesionych na sprzedane środki trwałe w budowie. Wystawioną fakturę lub rachunek z tytułu tej sprzedaży księguje się Wn 221 Ma 760	800
9.	Przyznane odszkodowania z tytułu wydarzeń losowych dotyczące środków trwałych w budowie (zyski nadzwyczajne)	240, 770
10.	Odpisanie kosztów inwestycji nieprawidłowo zakwalifikowanych do inwestycji w latach ubiegłych	800
11.	Odpisanie kosztów inwestycji niepodjętej (np. niewykorzystanej dokumentacji projektowej) lub inwestycji zaniechanej	800

2. Zespół 1 - "Środki pieniężne i rachunki bankowe"

Na kontach zespołu 1 ewidencjonuje się środki pieniężne zarówno w walucie polskiej, jak w walutach obcych oraz krótkoterminowe papiery wartościowe przeznaczone do obrotu.

Środki pieniężne to pieniądze (banknoty i monety) oraz jednostki pieniężne (roзраchunkowe) krajowe w gotówce, jak i na rachunku bankowym lub w formie lokaty pieniężnej, czeków i weksli obcych, jeżeli są one płatne w ciągu 3 miesięcy od daty ich wystawienia, oraz metali szlachetnych, jeżeli nie są zaliczane do rzeczowych składników majątku obrotowego.

Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu to papiery wartościowe, nabyte w celu odsprzedaży, takie jak: akcje obce, obligacje, skrypty dłużne, bony skarbowe, listy zastawne, certyfikaty inwestycyjne i jednostki funduszy powierniczych.

Papiery wartościowe nabyte w celu odsprzedaży wykazuje się w księgach rachunkowych według cen nabycia. Jeżeli średni kurs akcji notowanych na giełdzie w ciągu ostatniego miesiąca poprzedzającego dzień bilansowy jest niższy od ceny ich nabycia, to na dzień bilansowy należy zmniejszyć ich wartość zwiększając koszty finansowe (Wn 751).

Zapisy księgowe muszą być zgodne z wyciągiem bankowym, a więc należy ująć w ewidencji także te operacje, które wynikają z omyłek lub błędów banku, księgując je na odpowiednim rachunku bankowym w korespondencji z kontem 240: „Pozostałe rozrachunki”

Konta zespołu 1 "Środki pieniężne i rachunki bankowe" służą do ewidencji:

- 1) krajowych i zagranicznych środków pieniężnych, przechowywanych w kasach,
- 2) krótkoterminowych papierów wartościowych,
- 3) krajowych i zagranicznych środków pieniężnych, lokowanych na rachunkach w bankach,
- 4) udzielanych przez banki kredytów w krajowych i zagranicznych środkach pieniężnych,
- 5) innych krajowych i zagranicznych środków pieniężnych.

Konta zespołu 1 mają odzwierciedlać operacje pieniężne oraz obroty i stany środków pieniężnych oraz krótkoterminowych papierów wartościowych.

2.01 Konto 101 - "Kasa"

Konto 101 służy do ewidencji krajowej i zagranicznej gotówki znajdującej się we wszystkich kasach Urzędu Miasta Jelenia Góra.

Zagraniczne środki pieniężne przechowywane w kasie ujmuje się w ich wartości nominalnej wyrażonej w walucie obcej z podziałem na poszczególne waluty oraz w złotych polskich po przeliczeniu według kursu w dniu zakupu ustalonego przez bank, z którego usług jednostka korzysta.

Wartość gotówki w kasie w walutach obcych wycenia się na koniec każdego kwartału po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez NBP.

Na stronie Wn konta 101 ujmuje się wpływy gotówki oraz nadwyżki kasowe, a na stronie Ma – rozchody gotówki i niedobory kasowe.

Obroty gotówkowe podlegają ujęciu w raporcie kasowym w dniu rzeczywistego przychodu lub rozchodu gotówki z kasy.

Konto 101 może wykazywać jedynie saldo Wn, które wyraża stan gotówki w kasie lub saldo zerowe.

Do konta „Kasa” należy prowadzić ewidencję szczegółową, która pozwoli ustalić:

- 1) stan gotówki wyrażonej w złotych polskich, z podziałem na rachunki bankowe, z których gotówka została pobrana lub na które będzie odprowadzona (np. oddzielnie środki pobrane z rachunku bieżącego na pokrycie wydatków budżetowych, przyjęte dochody budżetowe podlegające wpłaceniu na konto dochodów),
- 2) stan gotówki w walutach obcych z podziałem na poszczególne waluty obce z jednoczesnym przeliczeniem na złote polskie według obowiązujących kursów dnia wpływu do kasy,
- 3) wartość gotówki powierzonej poszczególnym osobom za nią odpowiedzialnym (kasjerom), w celu umożliwienia ich rozliczenia.

Stan gotówki w kasie musi być zgodny z saldem wynikającym z raportu.

Niedobory lub nadwyżki kasowe to brak lub nadmiar gotówki w stosunku do stanu wynikającego z prawidłowej dokumentacji kasowej ujętej w raporcie kasowym. Niedoborami są również wypłaty gotówki udokumentowane niewłaściwymi dowodami.

Ujawnione niedobory lub nadwyżki kasowe należy wprowadzić do raportu kasowego i zaksięgować pod datą inwentaryzacji w korespondencji z kontem 240 „Pozostałe rozrachunki” jako różnice inwentaryzacyjne.

Niedobory, o ile kierownik jednostki nie zdecyduje inaczej, obciążają kasjera.

Zweryfikowane ostatecznie nadwyżki kasowe wpłaca się na dochody budżetowe.

Nie wolno dokonywać wydatków z wpływów pobranych do kasy z tytułu dochodów budżetowych. Na wydatki budżetowe pobiera się gotówkę z rachunku bieżącego jednostki, z tym że może to być pobranie z przeznaczeniem na określone wypłaty i wówczas przy pobraniu gotówki podaje się właściwe podziałki klasyfikacji budżetowej wydatków lub też pobranie na tzw. pogotowie kasowe, czyli stały zapas gotówki z klasyfikacją wydatku w § 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia”.

Stały zapas gotówki utrzymywany jest w kasie przez cały rok budżetowy i uzupełnia się go okresowo o wartość dokonanych z tego zapasu wypłat dotyczących wydatków.

Sumy przyjęte do kasy z tytułu zwrotu wydatków danego roku budżetowego mogą być wykorzystane na inne wydatki budżetowe, z tym że jeżeli wydatek będzie kwalifikować się do innego paragrafu niż kwalifikowany był dokonany zwrot, to trzeba go przeksięgować w ewidencji analitycznej wydatków na właściwy dla nowego wydatku paragraf.

Z sum przyjętych do kasy podlegających zaliczeniu do dochodów budżetowych mogą być dokonywane tylko zwroty z tytułu nadpłat zaliczonych do dochodów budżetowych.

Inwentaryzacja gotówki w kasie musi być przeprowadzona na ostatni dzień każdego roku obrotowego, a ponadto w przypadku szkód losowych, włamań, kradzieży i innych wydarzeń mogących wpłynąć na stan gotówki oraz w związku z każdą zmianą kasjera, a poza tym doraźnie z częstotliwością niezbędną dla kontrolowania w ciągu roku zgodności stanu gotówki przechowywanej w kasie z saldem wynikającym z raportu kasowego.

Typowe zapisy strony Wn konta 101 „Kasa”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Podjęcie gotówki z banku:	
	– z rachunku bieżącego jednostki budżetowej	130, 141
	– z rachunku środków funduszy specjalnego przeznaczenia	135, 141
	– z innych rachunków bankowych	139, 141
2.	Wpływ środków pieniężnych w drodze	141
3.	Wpłaty z tytułu należności ujętych na kontach rozrachunków	201, 221, 226, 231, 232, 234, 240
4.	Wpłaty przychodów nieprzypisanych na kontach rozrachunków z tytułu:	
	– wpływy z tytułu dochodów budżetowych	720
	– finansowych dochodów budżetowych	750
	– sprzedaży materiałów, środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	760
	– otrzymanych kar i odszkodowań oraz darowizn gotówki	760
5.	Wpłaty sum depozytowych (w tym z tytułu zabezpieczenia jakości i kaucji) i sum na zlecenie	240

6.	Wpłaty z tytułu zwrotu uprzednio pobranych zaliczek oraz zwrotu nadmiernych wydatków	201, 231, 232, 234, 240
7.	Wpłaty należności z tytułu niedoborów i szkód	234,240
8.	Nadwyżki środków pieniężnych w kasie	240
9.	Wpłaty z tytułu zwrotu pożyczek i innych przypisanych należności dotyczących ZFŚS	234,240
10.	Wpłaty z tytułu nieprzypisanych kar i grzywien:	
	– działalności gospodarczej	760
	– działalności socjalnej	851
	– funduszy specjalnego przeznaczenia	853
11.	Wpłaty z tytułu zysków nadzwyczajnych (nieujętych uprzednio jako należności)	770
12.	Przyjęcie gotówki za zrealizowany w banku obcy czek gotówkowy lub wykupiony weksel obcy	141
13.	Wpłaty z tytułu darów pieniężnych na:	
	- działalność inwestycyjną	800
	- działalność socjalną	851
	- fundusze specjalnego przeznaczenia	853
14.	Wpłaty sum na zlecenie, zabezpieczenia przetargowego i kaucji	240
15.	Wpłaty należności z dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa pobieranych przez urząd	221,226

**Typowe zapisy strony Ma konta 101
„Kasa”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wypłata wynagrodzeń i zaliczek na wynagrodzenie	231, 232
2.	Wypłata ekwiwalentów za użycie własnej odzieży, pranie odzieży, środki higieny osobistej oraz używanie własnego sprzętu	234
3.	Wypłata zasiłków rodzinnych i innych pokrywanych przez ZUS	229, 231
4.	Wypłata zaliczek do rozliczenia	234, 240
5.	Zapłata gotówką zobowiązań wynikających z faktur lub rachunków nieujętych na kontach rozrachunków	011,080,013, 016, 401-409, 851, 853

6.	Wyплаты pożyczek z ZFŚS	234, 240
7.	Odprowadzenie gotówki na własne rachunki bankowe	141
8.	Wpłaty gotówki do banku na własne rachunki bankowe (nieujmowane za pośrednictwem konta 141)	130, 135, 139
9.	Niedobory kasowe	240
10.	Fałszywe znaki pieniężne zatrzymane przez policję lub przekazane do ekspertyzy NBP	240
11.	Wyплаты sum depozytowych, kaucji i zabezpieczeń należytego wykonania oraz z sum na zlecenie	240
12.	Wyплаты z tytułu zwrotu nadpłat dochodów budżetowych	221,226
13.	Zwroty dochodów budżetowych nienależnie wpłaconych lub orzeczonych do zwrotu i nadpłat oraz wypłat oprocentowania za nieterminowy zwrot nadpłat	221,226

2.02 Konto 130 - "Rachunek bieżący jednostki"

Konto 130 służy do ewidencji stanu środków budżetowych oraz obrotów na rachunkach bankowych jednostki budżetowej dotyczących wydatków zarówno bieżących, jak i niewygasających z poprzedniego roku oraz dochodów budżetowych objętych planem finansowym jednostki i dochodów Skarbu Państwa.

Wydatkiem budżetowym jest każda kwota pobrana z rachunku bieżącego jednostki budżetowej z tytułu finansowania zadań ujętych w jej planie wydatków.

Dochodem budżetowym są wpływy uzyskane przez jednostkę budżetową z tytułu wpłat podlegających zarachowaniu na dochody budżetu samorządu terytorialnego.

Koszty prowadzenia rachunku bieżącego jednostki budżetowej finansuje się ze środków na wydatki budżetowe, a uzyskane odsetki zalicza się do dochodów budżetowych.

Na stronie Wn konta 130 w urzędzie ujmuje się wpływy:

1) środków na wydatki:

- otrzymanych od dysponentów wyższego stopnia na realizację własnych wydatków i do przekazania dysponentom niższego stopnia,
- otrzymanych z tytułu zwrotów środków z rachunków bieżących wydatków dysponentów niższego stopnia,
- zwrotu wydatków roku bieżącego i niewykorzystanych akredytyw budżetowych,

2) zrealizowanych przez jednostkę dochodów budżetowych, w tym także z tytułu zwrotu wydatków lat ubiegłych oraz naliczonego oprocentowania środków na rachunku bieżącym i na rachunkach pomocniczych jednostki budżetowej, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej,

3) wpłaty należności z dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa pobieranych przez urząd,

4) przejściowo zarachowanych na ten rachunek środków z tytułu błędów bankowych lub niewłaściwie oznaczonych wpłat.

Na stronie Ma konta 130 ujmuje się:

1) w zakresie wydatków:

– zrealizowane na podstawie planów finansowych (zarówno bieżącego roku, jak i wydatków niewygasających z lat poprzednich) wydatki budżetowe jednostki (bieżące i inwestycyjne) oraz dotacje przekazane innym jednostkom, w tym również środki pobrane do kasy z tytułu wydatków budżetowych,

– przelewy dla dysponentów niższego stopnia z tytułu przekazania środków na wydatki budżetowe,

– zwroty do dysponentów wyższego stopnia niewykorzystanych środków na wydatki zarówno własne, jak i dysponentów niższego stopnia,

2) w zakresie dochodów:

- okresowe przelewy zrealizowanych dochodów budżetowych na rachunek bieżący budżetu samorządu,

- przekazanie dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa na rachunek budżetu państwa,

– zwroty nadpłat i zwroty kwot nienależnie pobranych wraz z oprocentowaniem uregulowanym odrębnymi przepisami.

Na koncie 130 obowiązuje zachowanie zasady czystości obrotów, co oznacza, że do zapisów z tytułu zwrotu nadpłat, korekty niewłaściwych wydatków itp. wprowadza się dodatkowy techniczny zapis ujemny po obu stronach konta.

Konto 130 może wykazywać saldo Wn, które obrazuje stan środków budżetowych znajdujących się na rachunku bieżącym urzędu i musi odpowiadać sumie sald subkonta prowadzonego oddzielnie dla wydatków budżetowych i konta dla środków na niewygasające wydatki oraz dla zrealizowanych dochodów budżetowych.

W okresie roku budżetowego konto 130 w zakresie wydatków budżetowych może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków otrzymanych na realizację wydatków budżetowych, a niewykorzystanych do danego dnia, oraz środków otrzymanych dla dysponentów niższego stopnia, których do danego dnia nie przekazano podległym jednostkom.

Saldo Wn konta 130 w zakresie dochodów budżetowych wykazuje stan środków budżetowych z tytułu zrealizowanych dochodów budżetowych, które do danego dnia nie zostały przelane na rachunek bieżący budżetu samorządu terytorialnego oraz stan środków przejściowo znajdujących się na tym rachunku, które nie podlegają odprowadzeniu do budżetu jako dochody jednostki budżetowej.

Analityczna ewidencja do konta 130 musi być prowadzona z wyodrębnieniem obrotów i sald:

– dochodów budżetowych,

– wydatków budżetowych,

– środków na niewygasające wydatki

z jednoczesnym grupowaniem według podziałek klasyfikacji budżetowej.

Saldo konta 130 w bilansie urzędu jako jednostki budżetowej wykazuje się w aktywach w pozycji B.III.1.2."Środki pieniężne na rachunkach bankowych".

Typowe zapisy strony Wn konta 130 "Rachunek bieżący jednostki"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
A.	Wydatki	
1.	Wpływy środków budżetowych z rachunku podstawowego budżetu przeznaczonych na wydatki objęte planem finansowym urzędu	223
2.	Wpływy środków budżetowych z subkonta do rachunku	223

	podstawowego budżetu na wydatki objęte planem finansowym wydatków niewygasających	
3.	Zwroty od dysponentów niższego stopnia środków na wydatki budżetowe niewykorzystanych do końca roku budżetowego*	223
4.	Sumy zwrócone na rachunek wydatków budżetowych w roku ich dokonania*:	
	– z kasy	101, 141
	– z innych rachunków bankowych jednostki	135, 139
	– z sum pieniężnych w drodze	141
	– przelewem od dłużników z tytułu zwrotu wydatków:	
	a) dotyczących należności ujętych na kontach rozrachunków	201, 225, 229, 231, 232, 234, 240
	b) dotyczących zmniejszenia uprzednio zaksięgowanych kosztów	401-409
5.	Zwroty pozostałości akredytywy budżetowej oraz środków na niezrealizowane czeki potwierdzone, które były sfinansowane ze środków na wydatki	139
6.	Wpływy z tytułu korekt omyłek bankowych i niewłaściwe obciążenia bankowe	240
7.	Zwroty dotacji budżetowych przekazanych w danym roku*	224
B.	Dochody	
1.	Wpłaty z tytułu zrealizowanych przez jednostkę dochodów budżetowych:	
	– z kasy (bez pośrednictwa konta 141)	101
	– z sum pieniężnych w drodze	141
	– z innych rachunków bankowych jednostki	135, 139, 141
	– z tytułu należności przypisanych	221, 226
	– z tytułu należności nieprzypisanych	720, 750, 760
2.	Przypisane przez banki oprocentowanie środków na rachunku bieżącym	720, 750
3.	Wpłata bezgotówkowa odsetek za zwłokę w zapłacie należności	201, 221, 240, 750
4.	Wpływy z tytułu przekazania oprocentowania środków na rachunkach pomocniczych, które na podstawie przepisów podlegają zarachowaniu na dochody budżetowe	139, 240
5.	Wpłaty należności z dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa pobieranych	221

	przez urząd	
6.	Okresowe przeksięgowanie równowartości wydatków budżetowych urzędów jednostek samorządu terytorialnego, które były dokonywane bezpośrednio z konta (rachunek bieżący budżetu), a na koncie 130 są księgowane jako zapis wtórny	223

* do zwrotów wydatków księgowanych na Wn 130 konieczny jest techniczny zapis ujemny po obu stronach konta 130 w celu zmniejszenia sumy obrotów.

Typowe zapisy strony Ma konta 130 "Rachunek bieżący jednostki"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wydatki budżetowe objęte planem finansowym urzędu i planem wydatków niewygasających zrealizowane z rachunku bieżącego urzędu w formie:	
	– pobrania gotówki z banku do kasy	101, 141
	– pobrania gotówki za pośrednictwem innego banku	141
	– przelewów z tytułu zapłaty zobowiązań ujętych na kontach rozrachunkowych (dotyczących działalności bieżącej i inwestycyjnej*)	201, 225, 229, 231, 232, 234, 240
	– przelewów z tytułu opłat księgowanych bezpośrednio w ciężar kosztów z pominięciem kont rozrachunkowych	401-409, 080
	– wypłaconych przelewami i czekami kwot do rozliczenia	234, 240
	– przelewów równowartości odpisów na ZFŚS	240, 405
	– przelewów refundacyjnych na rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia	135, 240
	– zapłaty kar, grzywien, odszkodowań i kosztów sądowych:	
	a) obciążających pozostałe koszty operacyjne	240, 761
	b) obciążające pracowników lub inne osoby	234, 240
	– zapłaty odsetek za zwłokę w zapłacie zobowiązań	201, 225, 229, 240,751
2.	Przekazanie dotacji budżetowych	224
3.	Przelew środków budżetowych dla dysponentów niższego stopnia	223
4.	Omyłkowe obciążenia bankowe	240
5.	Opłaty za usługi bankowe pobrane przez banki komercyjne	402

6.	Zwrot nadpłaconych dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa	221
7.	Zwroty nadpłat w dochodach budżetowych	221, 226
8.	Zwrot niewykorzystanych środków budżetowych otrzymanych na realizację planu wydatków urzędu lub planu wydatków niewygasających	223
9.	Okresowe przelewy zrealizowanych dochodów budżetowych odprowadzanych odpowiednio na rachunek bieżący budżetu	222
10.	Przekazanie dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa na rachunek budżetu państwa	222
11.	Przekazanie prowizji od dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa na rachunek urzędu	222
12.	Przelew podatku VAT naliczonego od dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa na rachunek dochodów urzędu	240

2.03 Konto 135 - "Rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia"

Gospodarkę finansową funduszy specjalnych prowadzi się na podstawie ustaleń zawartych w planach stanowiących część ustawy budżetowej na dany rok. W planach tych określone są przychody i rozchody poszczególnych funduszy specjalnych.

Konto 135 służy do ewidencji środków funduszy specjalnego przeznaczenia, a w szczególności zakładowego funduszu świadczeń specjalnych i innych funduszy, którymi dysponuje jednostka. Na stronie Wn konta 135 ujmuje się wpływy środków na rachunki bankowe, a na stronie Ma - wypłaty środków z rachunków bankowych.

Ewidencja szczegółowa do konta 135 powinna umożliwić ustalenie stanu środków każdego funduszu.

Konto 135 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych, na rachunkach bankowych funduszy.

Zapisów na koncie 135 dokonuje się na podstawie dowodów bankowych i musi zachodzić pełna zgodność zapisów jednostki z zapisami bankowymi.

W Urzędzie Miasta Jelenia Góra funkcjonuje wydzielony rachunek bankowy dla środków pieniężnych zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Typowe zapisy strony Wn konta 135 "Rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wpłata równowartości odpisów na własny zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	240, 851

2.	Wpływy należności za świadczenia działalności finansowanej z funduszy specjalnego przeznaczenia:	
	- przypisanych	201, 234, 240
	- nieprzypisanych	851,853
3.	Przypisane odsetki od środków funduszy specjalnego przeznaczenia znajdujących się na rachunkach bankowych (jeśli nie podlegają odprowadzeniu na dochody budżetowe)	851,853
4.	Wpłaty gotówki z kasy	101,141
5.	Zwroty środków przelanych uprzednio na rachunek czeków potwierdzonych	139
6.	Otrzymane dotacje z budżetów, dobrowolne wpłaty i darowizny pieniężne na rzecz funduszy specjalnego przeznaczenia	851,853
7.	Wpływy środków z tytułu rozliczeń między poszczególnymi funduszami specjalnego przeznaczenia	135
8.	Przelewy z tytułu zwrotu zaliczek i pożyczek wraz z należnymi odsetkami ujętymi jako należności	234,240
9.	Obciążenia z tytułu błędów i omyłek bankowych oraz ich korekty	240
10.	Wpływy środków funduszy specjalnego przeznaczenia na rachunki lokat terminowych	135
11.	Wpływ środków z tytułu refundacji opłat za usługi bankowe pobranych przez bank z rachunku ZFSS	240
12.	Wpłaty odsetek za zwłokę w zapłacie należności funduszy specjalnego przeznaczenia:	
	- przypisanych	240
	- nieprzypisanych	851, 853

**Typowe zapisy strony Ma konta 135
"Rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Podjęcie gotówki do kasy	101, 141
2.	Przelewy na pokrycie zobowiązań z tytułu dostaw i usług na rzecz działalności finansowanej z funduszy specjalnego przeznaczenia oraz z tytułu udzielonych pożyczek i zaliczek	201, 231, 232, 234, 240
3.	Przelewy środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych przekazanych poza jednostkę (np. na finansowanie wspólnych urządzeń kulturalnych, ogródków działkowych itp.)	240, 851

4.	Przelewy środków z rachunku jednego funduszu na rachunek innego funduszu	135
5.	Przelew z tytułu refundacji wydatków pokrytych z innych rachunków bankowych	240
6.	Przekazanie środków do innego banku na potrzeby zamiejscowych placówek tej działalności	135
7.	Przelewy na rachunek czeków potwierdzonych funduszy specjalnego przeznaczenia	139
8.	Przekazanie zobowiązań wobec budżetu (np. z tytułu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, opłat lokalnych)	225, 851, 853
9.	Przekazanie zobowiązań wobec ZUS i PFRON	229
10.	Zapłacone kary, grzywny, opłaty sądowe i inne dotyczące działalności funduszy celowych i specjalnego przeznaczenia	851, 853
11.	Wykup własnych czeków rozrachunkowych niepotwierdzonych pokrywanych ze środków funduszy celowych i specjalnego przeznaczenia	201,240
12.	Zwrot niewykorzystanych środków otrzymanych na określone zadania zlecone i inne	240, 851, 853
13.	Przekazanie środków funduszy specjalnych na rachunki lokat terminowych	135
14.	Obciążenia bankowe z tytułu opłat za usługi bankowe. Opłaty dotyczące rachunku środków ZFŚS podlegają zwrotowi z rachunku bieżącego jednostki, gdyż stanowią koszt działalności jednostki	240
15.	Błędy w wyciągach bankowych i ich sprostowania	240

2.04 Konto 139 - "Inne rachunki bankowe"

Konto 139 służy do ewidencji operacji dotyczących środków pieniężnych wydzielonych na innych rachunkach bankowych niż rachunki bieżące i specjalnego przeznaczenia.

W szczególności na koncie 139 prowadzi się ewidencję obrotów na wyodrębnionych rachunkach bankowych:

- 1) akredytyw bankowych otwartych przez jednostkę budżetową,
- 2) czeków potwierdzonych,
- 3) sum depozytowych,
- 4) sum na zlecenie,
- 5) środków obcych na inwestycje.

Na koncie 139 dokonuje się księgowania wyłącznie na podstawie dowodów bankowych, z związku z czym musi zachodzić pełna zgodność zapisów konta 139 między księgowością jednostki a księgowością banku.

Na stronie Wn konta 139 ujmuje się wpływy wydzielonych środków pieniężnych z rachunków bieżących oraz sum depozytowych i na zlecenie.

Na stronie Ma konta 139 ujmuje się wypłaty środków pieniężnych dokonane z wydzielonych rachunków bankowych.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 139 powinna zapewnić ustalenie stanu środków pieniężnych dla każdego wydzielonego rachunku bankowego, a także według kontrahentów. Konto 139 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych znajdujących się na innych rachunkach bankowych.

Typowe zapisy strony Wn konta 139
"Inne rachunki bankowe"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wpływ środków na inne rachunki bankowe wadów przetargowych, zabezpieczeń należytego wykonania umów, kaucji, sum na zlecenia, itp.	240
2.	Oprocentowanie środków na innych rachunkach bankowych	240
3.	Mylne wpłaty na inne rachunki bankowe	240
4.	Przelewy środków między rachunkami bankowymi jednostki (konieczne w przypadku otrzymania dowodów bankowych z innymi datami)	141

Typowe zapisy strony Ma konta 139
"Inne rachunki bankowe"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wpłaty środków z innych rachunków bankowych	240
2.	Pobranie gotówki z innych rachunków bankowych do kasy	141
3.	Zwrot mylnych wpłat na inne rachunki bankowe	240
4.	Przelewy środków między rachunkami bankowymi jednostki (konieczne w przypadku otrzymania dowodów bankowych z innymi datami)	141
5.	Zwrot otrzymanych wadów przetargowych, zabezpieczeń należytego wykonania umów, kaucji, sum na zlecenie, itp.	240
6.	Zatrzymane wadia przetargowe przekazane na rachunek bieżący, w przypadkach określonych w art.46 ust.5 prawa zamówień publicznych	240
7.	Zobowiązania pokryte ze środków pieniężnych stanowiących zabezpieczenie należytego wykonania umowy w ramach rękojmi za wady gwarancji jakości, spłata zobowiązań z sum na zlecenie	201, 240
8.	Koszty bankowe dotyczące innych rachunków bankowych	240

2.05 Konto 140 - "Krótkoterminowe papiery wartościowe i inne środki pieniężne"

Konto 140 służy do ewidencji krótkoterminowych papierów wartościowych i innych środków pieniężnych (np. czeki i weksle obce), których wartość wyrażona jest zarówno w walucie polskiej, jak i w walutach obcych.

Na stronie Wn konta 140 księguje się zwiększenia stanu i wartości krótkoterminowych papierów wartościowych i innych środków pieniężnych, a na stronie Ma zmniejszenie stanu papierów wartościowych i innych środków pieniężnych.

Ewidencja szczegółowa do konta powinna być prowadzona w sposób umożliwiający ustalenie:

- 1) poszczególnych krótkoterminowych papierów wartościowych i innych środków pieniężnych,
- 2) wyrażonego w walucie polskiej i obcej stanu poszczególnych krótkoterminowych papierów wartościowych i innych środków pieniężnych z podziałem na poszczególne waluty obce,
- 3) wartości krótkoterminowych papierów wartościowych i innych środków pieniężnych powierzonych poszczególnym osobom odpowiedzialnym za ich stan i zabezpieczenie.

Inwentaryzację krótkoterminowych papierów wartościowych znajdujących się w jednostce i innych środków pieniężnych przeprowadza się na ostatni dzień każdego roku drogą spisu z natury.

Konto 140 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan krótkoterminowych papierów wartościowych.

Do czasu zamknięcia ksiąg rachunkowych za 2010 rok na koncie 140 ewidencjonowane będą również środki pieniężne w drodze, z uwagi na pozabilansowy charakter konta 141 występującego w księgach rachunkowych do końca 2010 roku.

Typowe zapisy strony Wn konta 140 „Krótkoterminowe papiery wartościowe i inne środki pieniężne”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Zakup obcych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu (w cenie nabycia)	101, 135, 139
2.	Czeki obce otrzymane na pokrycie:	
	– należności ujętych na kontach rozrachunków	201, 221, 226, 240
	– należności z tytułu przychodów nieujętych na kontach rozrachunków	720, 750, 760, 851, 853
3.	Przyjęcie weksla obcego na pokrycie należności (przed terminem jego płatności):	
	– wartość netto, tj. po potrąceniu dyskonta	201, 221, 226, 240
	– dyskonto	750
4.	Zwrot z banku niewykupionego czeku obcego (Wn 140 – czeki obce, Ma 141 – sumy pieniężne w drodze)	141
5.	Przywrócenie poprzedniej wartości krótkoterminowych papierów wartościowych w przypadku ustąpienia przyczyn jej obniżenia	750

Typowe zapisy strony Ma konta 140
„Krótkoterminowe papiery wartościowe i inne środki pieniężne”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wartość sprzedanych krótkoterminowych papierów wartościowych (w wartości na dzień sprzedaży)	751
2.	Realizacja czeków obcych przez bank (wpływ środków na rachunek bankowy)	130, 135, 139
3.	Zwrot wystawcom czeków niezrealizowanych przez bank (Ma 140 – czeki obce)	201, 221, 226, 240
4.	Wykup weksli przez dłużnika lub bank	101, 130, 135, 139
5.	Zapłata innemu kontrahentowi wekslem obcym lub przekazanie weksla obcego do skupu:	
	– wartość netto (po potrąceniu dyskonta)	201, 240
	– dyskonto	751
6.	Niedobory inwentaryzacyjne krótkoterminowych papierów wartościowych lub innych środków pieniężnych	240
7.	Odpisanie weksli obcych przedawnionych lub nieściągalnych	761, 851, 853
8.	Wpływ środków za zgłoszony do wykupu czek obcy	141, 130, 135, 139
9.	Zmniejszenie wartości krótkoterminowych papierów wartościowych na dzień bilansowy z tytułu utraty wartości	751

2.06 Konto 141 - "Środki pieniężne w drodze"

Konto 141 służy do ewidencji środków pieniężnych w drodze.

Do środków pieniężnych w drodze zalicza się środki pieniężne znajdujące się między kasą jednostki a jej rachunkami bankowymi lub odwrotnie. Podjęcie środków pieniężnych z banku do kasy dokumentowane wyciągiem bankowym wskazującym na rozchód środków pieniężnych z rachunku bankowego księguje się Wn 141, Ma właściwy rachunek bankowy, natomiast przyjęcie (podjętej z banku) gotówki do kasy na podstawie dowodu KP wystawionego w oparciu o czek, księguje się Wn 101, Ma 141.

Na stronie Wn konta 141 ujmuje się zwiększenia stanu środków pieniężnych w drodze, a na stronie Ma - zmniejszenia stanu środków pieniężnych w drodze.

Ewidencja szczegółowa do konta powinna być prowadzona w sposób umożliwiający ustalenie sum pieniężnych w drodze między kasą i bankiem oraz między rachunkami bankowymi w różnych bankach.

Sumy pieniężne w drodze inwentaryzuje się drogą porównania danych księgowych z odpowiednimi dokumentami.

Konto 140 może wykazywać saldo Wn, które oznacza środków pieniężnych w drodze.

**Typowe zapisy strony Wn konta 141
"Środki pieniężne w drodze"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Dokonywane za pośrednictwem banków:	
	– wpłaty z kasy na rachunki bankowe	101
	– pobrania z rachunków bankowych do kasy (wyciąg bankowy)	130, 135, 139
2.	Przelewy środków między rachunkami bankowymi jednostki (konieczne w przypadku otrzymania dowodów bankowych z innymi datami)	130, 135, 139
3.	Przekazanie czeku obcego do banku w celu jego wykupu (Wn 141 – środki pieniężne w drodze, Ma 140 – czeki obce)	140
4.	Przekazanie dochodów wpłaconych w kasie urzędu na rachunek bankowy (raport kasowy)	101

**Typowe zapisy strony Wn konta 141
"Środki pieniężne w drodze"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Zwrot z banku niewykupionego czeku obcego (Wn 140 – czeki obce, Ma 141 – sumy pieniężne w drodze)	140
2.	Wpływy środków pieniężnych w drodze:	
	– do kasy	101
	– na rachunki bankowe	130, 135, 139
3.	Wpływ środków za zgłoszony do wykupu czek obcy	130, 135, 139
4.	Przekazanie dochodów wpłaconych w kasie urzędu na rachunek bankowy (wyciąg bankowy)	221

3. Zespół 2 - "Rozrachunki i rozliczenia"

Konta zespołu 2 "Rozrachunki i rozliczenia" służą w urzędzie do ewidencji wszelkich krajowych i zagranicznych rozrachunków oraz rozliczeń.

Konta zespołu 2 służą także do ewidencji rozliczeń środków budżetowych, wynagrodzeń, rozliczeń niedoborów, szkód i nadwyżek oraz wszelkich innych rozliczeń związanych z rozrachunkami i roszczeniami spornymi.

Należności, roszczenia i zobowiązania ujmuje się w księgach w wartości ustalonej przy ich powstaniu, a w przypadku gdy wyrażone są one w walutach obcych, ujmuje się je w wartości nominalnej przeliczonej na złote polskie według kursu średniego ustalonego przez Prezesa NBP dla danej waluty obcej, chyba że dowód odprawy celnej wyznacza inny kurs, to wówczas – według kursu przyjętego w tym dowodzie.

Różnice wartości walut, wynikające z różnicy kursów walut obcych występujących między dniem powstania należności, roszczenia lub zobowiązania a dniem ich zapłaty, ujmuje się w ewidencji na koncie rozrachunków w korespondencji:

- 1) z kontem 750: „Przychody finansowe” (dodatnie różnice dotyczące wydatków bieżących),
- 2) z kontem 751 – „Koszty finansowe” (ujemne różnice dotyczące wydatków bieżących),
- 3) z kontem 080: „Inwestycje (środki trwałe w budowie)”,
- 4) z kontem właściwego funduszu specjalnego.

Należności i zobowiązania wyrażone w walutach obcych wycenia się nie później niż na koniec kwartału, według zasad obowiązujących na dzień bilansowy.

Roszczenia wobec osób odpowiedzialnych za niedobory zawinione ustala kierownik jednostki. Może to być kwota odpowiadająca aktualnej wartości niedoboru. Roszczenia z tytułu niedoboru używanego składnika majątku ustala się w wartości netto, tzn. odejmując od aktualnej wartości początkowej równowartość odpowiadającą faktycznemu zużyciu.

Wynikające z ewidencji stany na kontach rozrachunkowych powinny być poddawane okresowej weryfikacji w celu ujawnienia i wyksięgowania należności i roszczeń oraz zobowiązań przedawnionych lub nieściągalnych – nierealne aktywa lub pasywa nie mogą być wykazane w bilansie.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do kont zespołu 2 powinna umożliwić wyodrębnienie poszczególnych grup rozrachunków, rozliczeń, ustalenie przebiegu ich rozliczeń oraz stanu należności, rozliczeń, roszczeń spornych i zobowiązań z podziałem według kontrahentów oraz, jeśli dotyczą rozliczeń w walutach obcych - według poszczególnych walut obcych, a przy rozliczaniu środków europejskich również odpowiednio w podziale na projekty.

Ewidencja szczegółowa do kont zespołu 2 może być prowadzona według podziałek klasyfikacji budżetowej.

3.01 Konto 201 - "Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami"

Konto 201 służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń krajowych i zagranicznych z tytułu dostaw, robót i usług, w tym również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług oraz kaucji gwarancyjnych, a także należności z tytułu przychodów finansowych.

Na koncie 201 nie ujmuje się należności jednostki zaliczanych do dochodów budżetowych, które są ujmowane na koncie 221.

Konto 201 obciąża się za powstałe należności i roszczenia oraz za spłatę i zmniejszenie zobowiązań, a uznaje się za powstałe zobowiązania oraz spłatę i zmniejszenie należności i roszczeń.

W razie niedotrzymania zapłaty od odbiorców w umownym terminie należne na podstawie umowy odsetki za zwłokę naliczane na koniec kwartału księguje się na koncie rozrachunków z odbiorcami i dostawcami w korespondencji z kontem 750 „Przychody finansowe”.

Natomiast występujące na koniec kwartału umowne odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań z tytułu dostaw, z których wierzyciel nie zrezygnował, księguje się Wn 751 Ma 201.

Rozliczenia z odbiorcami i dostawcami z tytułu kar umownych i odszkodowań dotyczących działalności eksploatacyjnej ujmuje się na koncie 201 w korespondencji z kontem 760 (należności) oraz z kontem 761 (zobowiązania), działalności inwestycyjnej z kontem 080, a działalności finansowanej ze środków funduszy celowych z kontem właściwego funduszu.

Do należności z tytułu dostaw i usług zalicza się wymagające zapłaty w określonej kwocie należności (również sporne ale nie skierowane na drogę sądową) za dostarczone odbiorcom produkty oraz towary, pomniejszone o przyznane odbiorcom rabaty, opusty, skonta, łącznie z należnym podatkiem VAT i naliczonymi odsetkami.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług obejmują zobowiązania powstałe z tytułu zakupu materiałów, towarów, robót i usług (w tym inwestycji). Na koncie tym nie księguje się kaucji z tytułu gwarancji rękojmi.

Należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług wykazuje się w księgach rachunkowych przy ich powstaniu – w wartości nominalnej. Na koniec każdego kwartału, należności figuruje w księgach rachunkowych wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty z zachowaniem ostrożności, a zobowiązania – w kwocie wymagającej zapłaty.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 201 powinna zapewnić możliwość ustalenia należności i zobowiązań krajowych i zagranicznych według poszczególnych kontrahentów.

Konto 201 może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma - stan zobowiązań.

Typowe zapisy strony Wn konta 201 "Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przekazane kwoty zaliczek na poczet przyszłych dostaw i usług	101, 130, 135
2.	Naliczone różnice kursowe walut obcych zwiększające wartość należności od odbiorców wyrażonych w walutach obcych i zmniejszające wartość zobowiązań wobec dostawców:	
	- działalności operacyjnej	750
	- działalności inwestycyjnej (środków trwałych w budowie)	080
	- działalności funduszy celowych i specjalnego przeznaczenia	851, 853
3.	Wartość niedoborów i szkód w dostawach, za które odpowiada dostawca oraz inne tytuły zmniejszenia zobowiązań wobec dostawców (np. uznane przez dostawcę reklamacje jednostki)	080, 401, 402, 851, 853
4.	Zaakceptowane przez dłużników należności od dostawców z tytułu kar i odszkodowań umownych związanych z dostawami	760
5.	Wycena kwartalna odsetek za zwłokę od należności działalności operacyjnej	750
6.	Faktura korygująca zmniejszająca kwotę zobowiązania wobec dostawcy (np. z tytułu uznanej reklamacji, korekty błędu, udzielenia	

	rabatu czy bonifikaty)	
	a) wartość łącznie z VAT niepodlegającym odliczeniu dotycząca:	
	- działalności eksploatacyjnej	013, 300, 401, 402
	- działalności inwestycyjnej	011, 020 , 080
	- działalności funduszy specjalnego przeznaczenia	851
	b) zmniejszenie uprzednio naliczonego VAT do odliczenia (w całości lub w części)	225
7.	Zapłata zobowiązań z tytułu dostaw, robót i usług	101, 130, 135, 139
8.	Pokrycie zobowiązań z akredytywy lub czekiem potwierdzonym	139
9.	Odpisanie zobowiązań (przedawnionych i umorzonych):	
	- działalności eksploatacyjnej:	
	- z tytułu odsetek	750
	- z pozostałych tytułów	760
	- działalności finansowanej z funduszy specjalnego przeznaczenia	851
	- działalności inwestycyjnej (środków trwałych w budowie)	080
10.	Kompensata należności ze zobowiązaniami	201
11.	Równowartość potrąconej przy zapłacie zobowiązań kaucji gwarancyjnej, która w jednostkach budżetowych jest przelewana z konta 130 na rachunek pomocniczy sum depozytowych. Jest to zapis równoległy do przelewu środków na rachunek sum depozytowych - księgowanego Wn 139 Ma 130	240

**Typowe zapisy strony Ma konta 201
"Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Zobowiązania wynikające z faktur VAT lub rachunków z tytułu dostaw robót i usług:	
	- wartości w cenie zakupu i niepodlegający odliczeniu VAT dotyczące:	
	- działalności eksploatacyjnej	013, 016, 300, 401, 402
	- działalności inwestycyjnej	011, 020, 080

	- sum na zlecenie	240
	- działalności finansowanej z funduszy celowych i specjalnego przeznaczenia	013, 016, 851, 853
	- wartości naliczonego w fakturach VAT podlegającego odliczeniu (w całości lub w części) od VAT należnego	225
2.	Zobowiązania wobec dostawców z tytułu wymagalnych odsetek i kar umownych:	
	- działalności eksploatacyjnej:	
	a) kary	761
	b) odsetki za zwłokę w zapłacie	751
	- działalności inwestycyjnej (kary umowne i odsetki za zwłokę)	
	- przed przyjęciem środka trwałego do eksploatacji	080
	- po zakończeniu inwestycji	751
	- działalności finansowanej z funduszy celowych i specjalnego przeznaczenia	851, 853
3.	Wpłaty należności oraz zaliczek od odbiorców do kasy lub na rachunki bankowe	101,130, 135, 139
4.	Odpisanie należności umorzonych, przedawnionych lub nieistotnych, na które:	
	a) nie dokonano odpisu aktualizującego:	
	- działalności eksploatacyjnej	761
	- działalności finansowanej z funduszy celowych i specjalnego przeznaczenia	851, 853
	- działalności inwestycyjnej	080
	b) dokonano odpis aktualizujący	290
5.	Naliczone różnice kursowe walut obcych zmniejszające należności od odbiorców i zwiększające zobowiązania wobec dostawców:	
	- działalności operacyjnej	751
	- działalności funduszy celowych i specjalnego przeznaczenia	851, 853
	- działalności inwestycyjnej (środków trwałych w budowie)	080

3.02 Konto 221 - "Należności z tytułu dochodów budżetowych"

Konto 221 przeznaczone jest do ewidencji należności z tytułu dochodów budżetowych, z wyjątkiem należności długoterminowych ujmowanych na koncie 226.

Na koncie 221 ujmuje się:

- należności i wpłaty z tytułu podatków i opłat pobieranych przez właściwe organy jednostki samorządu terytorialnego,
- należności z tytułu dochodów budżetowych innych niż dochody podatkowe,

- należności z tytułu dochodów realizowanych w związku z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami (SP).

Na stronie Wn konta 221 ujmuje się należności z tytułu dochodów budżetowych i zwroty nadpłat.

Na stronie Ma konta 221 ujmuje się wpłaty należności z tytułu dochodów budżetowych oraz odpisy (zmniejszenia) uprzednio przypisanych należności. Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych, której dotyczy opis aktualizacji.

Należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne zmniejszają dokonane uprzednio odpisy aktualizujące ich wartość. Należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne, od których nie dokonano odpisów aktualizujących ich wartość lub dokonano odpisów w niepełnej wysokości, zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych.

Ewidencja szczegółowa do konta 221 prowadzona jest według dłużników i podziałek klasyfikacji budżetowej.

Konto 221 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności z tytułu dochodów budżetowych, a saldo Ma – stan zobowiązań jednostki budżetowej z tytułu nadpłat w dochodach budżetowych.

Typowe zapisy strony Wn konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przypisy należności z tytułu podatków i opłat, należności niepodatkowych pobieranych przez urząd oraz należności z tytułu dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa pobieranych przez urząd	720
2.	Odsetki za zwłokę i inne należności uboczne z tytułu podatków i opłat, należności niepodatkowych pobieranych przez urząd oraz należności z tytułu dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa pobieranych przez urząd w kwocie wpłaconej, na podstawie dokumentu wpłaty	720
3.	Faktury wystawione odbiorcom z tytułu świadczonych usług	
	- wartość netto	720
	- podatek należny VAT	240
4.	Należności jednostki za sprzedane środki trwałe, wartości niematerialne i prawne, inwestycje oraz materiały	
	- wartość netto	760
	- podatek należny VAT	240
5.	Podatek VAT należny od przypisanych należności z tytułu dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa	240
6.	Należności jednostki z tytułu kar i grzywien	760

7.	Wycena kwartalna odsetek za zwłokę od należności z tytułu dochodów budżetowych	720
8.	Zwroty dochodów budżetowych nienależnie wpłaconych lub orzeczonych do zwrotu i nadpłat oraz wypłat oprocentowania za nieterminowy zwrot nadpłat	101, 130
9.	Przebieganie należności długoterminowych do krótkoterminowych należności z tytułu podatków i opłat, należności niepodatkowych pobieranych przez urząd oraz należności z tytułu dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa (równocześnie księguje się Wn 840 Ma 720)	226

**Typowe zapisy strony Ma konta 221
„Należności z tytułu dochodów budżetowych”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wpłata należności z tytułu przypisanych dochodów budżetowych:	
	– do kasy	101
	– na rachunek bankowy urzędu	130
2.	Wpłaty odsetek za zwłokę i innych należności ubocznych od podatków i opłat oraz innych należności budżetowych w kwocie wpłaconej, na podstawie dokumentu wpłaty	
	– do kasy	101
	– na rachunek bankowy urzędu	130
3.	Zmniejszenie (odpisy) uprzednio przypisanych należności dotyczących dochodów budżetowych	720, 760
4.	Naliczone oprocentowanie należne podatnikowi z tytułu nieterminowego zwrotu nadpłat podatku	720
5.	Odpisanie należności przedawnionych i umorzonych oraz nieistotnych, od których nie dokonano odpisów aktualizujących	720, 760
6.	Odpisanie należności przedawnionych i umorzonych oraz nieistotnych, od których dokonano odpisów aktualizujących	290
7.	Zapłata przez przeniesienie własności rzeczy lub praw majątkowych na rzecz jednostki samorządu terytorialnego – z równoczesnym zapisem Wn 011,013,310 Ma 240	240
8.	Przebieganie krótkoterminowych należności z tytułu podatków i opłat, należności niepodatkowych pobieranych przez urząd oraz należności z tytułu dochodów budżetowych związanych z realizacją	226

	zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa do należności długoterminowych (równocześnie księguje się Wn 720 Ma 840)	
9.	Korekta przypisu podatku VAT od należności z tytułu dochodów budżetowych	240

3.03 Konto 222 - "Rozliczenie dochodów budżetowych"

Konto 222 służy do ewidencji rozliczenia zrealizowanych przez jednostkę budżetową dochodów budżetowych oraz zrealizowanych bezpośrednio na rachunek budżetu dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego nieujętych w planach finansowych innych samorządowych jednostek budżetowych.

Na stronie Wn konta 222 ujmuje się dochody budżetowe przelane do budżetu, w korespondencji z kontem 130 – na podstawie wyciągu bankowego.

Na stronie Ma konta 222 ujmuje się w ciągu roku budżetowego okresowe lub roczne przeksięgowania zrealizowanych dochodów budżetowych na konto 800, na podstawie sprawozdań budżetowych.

Konto 222 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan dochodów budżetowych zrealizowanych przez jednostkę budżetową, lecz nieprzelanych do budżetu.

Typowe zapisy strony Wn konta 222 "Rozliczenie dochodów budżetowych"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przelew pobranych przez urząd dochodów budżetowych na rachunek budżetu jednostki samorządu terytorialnego	130
2.	Przekazanie dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa na rachunek budżetu państwa	130
3.	Przekazanie prowizji od dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa na rachunek urzędu	130

Typowe zapisy strony Ma konta 222 "Rozliczenie dochodów budżetowych"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przeniesienie na podstawie okresowego lub rocznego sprawozdania budżetowego Rb-27S sumy zrealizowanych dochodów budżetowych	800

2.	Przeniesienie na podstawie okresowego lub rocznego sprawozdania budżetowego Rb-27ZZ sumy zrealizowanych dochodów związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa	800
----	--	-----

3.04 Konto 223 - "Rozliczenie wydatków budżetowych"

Konto 223 służy do ewidencji rozliczenia zrealizowanych przez urząd wydatków budżetowych, w tym wydatków w ramach współfinansowania programów i projektów realizowanych ze środków europejskich.

Na stronie Wn konta 223 ujmuje się:

- 1) w ciągu roku budżetowego okresowe lub roczne przeniesienia, na podstawie sprawozdań budżetowych, zrealizowanych wydatków budżetowych, w tym wydatków budżetu państwa w ramach współfinansowania programów i projektów realizowanych ze środków europejskich na konto 800;
- 2) przeniesienie na podstawie wewnętrznych sprawozdań (sporządzanych wg wzoru sprawozdania Rb-28S), zrealizowanych wydatków objętych planem wydatków niewygasających na konto 800,
- 3) zwroty na rachunek podstawowy budżetu lub subkonto środków na wydatki niewygasające otrzymanych, lecz niewykorzystanych lub chwilowo zbędnych środków na wydatki objęte planem finansowym danego roku lub planem wydatków niewygasających.
- 4) okresowe przelewy środków pieniężnych na pokrycie wydatków budżetowych oraz wydatków w ramach współfinansowania programów i projektów realizowanych ze środków europejskich, w korespondencji z kontem 130.

Na stronie Ma konta 223 ujmuje się:

- 1) okresowe wpływy środków pieniężnych otrzymanych na pokrycie wydatków budżetowych, w tym wydatków budżetu państwa w ramach współfinansowania programów i projektów realizowanych ze środków europejskich, w korespondencji z kontem 130,
- 2) okresowe wpływy środków z rachunku budżetu na pokrycie planu wydatków niewygasających, w korespondencji z kontem 130.

Konto 223 służy do ewidencji rozliczenia urzędu z otrzymanych z rachunku podstawowego budżetu środków na realizację wydatków ujętych w planie finansowym urzędu na dany rok budżetowy. Ponadto konto 223 służy również do rozliczenia środków otrzymanych z subkonta środków na wydatki niewygasające na realizację uchwalonego w poprzednim roku lub wcześniej planu wydatków niewygasających. Na koncie 223 ujmuje się również operacje związane z przepływami środków europejskich w zakresie, w którym środki te stanowią dochody jednostek samorządu terytorialnego.

Konto 223 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan środków pieniężnych otrzymanych na pokrycie wydatków budżetowych, lecz niewykorzystanych do końca roku.

Saldo konta 223 ulega likwidacji poprzez księgowanie przelewu na rachunek dysponenta wyższego stopnia środków pieniężnych niewykorzystanych do końca roku, w korespondencji z kontem 130.

**Typowe zapisy strony Wn konta 223
"Rozliczenie wydatków budżetowych"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przeniesienie na podstawie miesięcznych lub rocznych sprawozdań budżetowych Rb-28S, zrealizowanych wydatków budżetowych na konto 800	800
2.	Przeniesienie na podstawie wewnętrznych sprawozdań (sporządzanych wg wzoru sprawozdania Rb-28S), zrealizowanych wydatków objętych planem wydatków niewygasających na konto 800	800
3.	Zwrot na rachunek podstawowy budżetu lub subkonto środków na wydatki niewygasające otrzymanych, lecz niewykorzystanych lub chwilowo zbędnych środków na wydatki objęte planem finansowym danego roku lub planem wydatków niewygasających	130

**Typowe zapisy strony Ma konta 223
"Rozliczenie wydatków budżetowych"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wpływy środków z rachunku budżetu na pokrycie planu finansowego wydatków urzędu i planu wydatków niewygasających	130

3.05 Konto 224 - "Rozliczenie dotacji budżetowych"

Konto 224 służy w urzędzie do ewidencji rozliczenia przez organ dotujący udzielonych dotacji budżetowych.

Na stronie Wn konta 224 ujmuje się wartość dotacji przekazanych przez organ dotujący, w korespondencji z kontem 130.

Na stronie Ma konta 224 ujmuje się wartość dotacji uznanych za wykorzystane i rozliczone, w korespondencji z kontem 810 oraz wartość dotacji zwróconych w tym samym roku budżetowym, w korespondencji z kontem 130.

Podstawą dokonania zapisów na koncie 224 jest pisemna dyspozycja wydziału merytorycznego w sprawie uruchomienia dotacji, informacja o rozliczeniu dotacji, pismo określające kwotę dotacji przypadającą do zwrotu.

Dotacje podmiotowe uznaje się za wykorzystane i rozliczone w dacie ich przekazania, co powinna potwierdzać adnotacja dokonana przez wydział merytoryczny na dyspozycji w sprawie uruchomienia środków. W związku z tym równoległe do zapisu Wn 224, Ma 130 należy dokonać księgowania Wn 810, Ma 224.

Dotacje przedmiotowe mogą być przekazywane zaliczkowo, ale uznanie przekazanych dotacji za rozliczone i wykorzystane następuje na podstawie informacji wydziału merytorycznego o przedstawieniu przez podmiot dotowany rozliczenia, zawierającego ilościowe zestawienie sprzedanych produktów (wyrobów i usług), jednostkowych stawek dotacji i wyliczenie należnej

kwoty dotacji przedmiotowych. Kwoty dotacji przedmiotowych przekazywanych poszczególnym podmiotom nie mogą przekroczyć kwoty wydatków zaplanowanych na te cele w danym roku budżetowym.

Rozliczenie udzielonych dotacji celowych następuje według zasad określonych w umowie zawartej przez organ dotujący z podmiotem dotowanym. Podstawą do przeksięgowania przekazanych dotacji celowych z konta 224 na konto 810 jest uznanie przez wydział merytoryczny przedstawionego przez podmiot dotowany sprawozdania z wydatkowania otrzymanych środków.

Niewykorzystane przez podmioty dotacje lub uznane za wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie podlegają zwrotowi na rachunek bankowy urzędu. Zwrot dotacji w roku udzielenia dotacji pomniejsza dokonane wydatki z tytułu dotacji udzielonych.

Dotacje przypisane do zwrotu na podstawie rozliczeń przedstawionych w trakcie roku budżetowego, ale niewpłacone na rachunek organu dotującego do końca roku budżetowego należy na koniec roku wyksięgować z konta 224 (Wn 810, Ma 224) i ująć jako należności z tytułu dochodów budżetowych (Wn 221, Ma 720).

Jeżeli jednak rozliczenie zostało złożone przez podmiot dotowany w następnym roku i na podstawie tego rozliczenia ustalono kwotę dotacji podlegającą zwrotowi, to organ dotujący uznaje tę kwotę za należność z tytułu dochodów budżetowych w roku następnym. Rozliczone i przypisane do zwrotu dotacje w roku następnym, organ dotujący zalicza do dochodów budżetowych i ewidencjonuje na koncie 221.

Konto 224 w ciągu roku wykazuje saldo Wn oznaczające wartość niewykorzystanych, nierozliczonych dotacji lub wartość dotacji należnych do zwrotu w roku, w którym zostały przekazane. Na koniec roku, po zaksięgowaniu pod datą ostatniego dnia roku budżetowego złożonych przez podmioty dotowane w styczniu roku następnego rozliczeń dotacji, saldo strony Wn konta 224 oznacza wartość należnych do zwrotu dotacji, które należy zaliczyć w roku następnym do należności z tytułu dochodów budżetowych.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 224 powinna zapewnić możliwość ustalenia wartości przekazanej dotacji, według jednostek oraz przeznaczenia dotacji.

Typowe zapisy strony Wn konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wartość dotacji przekazanych przez organ dotujący na podstawie dyspozycji wydziału merytorycznego	130

Typowe zapisy strony Ma konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przeksięgowanie wartości dotacji podmiotowych uznanych za rozliczone w dniu ich przekazania na podstawie dyspozycji wydziału merytorycznego	810

2.	Dotacje przedmiotowe i celowe uznane za rozliczone po przedłożeniu rozliczenia przez podmiot dotowany	810
3.	Dotacje niewykorzystane przez podmioty dotowane, zwrócone na rachunek urzędu w tym samym roku budżetowym, w którym nastąpiło ich przekazanie (+ zapis techniczny zapewniający czystość obrotów konta 130-wydatki)	130
4.	W następnym roku - przypis dotacji do zwrotu	221

3.06 Konto 225 - "Rozrachunki z budżetami"

Konto 225 służy w urzędzie do rozliczeń z urzędami skarbowymi z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych oraz podatku od towarów i usług (VAT).

Na stronie Wn konta 225 ujmuje się w szczególności:

- przekazanie zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz korekty powodujące zmniejszenie tych zaliczek,
- naliczony podatek VAT podlegający odliczeniu od podatku należnego lub zwrotowi przez urząd skarbowy od zakupionych towarów i usług.

Na stronie Ma konta 225 ujmuje się w szczególności:

- zarachowany podatek od osób fizycznych od wynagrodzeń z umów o pracę, umów zlecenia, umów o dzieło i innych świadczeń,
- należny podatek VAT w wysokości wynikającej z wystawionych faktur VAT i faktur korygujących.

Ewidencja szczegółowa do konta 225 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu należności i zobowiązań według każdego z tytułów rozrachunków z budżetem odrębnie.

Konto 225 może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma - stan zobowiązań wobec budżetów.

Typowe zapisy strony Wn konta 225 "Rozrachunki z budżetami"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przelewy na rachunki urzędów skarbowych pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych	130
2.	Zmniejszenie zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, potrąconych z wynagrodzeń, w wyniku korekt zeznań podatkowych	231,232,234,851
3.	Podatek VAT naliczony w fakturach zakupu podlegający w całości lub części odliczeniu od należnego podatku VAT	240
4.	Przelew podatku VAT na rachunek urzędu skarbowego z rachunku dochodów urzędu	130
5.	Przelewy z tytułu innych zobowiązań wobec budżetów	130,135

**Typowe zapisy strony Ma konta 225
"Rozrachunki z budżetami"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Naliczone i potrącone zaliczki na podatek dochody od osób fizycznych	201,231,234,851
2.	Naliczone odsetki za zwłokę w płaceniu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych	751
3.	Zobowiązania podatkowe obciążające koszty	401-409
4.	Należny podatek VAT z tytułu sprzedaży udokumentowanej fakturami VAT od sprzedaży zaliczanej do dochodów budżetowych	221, 720
5.	Odsetki naliczone do nieterminowych wpłat podatku VAT	751
6.	Zwrot podatku VAT przez urząd skarbowy	130

3.07 Konto 226 - "Długoterminowe należności budżetowe"

Konto 226 służy do ewidencji długoterminowych należności lub długoterminowych rozliczeń z budżetem.

Na stronie Wn konta 226 ujmuje się w szczególności ustalone długoterminowe należności budżetowych urzędu oraz należności z dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa w korespondencji z kontem 840, a także przeniesienie należności krótkoterminowych do długoterminowych, w korespondencji z kontem 221.

Na stronie Ma konta 226 ujmuje się w szczególności przeniesienie należności długoterminowych do krótkoterminowych w wysokości raty należnej na dany rok, w korespondencji z kontem 221.

Ewidencja szczegółowa do konta 226 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu poszczególnych należności budżetowych.

Konto 226 może wykazywać saldo WN, które oznacza wartość należności długoterminowych.

**Typowe zapisy strony Wn konta 226
„Długoterminowe należności budżetowe”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przypis długoterminowych należności budżetowych	840
2.	Przeniesienie krótkoterminowych należności budżetowych urzędu do długoterminowych należności budżetowych (równocześnie księguje się Wn 720 Ma 840)	221

3.	Przeniesienie należności krótkoterminowych do długoterminowych należności z dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa (równocześnie księguje się Wn 720 Ma 840)	221
4.	Przekazanie mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw lub podległych jednostek spółkom lub innym podmiotom do odpłatnego używania lub sprzedanego na warunkach wieloletniej spłaty (w wartości ustalonej w umowie)	015

**Typowe zapisy strony Ma konta 226
„Długoterminowe należności budżetowe”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Równowartość mienia zwróconego przez spółki	015
2.	Wartość sprzedanego mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw lub podległych jednostek – pod datą zapłaty całości lub raty (równoległe do wpływu dochodów księgowanych Wn 130 Ma 760)	855
3.	Przeniesienie należności długoterminowych do krótkoterminowych należności budżetowych Urzędu (równocześnie księguje się Wn 840 Ma 720)	221
4.	Przeniesienie należności długoterminowych do krótkoterminowych należności budżetowych z dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa (równocześnie księguje się Wn 840 Ma 720)	221
5.	Odpisanie należności długoterminowych z dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa z tytułu umorzenia należności	840

3.08 Konto 229 - "Pozostałe rozrachunki publicznoprawne"

Konto 229 służy do ewidencji, innych niż z budżetami, rozrachunków publicznoprawnych, a w szczególności z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych.

Na stronie Wn konta 229 ujmuje się:

- należności z tytułu rozrachunków publicznoprawnych, np. wypłaconych zasiłków,
- spłatę i zmniejszenie zobowiązań publicznoprawnych np. z tytułu korekt uprzednich naliczeń,
- naliczone zależności z tytułu inkasa składek,
- odpisanie zobowiązań przedawnionych.

Na stronie Ma konta 229 ujmuje się natomiast:

- zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne oraz PFRON-u,
- spłatę i zmniejszenie należności z tytułu rozrachunków publicznoprawnych,
- odpisanie należności umorzonych i przedawnionych.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 229 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu należności i zobowiązań według tytułów rozrachunków oraz podmiotów, z którymi dokonywane są rozliczenia.

Konto 229 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma - stan zobowiązań publicznoprawnych.

Typowe zapisy strony Wn konta 229
"Pozostałe rozrachunki publicznoprawne"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przelewy składek do ZUS - na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i Fundusz Pracy oraz do PFRON	130
2.	Wypłata zasiłków pokrywanych przez ZUS, które ujęto na listach wynagrodzeń	231, 232
3.	Wypłaty świadczeń ZUS nieobjętych listą wynagrodzeń	101,130
4.	Wynagrodzenie przysługujące jednostce za pobieranie i odprowadzanie składek do ZUS	760
5.	Korekty zmniejszające naliczone składki płacone przez:	
	- pracowników	231,232
	- pracodawcę	405
6.	Odpisanie zobowiązań przedawnionych	760

Typowe zapisy strony Ma konta 229
"Pozostałe rozrachunki publicznoprawne"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Naliczone składki płacone przez pracodawcę na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i na Fundusz Pracy oraz PFRON od wynagrodzeń:	
	- działalności operacyjnej	404, 405
	- działalności inwestycyjnej (środki trwałe w budowie)	080
2.	Składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych płacone przez pracownika, które są potrącane z wynagrodzeń	231, 232
3.	Otrzymane przelewy z ZUS z tytułu przewyżki wypłaconych	130

	świadczeń ponad składki na FUS i FP oraz zwrotu nadpłat składek	
4.	Odpisanie należności umorzonych i przedawnionych	761
5.	Korekty zwiększające naliczone składki płacone przez:	
	- pracowników	231
	- pracodawcę	404, 405

3.09 Konto 231 - "Rozrachunki z pracownikami tytułu wynagrodzeń wynikających ze stosunku pracy"

Konto 231 służy do ewidencji rozrachunków z pracownikami urzędu z tytułu wypłat pieniężnych i świadczeń rzeczowych zaliczonych, zgodnie z odrębnymi przepisami, do wynagrodzeń za pracę wykonywaną na podstawie stosunku pracy. Konto 231 służy również do rozliczeń zasiłków pokrywanych ze środków ZUS.

Na stronie Wn konta 231 ujmuje się w szczególności:

- 1) wypłaty pieniężne lub przelewy wynagrodzeń,
- 2) wypłaty zaliczek na poczet wynagrodzeń,
- 3) wartość wydanych świadczeń rzeczowych zaliczanych do wynagrodzeń lub wypłacanie za nie ekwiwalentów,
- 4) potrącenia wynagrodzeń obciążające pracownika, dokonywane w liście płac na mocy ustawowych upoważnień, np. podatek dochodowy od osób fizycznych, lub na podstawie pisemnej zgody pracownika,
- 5) obciążenia z tytułu nadpłaty wynagrodzeń,
- 6) odpisanie zobowiązań przedawnionych.

Na stronie Ma konta 231 ujmuje się zobowiązania jednostki z tytułu wynagrodzeń oraz przedawnione lub umorzone należności z tytułu wynagrodzeń.

Ewidencję szczegółową do konta 231 prowadzi się w formie imiennej ewidencji wynagrodzeń poszczególnych pracowników otrzymujących wynagrodzenia, zapewniającą uzyskanie informacji z całego okresu zatrudnienia, z uwzględnieniem przepisów ZUS oraz przepisów podatkowych.

Konto 231 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma - stan zobowiązań jednostki z tytułu wynagrodzeń.

Typowe zapisy strony Wn konta 231

"Rozrachunki z pracownikami tytułu wynagrodzeń wynikających ze stosunku pracy"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wypłata wynagrodzeń i zaliczek na poczet wynagrodzeń, zasiłków chorobowych oraz zasiłków rodzinnych i innych pokrywanych ze środków ZUS, oraz ujętych na listach płac: ekwiwalentu pieniężnego za deputaty, ekwiwalentu za używanie własnej odzieży roboczej, materiałów i narzędzi:	
	- gotówką z kasy	101
	- przelewem na konta pracowników	130

2.	Potrącenia dokonane na liście płac z tytułu:	
	- podatku dochodowego od osób fizycznych	225
	- składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych płaconych przez pracowników z własnych środków	229
	- składek na dobrowolne ubezpieczenia grupowe	240,229
	- składek i zwrotu pożyczek do pracowniczej kasy zapomogowo-pożyczkowej	240,234
	- alimentów i innych zobowiązań pracowników	240
	- spłat pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych	240, 234
	- nierozliczonych zaliczek i innych należności od pracowników	234
	- opłat za świadczenia działalności socjalnej (nieprzypisanych)	851
3.	Przekazane z zakupu świadczenia rzeczowe, zaliczane do wynagrodzeń	201
4.	Odpisanie przedawnionych zobowiązań z tytułu niepodjętych wynagrodzeń	760
5.	Obciążenia z tytułu nadpłaty wynagrodzeń	404,405

Typowe zapisy strony Ma konta 231

"Rozrachunki z pracownikami tytułu wynagrodzeń wynikających ze stosunku pracy"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Naliczone w listach wynagrodzenia brutto obciążające koszty działalności operacyjnej, koszty inwestycji (środków trwałych w budowie) i fundusze specjalnego przeznaczenia	261
2.	Zasiłki ze środków ZUS naliczone w listach płac	229
3.	Naliczenie kosztów z tytułu należnych pracownikom świadczeń rzeczowych:	
	- działalności operacyjnej	405
	- działalności funduszy specjalnego przeznaczenia	851
4.	Odpisanie należności przedawnionych i umorzonych:	
	- działalności operacyjnej	761
	- działalności funduszy specjalnego przeznaczenia	851
5.	Przebieganie roszczeń spornych dotyczących wynagrodzeń	240
6.	Wartość należnego pracownikowi umundurowania	405

3.10 Konto 232 - "Rozrachunki z tytułu pozostałych wynagrodzeń"

Konto 232 służy do ewidencji rozrachunków z pracownikami urzędu i innymi osobami fizycznymi z tytułu wypłat pieniężnych i świadczeń rzeczowych zaliczonych, zgodnie z odrębnymi przepisami, do wynagrodzeń za pracę wykonywaną na podstawie umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjnej.

Na stronie Wn konta 232 ujmuje się w szczególności:

- 1) wypłaty pieniężne lub przelewy wynagrodzeń,
- 2) potrącenia wynagrodzeń, dokonywane w liście wypłat na mocy ustawowych upoważnień, np. podatek dochodowy od osób fizycznych, lub na podstawie pisemnej zgody otrzymującego wynagrodzenie,
- 3) obciążenia z tytułu nadpłaty wynagrodzeń,
- 4) odpisanie zobowiązań przedawnionych.

Na stronie Ma konta 232 ujmuje się zobowiązania jednostki z tytułu wynagrodzeń oraz przedawnione lub umorzone należności z tytułu wynagrodzeń.

Ewidencję szczegółową do konta 232 prowadzi się w formie imiennej ewidencji wynagrodzeń poszczególnych pracowników oraz innych osób fizycznych otrzymujących wynagrodzenia, zapewniającą uzyskanie informacji z całego okresu zatrudnienia, z uwzględnieniem przepisów ZUS oraz przepisów podatkowych.

Konto 232 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma - stan zobowiązań jednostki z tytułu wynagrodzeń.

Typowe zapisy strony Wn konta 232 "Rozrachunki z tytułu pozostałych wynagrodzeń"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wypłata wynagrodzeń oraz innych świadczeń z tytułu umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjno-prowizyjnej:	
	- gotówką z kasy	101
	- przelewem na konta pracowników i innych osób fizycznych	130, 135
2.	Potrącenia dokonane na liście wypłat z tytułu:	
	- podatku dochodowego od osób fizycznych	225
	- składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych płaconych przez pracowników i inne osoby fizyczne z własnych środków	229
	- składek na dobrowolne ubezpieczenia grupowe	240,229
	- alimentów i innych zobowiązań	240
3.	Odpisanie przedawnionych zobowiązań z tytułu niepodjętych wynagrodzeń	760
4.	Obciążenia z tytułu nadpłaty wynagrodzeń	404

**Typowe zapisy strony Ma konta 232
"Rozrachunki z tytułu pozostałych wynagrodzeń"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Naliczone w listach wynagrodzenia brutto obciążające koszty działalności operacyjnej, koszty inwestycji (środków trwałych w budowie) i fundusze specjalnego przeznaczenia	404, 080, 851
2.	Zasiłki ze środków ZUS naliczone w listach wynagrodzeń	229
3.	Odpisanie należności przedawnionych i umorzonych:	
	- działalności operacyjnej	761
	- działalności funduszy specjalnego przeznaczenia	851
4.	Przebieganie roszczeń spornych dotyczących wynagrodzeń	240

3.11 Konto 234 - "Pozostałe rozrachunki z pracownikami"

Konto 234 służy do ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia w szczególności z tytułu pobranych do rozliczenia zaliczek, odpłatności za świadczenia dokonane na rzecz pracowników, udzielonych pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz należności od pracowników z tytułu niedoborów i szkód.

Na stronie Wn konta 234 ujmuje się w szczególności:

- 1) wypłacone pracownikom zaliczki i sumy do rozliczenia na wydatki obciążające jednostkę,
- 2) należności od pracowników z tytułu dokonanych przez jednostkę świadczeń odpłatnych,
- 3) należności z tytułu pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (w tym również udzielonych emerytom),
- 4) należności i roszczenia od pracowników z tytułu niedoborów i szkód,
- 5) zapłacone zobowiązania wobec pracowników.

Na stronie Ma konta 234 ujmuje się w szczególności:

- 1) wydatki wyłożone przez pracowników w imieniu jednostki,
- 2) rozliczone zaliczki i zwroty środków pieniężnych,
- 3) wpływy należności od pracowników,
- 4) zobowiązania z tytułu ekwiwalentu za używanie przez pracowników własnej odzieży, materiałów i sprzętu,
- 5) odpisanie należności umorzonych i przedawnionych.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 234 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu należności, roszczeń i zobowiązań z poszczególnymi pracownikami według tytułów rozrachunków.

Konto 234 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma - stan zobowiązań wobec pracowników.

**Typowe zapisy strony Wn konta 234
"Pozostałe rozrachunki z pracownikami"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wypłaty sum do rozliczenia (zaliczek) i spłata zobowiązań wobec pracowników:	
	- gotówką	101
	- z rachunków bankowych	130, 135
2.	Należności z tytułu:	
	- sprzedaży składników majątkowych działalności operacyjnej, obciążenie pracowników kosztami prywatnych rozmów telefonicznych	
	a) wartość netto	760, 401-409
	b) należny VAT	240
	- świadczeń odpłatnych działalności zakładowego funduszu świadczeń socjalnych	851
	- pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych	101,135
	- odsetek od pożyczek mieszkaniowych z ZFŚS (wymagalnych)	851
3.	Należności z tytułu niedoborów i szkód	240
4.	Odpisanie zobowiązań przedawnionych:	
	- działalności eksploatacyjnej	760
	- działalności funduszy specjalnego przeznaczenia	851
5.	Należności z tytułu roszczeń spornych zasądzonych na rzecz jednostki	240
6.	Dodatnie różnice kursowe od zwróconych zaliczek w walutach obcych i od należności na dzień bilansowy	750
7.	Należność z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych od wypłacanych ryczałtów za używanie do celów służbowych samochodów nie będących własnością pracodawcy	225
8.	Wycena kwartalna odsetek za zwłokę od należności działalności operacyjnej	750

**Typowe zapisy strony Ma konta 234
"Pozostałe rozrachunki z pracownikami"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Pokryte przez pracownika z pobranej zaliczki lub z własnych środków:	
	- koszty:	
	a) działalności operacyjnej	401-409
	b) inwestycji (środków trwałych w budowie)	080
	c) działalności funduszy celowych i specjalnego przeznaczenia	851, 853
	d) działalności finansowanej przez inne jednostki (z sum na zlecenie)	240
2.	Wpłaty sum niewykorzystanych zaliczek oraz na pokrycie należności od pracowników z pozostałych tytułów:	
	- do kasy	101
	- na rachunki bankowe	130,135
3.	Zobowiązania z tytułu ekwiwalentów za używanie przez pracowników własnej odzieży, materiałów i sprzętu do:	
	- działalności operacyjnej	401-409
	- inwestycji (środków trwałych w budowie)	080
	- działalności funduszy celowych i specjalnego przeznaczenia	851, 853
4.	Zobowiązanie z tytułu ryczałtów wypłacanych pracownikom za używanie do celów służbowych samochodów nie będących własnością pracodawcy	409
5.	Ujemne różnice kursowe od zwróconych zaliczek w walutach obcych i od należności na dzień bilansowy	751
6.	Należności od pracowników potrącone na liście wynagrodzeń	231,232
7.	Odpisanie należności umorzonych, przedawnionych lub o nieistotnej wartości:	
	- działalności operacyjnej,	761
	- działalności funduszy celowych i specjalnego przeznaczenia	851, 853
8.	Skierowanie roszczeń do sądu	240
9.	Odpisanie należności, na które uprzednio utworzono odpis aktualizujący należności w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych	290

3.12 Konto 240 - "Pozostałe rozrachunki"

Konto 240 służy do ewidencji krajowych i zagranicznych należności i roszczeń oraz zobowiązań nieobjętych ewidencją na kontach 201-234, a w szczególności:

- rozrachunki wewnątrzzakładowe,
- rozrachunki z tytułu diet radnych,
- rozrachunki z tytułu sum depozytowych (np. wadium, kaucji zabezpieczenia należytego wykonania umów),
- rozrachunki z tytułu sum na zlecenie,
- rozliczenie różnic kursów walut obcych powstałych w wyniku przeliczenia sald rozrachunków w walutach obcych według kursu obowiązującego,
- rozrachunki z tytułu potrąceń dokonanych na listach wynagrodzeń z innych tytułów niż podatki i składki odprowadzane do ZUS oraz PZU,
- rozrachunki z tytułu zaliczek na inwestycje wspólne prowadzone przez innych inwestorów lub na sfinansowanie inwestycji zleconych inwestorom zastępczym,
- roszczenia sporne,
- rozrachunki z tytułu pożyczek krótkoterminowych, z wyjątkiem udzielonych pracownikom,
- mylne obciążenia i uznania rachunków bankowych.

Na stronie Wn konta 240 ujmuje się powstałe należności i roszczenia oraz spłatę i zmniejszenie zobowiązań, a na stronie Ma - powstałe zobowiązania oraz spłatę i zmniejszenie należności i roszczeń.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 240 powinna zapewnić ustalenie rozrachunków, roszczeń i rozliczeń z poszczególnych tytułów.

Konto 240 może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma - stan zobowiązań.

Typowe zapisy strony Wn konta 240 "Pozostałe rozrachunki"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Faktury VAT lub rachunki za dostawy i usługi finansowane z sum na zlecenie lub sum depozytowych	201, 234
2.	Wynagrodzenia obciążające sumy na zlecenie	231
3.	Składki na FUS i Fundusz Pracy naliczone od wynagrodzeń wypłacanych z sum na zlecenie	229
4.	Zwrot niewykorzystanych kaucji, sum zabezpieczenia oraz wypłata sum depozytowych	101,139
5.	Obciążenie właścicieli kaucji i kwot zabezpieczenia należytego wykonania umowy kosztami poniesionymi przez jednostkę, ale pokrywanymi z tych kwot	139, 401-409
6.	Udzielone pożyczki mieszkaniowe osobom niebędącym pracownikami	101,135
7.	Wycena kwartalna odsetek za zwłokę od należności działalności	750

	operacyjnej	
8.	Wyplacone zaliczki na inwestycje wspolne realizowane przez innych inwestorow	130
9.	Wyplacone diety dla radnych i czlonkow komisji rad gmin, powiatow	101,130
10.	Naleznosci od jednostek i osob fizycznych niebedacych pracownikami z tytuluzwrotu poniesionych w ich imieniu wydatkow	201,225,229
11.	Ujawnione niedobory i szkody:	
	- gotowki	101
	- podstawowych srodkow trwalych (wartosc nieumorzona)	011
	- dobr kultury	016
	- krótkoterminowych papierow wartosciowych i innych srodkow pieniężnych	030, 140
	- inwestycji (srodkow trwalych w budowie)	080
	- obcych skladnikow majatkowych	201, 240
12.	Kompensata nadwyzek z niedoborami	240
13.	Zmniejszenie kosztow z tytuluzmniejszenia uznanych za korygujace zuzycie materialow	401
14.	Rozliczenie nadwyzek pozostalych srodkow trwalych i zbiorow bibliotecznyc	760
15.	Rozliczenie nadwyzki srodkow trwalych umarzanych stopniowo oraz inwestycji (srodkow trwalych w budowie)	800
16.	Nadwyzki srodkow obrotowych zaliczone do pozostalych przychodow operacyjnych	760
17.	Wyksiegowanie nadwyzek pozornych	011,016,101, 310,330
18.	Roszczenia z tytuluzmniejszenia:	
	- wartosc ewidencyjna niedoboru (netto)	240
	- dodatnia roznicamiędzy wartosciami ewidencyjnymi netto a wartosciami roszczenia	290
19.	Roszczenia sporne:	
	- z tytuluzmniejszenia dostaw i sprzedazy	201
	- z tytuluzmniejszenia naleznosci od pracownikow	231,234
	- z tytuluzmniejszenia pozostalych wynagrodzen	232
20.	Nalezna od spolki dywidenda	750

21.	Wpłaty z kasy dotyczące sum na zlecenie i depozytowych	101
22.	Niesłuszne obciążenia i korekty pomyłkowych uznań bankowych (mylne wpłaty)	130,135,139
23.	Należności z tytułu odszkodowań przyznanych przez ubezpieczyciela	760, 860
24.	Odpisanie zobowiązań przedawnionych dotyczących działalności:	
	- operacyjnej	760
	- inwestycyjnej - nierozliczonych środków trwałych w budowie	080
	- funduszy celowych i funduszy specjalnego przeznaczenia	851, 853
25.	Przelew podatku VAT naliczonego od dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa na rachunek dochodów urzędu	130
26.	Korekta przypisu podatku VAT należnego od dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa	221
27.	Wygaśnięcie zobowiązania podatkowego wskutek przeniesienia własności rzeczy na rzecz jednostki samorządu terytorialnego – z równoczesnym zapisem Wn 011, 013, 310 / Ma 240	221

**Typowe zapisy strony Ma konta 240
"Pozostałe rozrachunki"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wpłaty należności	101,130,135,139
2.	Otrzymane kwoty zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz wpłaty sum depozytowych:	
	– do kasy	101
	– na inne rachunki jednostki budżetowej	139
3.	Zobowiązania z tytułu potrąceń dokonanych na listach wynagrodzeń na rzecz jednostek innych niż budżet, ZUS i PZU	231, 232
4.	Wpływ należnej dywidendy	130
5.	Zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek i naliczonych wymagalnych odsetek na działalność funduszy celowych i funduszy specjalnego przeznaczenia	851, 853
6.	Zobowiązania z tytułu diet dla radnych i członków komisji rad gmin, powiatów	406
7.	Umorzenie należności oraz odpisanie należności przedawnionych lub	

	nieistotnych obciążające:	
	– pozostałe koszty operacyjne	761
	– koszty działalności inwestycyjnej (środki trwałe w budowie)	080
	– koszty działalności funduszy celowych i funduszy specjalnego przeznaczenia	851, 853
8.	Wpływy należności z tytułu pożyczek udzielonych z ZFŚS	101, 135
9.	Ujawnione nadwyżki:	
	– gotówki w kasie	101
	– środków trwałych umarzanych stopniowo	011
	– pozostałych środków trwałych w użytkowaniu	013
	– inwestycji (środków trwałych w budowie)	080
	- dóbr kultury	016
10.	Przyjęcie efektów inwestycji wspólnych od innego inwestora	011, 020
11.	Przyjęcie środków trwałych uzyskanych w wyniku inwestycji prowadzonej i rozliczanej przez inwestora zastępczego (na podstawie faktury)	011, 013, 020
12.	Rozliczenie niedoborów i szkód w wyniku:	
	– kompensaty z nadwyżkami	240
	– uznania za straty	080, 771, 851, 853
	– uznania za pozostałe koszty operacyjne	761
	– uznania za zwiększające koszty działalności	080, 401-409, 851, 853
	– uznania za zmniejszające fundusz jednostki (niedobory podstawowych środków trwałych w wartości nieumorzonych)	800
	– obciążenia osób i jednostek odpowiedzialnych, jeśli wyraziły na to zgodę	234, 240
13.	Zmniejszenie odpisu aktualizującego kwotę roszczenia spornego w przypadku przegrania sprawy w sądzie	290
14.	Zmniejszenie odpisu aktualizującego w związku z umorzeniem oraz z odpisaniem należności przedawnionych lub nieściągalnych	290
15.	Niesłuszne uznania i korekty mylnych obciążeń bankowych (mylne wpłaty)	130, 135, 139
16.	Zwiększenie zobowiązań związanych z depozytami pieniężnymi z tytułu oprocentowania obcych środków pieniężnych na rachunku bankowym	139

17.	Podatek VAT należny od przypisanych należności z dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa	221
18.	Wygaśnięcie zobowiązania podatkowego wskutek przeniesienia własności rzeczy na rzecz jednostki samorządu terytorialnego – z równoczesnym zapisem Wn 240 Ma 221 – w ewidencji dochodów	011, 013, 310

3.13 Konto 261 – „Rozliczenie płac”

Konto 261 służy do ewidencji wynagrodzeń osobowych pracowników wg poszczególnych składników wynagrodzenia.

Na stronie Wn konta 261 ujmuje się wynagrodzenia osobowe brutto w korespondencji z kontem 231.

Na stronie Ma konta 261 ewidencjonuje się poszczególne składniki wynagrodzenia w korespondencji z kontem 404, takie jak:

- wynagrodzenie zasadnicze,
- dodatek funkcyjny,
- dodatek specjalny,
- dodatek stażowy,
- dodatek za godziny nocne,
- wynagrodzenie za czas choroby,
- nagrody jubileuszowe, itd.

Ewidencja prowadzona na koncie 261 służy do celów planistycznych i analizy wykonania wynagrodzeń osobowych.

Typowe zapisy strony Wn konta 261 „Rozliczenie płac”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Naliczone w listach płac składniki wynagrodzeń brutto	231

Typowe zapisy strony Ma konta 261 „Rozliczenie płac”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Naliczone w listach wynagrodzenia brutto obciążające:	
	- koszty działalności operacyjnej	404
	- koszty inwestycji (środków trwałych w budowie)	080
	- fundusze celowe i specjalnego przeznaczenia	851, 853

3.14 Konto 290 - "Odpisy aktualizujące należności"

Konto 290 służy do ewidencji odpisów aktualizujących należności.

Na stronie Wn konta 290 ujmuje się zmniejszenie wartości odpisów aktualizujących należności.

Na stronie Ma konta 290 ujmuje się zwiększenie wartości odpisów aktualizujących należności.

Podstawę dokonania odpisu aktualizującego należności i odsetki od niezapłaconych należności stanowi wewnętrzny dokument księgowy (polecenie księgowania) z załączonym wykazem dłużników lub wydrukiem z salda konta analitycznego, na które w 100 % tworzy się odpis aktualizujący (np. zaliczki alimentacyjne).

Na stronie Ma konta 290 w korespondencji z Wn – kont zespołu 2 – Rozrachunki, księguje się również tę część roszczenia z tytułu niedoborów, która przewyższa wartość bilansową zaistniałego niedoboru.

Saldo konta 290 oznacza wartość odpisów aktualizujących należności.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 290 zapewnia możliwość ustalenia wartości odpisu aktualizacyjnego odrębnie dla poszczególnych rodzajów należności.

Typowe zapisy strony Wn konta 290 "Odpisy aktualizujące należności"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Zmniejszenie wartości odpisów aktualizujących należności ze względu na ustanie przyczyn uzasadniających ich dokonanie, dotyczących:	
	a) dochodów budżetowych jednostki, działalności operacyjnej	760
	b) operacji finansowych	750
	c) funduszy celowych i specjalnego przeznaczenia	851, 853
	d) należności od dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa	760
2.	Odpisanie należności nieściągalnych, umorzonych i przedawnionych do wysokości uprzednio dokonanych odpisów aktualizujących	201, 221, 234, 240

Typowe zapisy strony Ma konta 290 "Odpisy aktualizujące należności"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Odpis aktualizujący wątpliwe należności dotyczące:	
	a) dochodów budżetowych jednostki	761
	b) dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych	761

	rozliczanych z budżetem państwa	
	c) działalności eksploatacyjnej	761
	d) operacji finansowych	751
	e) funduszy celowych i specjalnego przeznaczenia	851, 853

4. Zespół 3 – „Materiały i towary”

W Urzędzie Miasta Jelenia Góra zakupy materiałów i usług księgowane są w korespondencji z kontami kosztów lub z kontami służącymi do ewidencji stanu rzeczowych składników majątkowych z pominięciem w ciągu roku konta 300 „Rozliczenie zakupu”.

Zakupy materiałów dokonywane są głównie na potrzeby administracji (materiały biurowe, materiały do bieżących napraw, materiały opałowe, paliwo do środków transportu). Materiały w dacie ich zakupu przekazywane są do zużycia i obciążają koszty działalności bieżącej lub inwestycyjnej wartością wyrażoną w cenach zakupu lub nabycia.

Towary to rzeczowe składniki majątku nabyte w celu sprzedaży bez poddawania ich procesowi przetworzenia. W Urzędzie Miasta nie dokonuje się zakupu towarów w celu ich odsprzedaży. Konto 330 „Towary” służy do ewidencji towarów otrzymanych w drodze spadków lub przejętych w zamian za zobowiązania podatkowe.

Zapasy obcych materiałów i towarów przechowywanych w jednostce należy ewidencjonować na koncie pozabilansowym.

4.01. Konto 300 - "Rozliczenie zakupu"

Konto 300 służy do ewidencji rozliczenia zakupu materiałów, robót i usług, a w szczególności do ustalenia wartości materiałów, towarów w drodze oraz wartości dostaw niefakturowanych. Konta 300 używa się jedynie w szczególnych przypadkach, gdy istnieją dostawy niefakturowane bądź materiały w drodze. W przypadku gdy dostawa materiałów i usług występuje wraz z fakturą zdarzenia te nie są ewidencjonowane na koncie 300.

Na stronie Wn 300 konta ujmuje się:

- 1) faktury dostawców krajowych i zagranicznych łącznie z naliczonym podatkiem od towarów i usług, zwanym dalej "podatkiem VAT";
- 2) podatek VAT, podatek akcyzowy, cło pobierane przy imporcie.

Na stronie Ma konta 300 ujmuje się:

- 1) wartość przyjętych dostaw i usług;
- 2) naliczony podatek VAT do rozliczenia z urzędem skarbowym bezpośrednio lub po spełnieniu określonych warunków;
- 3) naliczony podatek VAT niepodlegający zwrotowi lub odliczeniu od podatku należnego dotyczący składników majątku obrotowego zwiększający ich wartość lub obciążający właściwe koszty.

Za pośrednictwem konta 300 można rozliczać również:

- 1) koszty zakupu zawarte w fakturach dostawców;
- 2) opłaty manipulacyjne pobierane przez urząd celny przy imporcie;
- 3) niedobory, szkody i nadwyżki w transporcie;
- 4) reklamacje (sprostowania) dotyczące faktur dostawców.

Konto 300 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan dostaw w drodze (materiały w drodze), a saldo Ma - stan dostaw lub usług niefakturowanych.

Konto 300 może być wykorzystywane wyłącznie do wykazania stanu dostaw w drodze i dostaw niefakturowanych na koniec okresu sprawozdawczego.

4.02. Konto 310 – „Materiały”

Konto 310 służy do ewidencji zapasów materiałów przejętych w wyniku spadku, wygaszenia zobowiązań, a także do ujęcia wartości materiałów stanowiących składniki masy likwidacyjnej lub upadłościowej uzyskanych w wyniku likwidacji spółki, w której jednostka posiada udziały. Konto 310 może wykazywać saldo Wn, które wyraża wartość zapasów materiałów przejętych.

Typowe zapisy strony Wn konta 310 „Materiały”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Materiały uzyskane w wyniku likwidacji spółki, w której jednostka posiada udziały	030
2.	Nieodpłatne otrzymanie materiałów	760
3.	Przejęcie materiałów w zamian za zobowiązania podatkowe – z równoczesnym zapisem Wn 240, Ma 221 – w ewidencji dochodów	240

Typowe zapisy strony Ma konta 310 „Materiały”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Rozchód z magazynu materiałów przeznaczonych do zużycia w działalności eksploatacyjnej	401
2.	Rozchód materiałów z tytułu sprzedaży	761
3.	Rozchód materiałów z tytułu niedoborów	240
4.	Obniżenie wartości zapasów na skutek uszkodzenia, upływu daty przydatności itp.	240,761
5.	Nieodpłatne przekazanie	761

4.02 Konto 330 - "Towary"

Konto 330 przeznaczone jest do ewidencji zapasów towarów. Ewidencją na tym koncie obejmuje się towary otrzymane w drodze spadku lub przejęte w zamian za zobowiązania podatkowe.

Na stronie Wn konta 330 ujmuje się zwiększenie ilości i wartości stanu zapasów towarów, a na stronie Ma - jego zmniejszenia.

Konto 330 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan zapasów towarów w cenach nabycia lub cenach rynkowych.

Typowe zapisy strony Wn konta 330
"Towary"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przychód towarów otrzymanych w drodze spadku w cenach nabycia spadku	760
2.	Przejęcie towarów w zamian za zobowiązania podatkowe	221
3.	Nieodpłatnie otrzymane towary	760

Typowe zapisy strony Ma konta 330
"Towary"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Rozchód towarów sprzedanych	761
2.	Przekazanie nieodpłatne towarów	761
3.	Niedobory i szkody w zapasach towarów	240

5. Zespół 4 - "Koszty według rodzajów i ich rozliczenie"

Konta zespołu 4 "Koszty według rodzajów i ich rozliczenie" służą do ewidencji kosztów w układzie rodzajowym i ich rozliczenia.

Poniesione koszty ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich powstania niezależnie od terminu ich zapłaty. Zmniejszenia uprzednio zarachowanych kosztów dokonuje się na podstawie dokumentów korygujących koszty (np. faktur korygujących).

Nie księguje się na kontach zespołu 4 kosztów finansowanych z funduszy celowych i zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz kosztów inwestycji, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów operacji finansowych i strat nadzwyczajnych.

Ewidencję szczegółową do kont zespołu 4 prowadzi się według podziałek klasyfikacji planu finansowego oraz w przekrojach dostosowanych do potrzeb planowania, analiz oraz w sposób umożliwiający sporządzenie sprawozdań finansowych, sprawozdań budżetowych lub innych sprawozdań określonych w odrębnych przepisach obowiązujących jednostkę.

5.01 Konto 400 - "Amortyzacja"

Konto 400 służy do ewidencji naliczonych odpisów amortyzacji od środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, od których odpisy umorzeniowe są dokonywane stopniowo według ustalonych stawek amortyzacyjnych.

Na stronie Wn konta 400 ujmuje się naliczone odpisy amortyzacyjne, a na stronie Ma – ewentualne zmniejszenie odpisów amortyzacyjnych oraz przeniesienie w końcu roku salda konta na wynik finansowy.

Konto 400 może wykazywać w ciągu roku obrotowego saldo Wn, które wyraża wysokość poniesionych kosztów amortyzacji wykazywanych w rachunku zysków i strat w poz. B.I. „Amortyzacja”.

Saldo konta 400 przenosi się w końcu roku obrotowego na konto 860.

Typowe zapisy strony Wn konta 400 "Amortyzacja"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Naliczone odpisy amortyzacyjne od umarzanych stopniowo środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	071

Typowe zapisy strony Ma konta 400 "Amortyzacja"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Zmniejszenie z tytułu korekty uprzednio naliczonych kosztów amortyzacji	071
2.	Przeniesienie na koniec roku kwoty odpisów amortyzacyjnych na wynik finansowy	860

5.02 Konto 401 – „Zużycie materiałów i energii”

Konto 401 służy do ewidencji kosztów zużycia materiałów i energii na cele działalności podstawowej, pomocniczej i ogólnego zarządu.

Na stronie Wn konta 401 ujmuje się poniesione koszty z tytułu zużycia materiałów i energii, a na stronie Ma konta 401 ujmuje się zmniejszenie poniesionych kosztów z tytułu zużycia materiałów i energii oraz na dzień bilansowy przeniesienie salda poniesionych w ciągu roku kosztów zużycia materiałów i energii na konto 860.

Na koncie 401 należy ujmować koszty zużycia energii elektrycznej, wody, gazu, zużycia materiałów eksploatacyjnych, wyposażenia, materiałów biurowych, paliwa, prasy, itp. odpowiadające następującym paragrafom wydatków:

- w zakresie zużycia energii:
  - § 426 „Zakup energii” obejmujący opłaty za dostawę energii elektrycznej, ciepłej i innej, gazu i wody,
- w zakresie zużycia materiałów:
  - § 421 „Zakup materiałów i wyposażenia” bez kosztów zużycia umarzanych w 100% pozostałych środków trwałych,
  - § 422 „Zakup środków żywności”,
  - § 424 „Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek” w zakresie zakupów zaliczanych do materiałów, z uwagi na niską cenę jednostkową (z wyłączeniem zakupów zaliczanych do pozostałych środków trwałych).

Konto 401 może wykazywać w ciągu roku obrotowego saldo Wn, które wyraża wysokość poniesionych kosztów zużycia materiałów i energii wykazywanych w rachunku zysków i strat w poz. B.II. „Zużycie materiałów i energii”.

Typowe zapisy strony Wn konta 401 „Zużycie materiałów i energii”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Materiały wydane do zużycia bezpośrednio z zakupu	101, 201, 234
2.	Materiały wydane do zużycia z magazynu	310
3.	Otrzymane faktury za dostawę energii elektrycznej i ciepłej, gazu i wody (§ 426)	201
4.	Niedobory i szkody materiałów uznane za zwiększające koszty	240
5.	Odpisy amortyzacyjne od pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	072
6.	Odpisy amortyzacyjne od środków dydaktycznych, odzieży i umundurowania oraz mebli i dywanów	072
7.	Dostawy niefakturowane materiałów	300

**Typowe zapisy strony Ma konta 401
„Zużycie materiałów i energii”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Korekty zmniejszające koszty zużycia materiałów i energii	Konta zespołów 1, 2 i 3
2.	Przeniesienie w końcu roku salda konta na wynik finansowy	860

5.03 Konto 402 – „Usługi obce”

Konto 402 służy do ewidencji kosztów z tytułu usług obcych wykonywanych na rzecz działalności podstawowej jednostki.

Na stronie Wn konta 402 ujmuje się poniesione koszty usług obcych, a na stronie Ma konta 402 ujmuje się zmniejszenie poniesionych kosztów oraz na dzień bilansowy przeniesienie kosztów usług obcych na konto 860.

Na koncie 402 ewidencjonuje się koszty usług: remontów, napraw, konserwacji, najmu, zdrowotnych, doradczych, informatycznych, eksperckich, pocztowych, bankowych, telekomunikacyjnych, związanych z utrzymaniem czystości, ochroną, drukarskich, introligatorskich, kopiowania, tłumaczeń, sanitarnych, komunalnych, mieszkaniowych, instalacyjnych, montażowych, badań technicznych pojazdu, itp.

Koszty ujmowane na koncie 402 „Usługi obce” obejmują wydatki w paragrafach:

- § 427 „Zakup usług remontowych”,
- § 428 „Zakup usług zdrowotnych” z wyłączeniem kosztów medycyny pracy obejmujące badania wstępne, okresowe i profilaktyczne pracowników,
- § 430 „Zakup pozostałych usług”,
- § 433 „Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego”,
- § 434 „Zakup usług remontowo-konserwatorskich dotyczących obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych”,
- § 435 „Zakup usług dostępu do sieci Internet”,
- § 436 „Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej”,
- § 437 „Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej”,
- § 438 „Zakup usług obejmujących tłumaczenia”,
- § 439 „Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii”,
- § 440 „Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe”.

Konto 402 może wykazywać w ciągu roku obrotowego saldo Wn, które wyraża wysokość poniesionych kosztów zakupu usług obcych wykazywanych w rachunku zysków i strat w poz. B.III. „Usługi obce”.

**Typowe zapisy strony Wn konta 402
„Usługi obce”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Otrzymane faktury i rachunki dotyczące zakupu usług obcych (§§ 427,428,430,433,434,435,436,437,438,439,440)	201
2.	Usługi obce opłacone z kasy lub gotówką przez pracowników (§§-jak w pkt.1)	101, 234
3.	Dostawy niefakturowane usług obcych	300

**Typowe zapisy strony Ma konta 402
„Usługi obce”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Korekty zmniejszające koszty usług obcych	Konta zespołów 1, 2 i 3
2.	Przeniesienie w końcu roku salda konta na wynik finansowy	860

5.04 Konto 403 – „Podatki i opłaty”

Konto 403 służy do ewidencji w szczególności kosztów z tytułu podatku akcyzowego, podatku od nieruchomości i podatku od środków transportu, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz opłat o charakterze podatkowym, a także opłaty notarialnej, opłaty skarbowej i opłaty administracyjnej.

Na stronie Wn konta ujmuje się poniesione koszty z ww. tytułów, a na stronie Ma ujmuje się zmniejszenie poniesionych kosztów oraz na dzień bilansowy - przeniesienie kosztów z tego tytułu na konto 860.

Na koncie 403 „Podatki i opłaty” ujmuje się w szczególności koszty podatków i opłat publicznoprawnych, takich jak: podatki od nieruchomości, od środków transportu, opłaty za wieczyste użytkowanie gruntu, podatki od spadków i darowizn, cło, akcyza, opłaty na rzecz PFRON zaliczane do następujących paragrafów wydatków:

- § 414 „Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych”
- § 448 „Podatek od nieruchomości”,
- § 450 „Pozostałe podatki na rzecz jednostek samorządu terytorialnego”,
- § 451 „Opłaty na rzecz budżetu państwa”,
- § 452 „Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego”.

Konto 403 może wykazywać w ciągu roku obrotowego saldo Wn, które wyraża wysokość poniesionych kosztów wykazywanych w rachunku zysków i strat w poz. B.IV. „Podatki i opłaty”.

**Typowe zapisy strony Wn konta 403
„Podatki i opłaty”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wpłaty na PFRON (§ 414)	130, 240
2.	Podatek od nieruchomości (§ 448)	130, 225, 240
3.	Pozostałe podatki i opłaty (administracyjne, za trwałe zarząd nieruchomościami, za wieczyste użytkowanie gruntów i inne zwiększające koszty działalności operacyjnej) – (§§ 450, 451, 452)	101, 130, 225, 240

**Typowe zapisy strony Ma konta 403
„Podatki i opłaty”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Korekty zmniejszające koszty z tytułu podatków i opłat	Konta zespołów 1, 2 i 3
2.	Przeniesienie w końcu roku salda konta na wynik finansowy	860

5.05 Konto 404 – „Wynagrodzenia”

Konto 404 służy do ewidencji kosztów działalności podstawowej z tytułu wynagrodzeń z pracownikami i innymi osobami fizycznymi zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjnej i innych umów zgodnie z odrębnymi przepisami.

Na stronie Wn konta ujmuje się kwotę należnego pracownikom i innym osobom fizycznym wynagrodzenia brutto (tj. bez potrąceń z różnych tytułów dokonywanych na listach płac).

Na stronie Ma księguje się korekty uprzednio zaewidencjonowanych kosztów działalności podstawowej z tytułu wynagrodzeń oraz na dzień bilansowy przenosi się je na konto 860.

Koszty ujmowane na koncie 404 „Wynagrodzenia” obejmują w szczególności wydatki klasyfikowane w paragrafach:

- § 401 „Wynagrodzenia osobowe pracowników”,
- § 404 „Dodatkowe wynagrodzenia roczne”,
- § 409 „Honoraria”,
- § 410 „Wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne”,
- § 417 „Wynagrodzenia bezosobowe”.

Konto 404 może wykazywać w ciągu roku obrotowego saldo Wn, które wyraża wysokość poniesionych kosztów wykazywanych w rachunku zysków i strat w poz. B.V. „Wynagrodzenia”.

**Typowe zapisy strony Wn konta 404
„Wynagrodzenia”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Naliczone wynagrodzenia wynikające ze stosunku pracy, umowy agencyjno-prowizyjnej, umów zlecenia i umów o dzieło łącznie z wartością przysługujących świadczeń w naturze zaliczanych do wynagrodzeń (§§ 401, 404, 409, 410, 417)	231, 232

**Typowe zapisy strony Ma konta 404
„Wynagrodzenia”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Korekty zmniejszające koszty wynagrodzeń	Konta zespołów 1, 2 i 3
2.	Przeniesienie w końcu roku salda konta na wynik finansowy	860

5.06 Konto 405 – „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia”

Konto 405 służy do ewidencji kosztów działalności podstawowej z tytułu różnego rodzaju świadczeń na rzecz pracowników i osób fizycznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło i innych umów, które nie są zaliczane do wynagrodzeń.

Na stronie Wn konta 405 ujmuje się poniesione koszty z tytułu ubezpieczeń społecznych i świadczeń na rzecz pracowników i osób fizycznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło i innych umów, które nie są zaliczane do wynagrodzeń, w szczególności: obciążające pracodawcę składki emerytalne, rentowe, wypadkowe, na Fundusz Pracy, odpisy na fundusz socjalny, szkolenia pracowników, wstępne, okresowe i profilaktyczne badania lekarskie pracowników, częściową refundację za zakupione okulary, wydatki na BHP, odzież ochronną i roboczą, środki ochronne i higieny osobistej, pozostałe świadczenia, itp.

Koszty ujmowane na koncie 405 „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia dla pracowników” obejmują wydatki w paragrafach:

- § 302 „Wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń” – w zakresie zaliczanym do świadczeń na rzecz pracowników,
- § 411 „Składki na ubezpieczenia społeczne”,
- § 412 „Składki na Fundusz Pracy”,
- § 428 „Zakup usług zdrowotnych” – w zakresie medycyny pracy obejmujące badania wstępne, okresowe i profilaktyczne pracowników.
- § 444 „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych”,
- § 470 „Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej”.

Na stronie Ma konta 405 ujmuje się zmniejszenie kosztów z tytułu ubezpieczenia społecznego i świadczeń na rzecz pracowników i osób fizycznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło i innych umów, a na dzień bilansowy przenosi się je na konto 860. Konto 405 może wykazywać w ciągu roku obrotowego saldo Wn, które wyraża wysokość poniesionych kosztów wykazywanych w rachunku zysków i strat w poz. B.VI. „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia dla pracowników”.

**Typowe zapisy strony Wn konta 405
„Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Obciążające pracodawcę składki na rzecz Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i Funduszu Pracy (§§ 411, 412)	229
2.	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (§ 444)	
	a) naliczone i przekazane	130
	b) naliczone, lecz nieprzekazane	240
3.	Wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń, w zakresie zaliczanym do świadczeń na rzecz pracowników (§§ 302, 428, 470)	101, 130, 234

**Typowe zapisy strony Ma konta 405
„Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Korekty zmniejszające koszty z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	Konta zespołów 1, 2 i 3
2.	Przeniesienie w końcu roku salda konta na wynik finansowy	860

5.07 Konto 406 – „Inne świadczenia finansowane z budżetu”

Na koncie 406 ewidencjonuje się pozostałe koszty, które nie kwalifikują się do ujęcia na kontach 402 - 405. Są to koszty diet radnych, dodatków mieszkaniowych, stypendiów, zasądzonych rent, pomocy materialnej dla uczniów, zapomóg, innych świadczeń i ekwiwalentów za utracone wynagrodzenia w przypadku powołania do odbycia ćwiczeń wojskowych, itp.

Do kosztów księgowanych na koncie 406 „Inne świadczenia finansowane z budżetu” zalicza się w szczególności koszty klasyfikowane w niżej wymienionych paragrafach wydatków:

- § 303 „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych”,
- § 304 „Nagrody o charakterze szczególnym niezaliczane do wynagrodzeń”,
- § 305 „Zasądzone renty”,
- § 311 „Świadczenia społeczne”,
- § 321 „Stypendia i zasiłki dla studentów”,

- § 324 „Stypendia dla uczniów”,
- § 325 „Stypendia różne”,
- § 326 „Inne formy pomocy dla uczniów”.

Na stronie Wn konta ujmuje się poniesione koszty z ww. tytułów, a na stronie Ma ich zmniejszenie oraz na dzień bilansowy ujmuje się przeniesienie poniesionych kosztów na konto 860.

Konto 406 może wykazywać w ciągu roku obrotowego saldo Wn, które wyraża wysokość poniesionych kosztów wykazywanych w rachunku zysków i strat w poz. B.X. „Inne świadczenia finansowane z budżetu”.

**Typowe zapisy strony Wn konta 406
„Inne świadczenia finansowane z budżetu”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Nagrody o charakterze szczególnym niezaliczane do wynagrodzeń (§ 304)	101, 130, 240
2.	Diety dla radnych i członków komisji rad gmin, powiatów (§ 303)	101, 130, 240
3.	Zasądzone renty (§ 305)	101, 130, 240
4.	Świadczenia społeczne (§ 311)	101, 130, 240
5.	Stypendia, zasiłki dla studentów, inne formy pomocy dla uczniów (§§ 321,324,325,326)	101, 130, 240

**Typowe zapisy strony Ma konta 406
„Inne świadczenia finansowane z budżetu”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Korekty zmniejszające koszty z tytułu innych świadczeń finansowanych z budżetu	Konta zespołów 1, 2 i 3
2.	Przeniesienie w końcu roku salda konta na wynik finansowy	860

5.08 Konto 407 – „Pozostałe obciążenia”

Na koncie 407 ewidencjonuje się pozostałe wydatki budżetowe, które nie kwalifikują się do ujęcia na kontach 401 do 406. Mogą to być dopłaty w spółkach prawa handlowego, pokrycie zobowiązań po likwidowanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych, itp. Do kosztów księgowanych na koncie 407 „Pozostałe obciążenia” zalicza się w szczególności koszty klasyfikowane w takich paragrafach wydatków jak:

- § 285 „Wpłaty na rzecz Izb Rolniczych w wysokości 2% uzyskanych wpływów z podatku rolnego”,
- § 290 „Wpłaty gmin i powiatów na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego oraz związków gmin lub związków powiatów na dofinansowanie zadań bieżących”,

- § 291 „Zwrot dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości”,
- § 293 „Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego do budżetu państwa”,
- § 294 „Zwrot do budżetu państwa nienależnie pobranej subwencji ogólnej za lata poprzednie”,
- § 416 „Pokrycie ujemnego wyniku i przejętych zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych”,
- § 459 „Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych”,
- § 460 „Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób prawnych”.

Na stronie Wn konta ujmuje się poniesione koszty z ww. tytułów, a na stronie Ma ich zmniejszenie oraz na dzień bilansowy ujmuje się przeniesienie poniesionych kosztów na konto 860.

Konto 407 może wykazywać w ciągu roku obrotowego saldo Wn, które wyraża wysokość poniesionych kosztów wykazywanych w rachunku zysków i strat w poz. B.XI. „Pozostałe obciążenia”.

Typowe zapisy strony Wn konta 407 „Pozostałe obciążenia”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Pozostałe obciążenia odpowiadające paragrafom wydatków: 285, 290, 291, 293, 416, 459, 460	130, 240

Typowe zapisy strony Ma konta 407 „Pozostałe obciążenia”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Korekty zmniejszające koszty z tytułu innych obciążeń	Konta zespołów 1, 2 i 3
2.	Przeniesienie w końcu roku salda konta na wynik finansowy	860

5.09 Konto 409 – „Pozostałe koszty rodzajowe”

Na koncie 409 ewidencjonuje się pozostałe koszty rodzajowe. Są to koszty ubezpieczeń majątkowych i osobowych, koszty krajowych i zagranicznych podróży służbowych, koszty ryczałtów za używanie samochodów do celów służbowych, odprawy z tytułu wypadków przy pracy, odprawy pośmiertne wypłacane członkom rodzin zmarłych pracowników, itp.

Koszty wykazywane na koncie 407 „Pozostałe koszty rodzajowe” obejmują wydatki w paragrafach:

- § 302 „Wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń” – w zakresie niezaliczanym do świadczeń na rzecz pracowników (m.in. odprawy pośmiertne),
- § 441 „Podróże służbowe krajowe”,
- § 442 „Podróże służbowe zagraniczne”,
- § 443 „Różne opłaty i składki”.

Na stronie Wn konta ujmuje się poniesione koszty z ww. tytułów, a na stronie Ma ich zmniejszenie oraz na dzień bilansowy ujmuje się przeniesienie poniesionych kosztów na konto 860.

Konto 409 może wykazywać w ciągu roku obrotowego saldo Wn, które wyraża wysokość poniesionych kosztów wykazywanych w rachunku zysków i strat w poz. B.VII. „Pozostałe koszty rodzajowe”.

**Typowe zapisy strony Wn konta 409
„Pozostałe koszty rodzajowe”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń w zakresie niezaliczanym do świadczeń na rzecz pracowników (§ 302 – m.in. odprawy pośmiertne)	240
2.	Podróże służbowe krajowe i zagraniczne (§§ 441,442)	101, 130, 234
3.	Różne opłaty i składki niebędące podatkami i opłatami (§443)	130, 240

**Typowe zapisy strony Ma konta 409
„Pozostałe koszty rodzajowe”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Korekty zmniejszające pozostałe koszty rodzajowe	Konta zespołów 1, 2 i 3
2.	Przeniesienie w końcu roku salda konta na wynik finansowy	860

6. Zespół 7 - „Przychody, dochody i koszty”

Konta zespołu 7 "Przychody, dochody i koszty" służą do ewidencji:

- 1) przychodów i kosztów ich osiągnięcia z tytułu sprzedaży produktów, towarów, przychodów i kosztów operacji finansowych oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych;
- 2) podatków nieujętych na koncie 403;
- 3) dotacji i subwencji otrzymanych, które wpływają na wynik finansowy, oraz dotacji przekazanych.

Ewidencję szczegółową prowadzi się według pozycji planu finansowego oraz stosownie do potrzeb planowania, analizy i sprawozdawczości oraz obliczenia podatków.

6.01 Konto 720 - "Przychody z tytułu dochodów budżetowych"

Konto 720 służy do ewidencji przychodów z tytułu dochodów budżetowych.

Na stronie Wn konta 720 ujmuje się odpisy z tytułu dochodów budżetowych.

Na stronie Ma konta 720 ujmuje się przychody z tytułu:

- dochodów budżetowych urzędu,
- dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa pobieranych przez urząd,
- zrealizowanych bezpośrednio na rachunek budżetu dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego nieujętych w planach finansowych innych samorządowych jednostek budżetowych w korespondencji z kontem 800 – na podstawie sprawozdania Rb-27S z wykonania dochodów budżetowych przez budżet (organ). Przeksięgowania dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego nieujętych w planach finansowych innych samorządowych jednostek budżetowych do przychodów urzędu dokonuje się raz w roku, pod datą ostatniego dnia roku.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 720 powinna zapewnić wyodrębnienie przychodów z tytułu dochodów budżetowych według pozycji planu finansowego.

W końcu roku obrotowego saldo konta 720 przenosi się na konto 860.

Na koniec roku konto 720 nie wykazuje salda.

Typowe zapisy strony Wn konta 720 "Przychody z tytułu dochodów budżetowych"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Odpisy lub zmniejszenia należności z tytułu podatków i opłat oraz innych należności budżetowych oraz należności od dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych	221
2.	Odpisy z tytułu należnego podatnikowi oprocentowania za nieterminowy zwrot nadpłaty	221
3.	Zmniejszenie przychodów z tytułu dochodów budżetowych w wysokości należności budżetowych krótkoterminowych przeksięgowanych do należności długoterminowych	840

**Typowe zapisy strony Ma konta 720
"Przychody z tytułu dochodów budżetowych"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przypisy z tytułu podatków, opłat i innych należności budżetowych	221
2.	Przypisy dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa pobieranych przez urząd	221
3.	Przypisy dochodów budżetowych zrealizowanych bezpośrednio na rachunek budżetu dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego nieuwjętych w planach finansowych innych samorządowych jednostek budżetowych	800
4.	Wpłaty nieprzypisanych dochodów budżetowych na rachunek bankowy	130
5.	Przypis odsetek za zwłokę i innych należności ubocznych z tytułu podatków i opłat oraz należności z tytułu dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa pobieranych przez urząd w kwocie wpłaconej , na podstawie dokumentu wpłaty	221
6.	Przypis odsetek za zwłokę z tytułu podatków, opłat oraz należności z tytułu dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa pobieranych przez urząd nie zapłaconych do końca kwartału	221
7.	Zwiększenie przychodów z tytułu dochodów budżetowych w wysokości należności budżetowych długoterminowych przeksięgowanych do należności krótkoterminowych	840
8.	Oprocentowanie własnych środków na rachunkach bankowych (o ile szczególne przepisy nie stanowią inaczej)	130
9.	Równowartość oprocentowania sum depozytowych przelana na dochody budżetowe	130
10.	Przeniesienie w końcu roku salda konta na wynik finansowy	860

6.02 Konto 750 - "Przychody finansowe"

Konto 750 służy do ewidencji przychodów finansowych niestanowiących dochodów budżetowych.

Na stronie Ma konta 750 ujmuje się przychody z tytułu operacji finansowych, a w szczególności przychody ze sprzedaży papierów wartościowych, przychody z udziałów i akcji, dywidendy oraz odsetki od udzielonych pożyczek, dyskonto przy zakupie weksli, czeków obcych i papierów wartościowych, dodatnie różnice kursowe oraz odsetki za zwłokę w zapłacie należności, z wyjątkiem należności z tytułu dochodów budżetowych.

Na stronie Wn konta 750 ujmuje się ewentualne korekty zaewidencjonowanych przychodów finansowych.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 750 powinna zapewnić wyodrębnienie przychodów finansowych z tytułu udziałów w innych podmiotach gospodarczych, należne jednostce odsetki od pożyczek i zapłacone odsetki za zwłokę od należności, z wyjątkiem należności z tytułu dochodów budżetowych. W końcu roku obrotowego przenosi się przychody finansowe na stronę Ma konta 860 (Wn konto 750).

Na koniec roku konto 750 nie wykazuje salda.

**Typowe zapisy strony Wn konta 750
„Przychody finansowe”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Odpisy lub zmniejszenia spowodowane ewentualną korektą zaewidencjonowanych przychodów finansowych	201, 221, 240
2.	Przeniesienie na koniec roku osiągniętych przychodów finansowych	860

**Typowe zapisy strony Ma konta 750
„Przychody finansowe”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przychody ze sprzedaży aktywów finansowych (w cenie sprzedaży)	101, 130, 240
2.	Dywidendy z tytułu udziałów w obcych podmiotach na dzień powzięcia przez właściwy organ spółki uchwały o podziale zysku, chyba że w uchwale określono inny dzień prawa do dywidendy	130, 221
3.	Otrzymane i przypisane odsetki z tytułu zwłoki w zapłacie należności nie dotyczących dochodów budżetowych	130, 201, 221, 240
4.	Odsetki od papierów wartościowych:	
	– skapitalizowane	030, 140
	– otrzymane	101, 130,
6.	Dyskonto przy zakupie weksli i czeków obcych	140
7.	Dodatnie różnice kursowe naliczone na koniec kwartału	101, 201, 240
8.	Przywrócenie wartości krótkoterminowych aktywów finansowych w razie ustąpienia przyczyn ich obniżenia	140

6.03 Konto 751 - "Koszty finansowe"

Konto 751 służy do ewidencji kosztów finansowych.

Na stronie Wn konta 751 ujmuje się w szczególności wartość sprzedanych udziałów, akcji i papierów wartościowych, odsetki od obligacji, odsetki od kredytów i pożyczek, odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań, z wyjątkiem obciążających inwestycje w okresie realizacji, dyskonto przy sprzedaży weksli, czeków obcych i papierów wartościowych, ujemne różnice kursowe, z wyjątkiem obciążających inwestycje w okresie realizacji.

Na stronie Ma konta 751 ujmuje się ewentualne korekty zaewidencjonowanych kosztów finansowych.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 751 powinna zapewnić wyodrębnienie w zakresie kosztów operacji finansowych – zarachowane odsetki od pożyczek i odsetki za zwłokę od zobowiązań.

W końcu roku obrotowego przenosi się koszty operacji finansowych na stronę Wn konta 860 (Ma konto 751) Na koniec roku konto 751 nie wykazuje salda.

Typowe zapisy strony Wn konta 751 „Koszty finansowe”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wartość bilansowa sprzedanych aktywów finansowych (udziałów, akcji, papierów wartościowych)	030, 140
2.	Dyskonto przy sprzedaży weksli, czeków obcych i papierów wartościowych	140
3.	Odsetki od obligacji, odsetki od kredytów i pożyczek	240
4.	Zapłacone odsetki od zobowiązań	101, 130
5.	Ujemne różnice kursowe wyliczane na koniec kwartału, dotyczące:	
	– należności	201, 240
	– środków pieniężnych w walutach obcych	101, 130, 139
6.	Naliczone na koniec kwartału wymagalne odsetki od niezapłaconych w terminie zobowiązań z wyjątkiem związanych z inwestycjami (naliczonymi w okresie ich realizacji) i funduszami celowymi oraz innymi funduszami specjalnego przeznaczenia, które księguje się odpowiednio na 080, 851 lub 853	201, 225, 229, 231, 232, 240
7.	Zmniejszenie wartości krótkoterminowych papierów wartościowych	140
8.	Odpis aktualizujący wątpliwe należności dotyczące operacji finansowych	290

**Typowe zapisy strony Ma konta 751
„Koszty finansowe”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Ewentualne korekty zaewidencjonowanych kosztów finansowych	030,140,zespół 2
2.	Przeniesienie na koniec roku kosztów operacji finansowych	860

6.04 Konto 760 - "Pozostałe przychody operacyjne"

Konto 760 służy do ewidencji przychodów niezwiązanych bezpośrednio ze zwykłą działalnością jednostki, w tym wszelkich innych przychodów niż podlegające ewidencji na koncie 720, 750.

Na koncie 760 po stronie Ma ujmuje się:

1. przychody ze sprzedaży materiałów,
2. przychody ze sprzedaży środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych i inwestycji
3. pozostałe przychody operacyjne, do których zalicza się w szczególności odpisane przedawnione zobowiązania, otrzymane odszkodowania, kary, darowizny i nieodpłatnie otrzymane środki obrotowe.

Na koncie 760 po stronie Wn ujmuje się ewentualne korekty zaewidencjonowanych przychodów operacyjnych.

W końcu roku obrotowego przenosi się pozostałe przychody operacyjne na stronę Ma konta 860 w korespondencji ze stroną Wn konta 760. Na koniec roku konto 760 nie wykazuje salda.

**Typowe zapisy strony Wn konta 760
"Pozostałe przychody operacyjne "**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Ewentualne korekty zaewidencjonowanych przychodów operacyjnych	Konta zespołu 1 i 2
2.	Przebieganie na koniec pozostałych przychodów operacyjnych na wynik finansowy	860

**Typowe zapisy strony Ma konta 760
"Pozostałe przychody operacyjne"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przychody ze sprzedaży materiałów, środków trwałych wartości niematerialnych i prawnych i inwestycji	Konta zespołu 1 i 2

2.	Otrzymane lub należne odszkodowania, kary i grzywny oraz wcześniej odpisane należności	Konta zespołu 1 i 2
3.	Odpisanie przedawnionych zobowiązań	Konta zespołu 2
4.	Otrzymane nieodpłatnie lub w formie darowizn i spadków:	
	a) materiały	310
	b) towary	330
	c) środki pieniężne	101,130
	d) pozostałe środki trwałe	013

6.05 Konto 761 - "Pozostałe koszty operacyjne "

Konto 761 służy do ewidencji kosztów niezwiązanych bezpośrednio ze zwykłą działalnością jednostki.

Na koncie 761 po stronie Wn ujmuje się w szczególności:

- koszty osiągnięcia pozostałych przychodów ze sprzedaży materiałów, w tym wartość w cenach zakupu lub nabycia tych materiałów;
- pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się w szczególności kary, odpisane przedawnione, umorzone i nieściągalne należności, odpisy aktualizujące należności, koszty postępowania spornego i egzekucyjnego oraz nieodpłatnie przekazane środki obrotowe.

W końcu roku obrotowego saldo konta 761 (Ma) przenosi się na konto 860 (Wn). Na koniec roku obrotowego konto 761 nie wykazuje salda.

Typowe zapisy strony Wn konta 761 "Pozostałe koszty operacyjne "

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wartość w cenie zakupu sprzedanych materiałów	401
2.	Wartość w cenie nabycia sprzedanych materiałów i towarów	310, 330
3.	Zapłacone lub naliczone kary, grzywny, odszkodowania oraz koszty postępowania spornego i egzekucyjnego	Konta zespołu 1 i 2
4.	Odpisane, przedawnione lub umorzone należności	Konta zespołu 2
5.	Wartość darowizn i przekazanych nieodpłatnie rzeczowych aktywów obrotowych	310, 330
6.	Odpis aktualizujący wątpliwe należności dotyczące:	
	a) dochodów budżetowych jednostki,	290
	b) dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa	290
	c) działalności eksploatacyjnej	290

**Typowe zapisy strony Ma konta 761
"Pozostałe koszty operacyjne"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przebieganie na koniec roku pozostałych kosztów operacyjnych na wynik finansowy	860

6.06 Konto 770 - "Zyski nadzwyczajne"

Konto 770 służy do ewidencji dodatnich skutków finansowych zdarzeń trudnych do przewidzenia, następujących poza działalnością operacyjną jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia.

Na koncie 770 po stronie Ma ujmuje się w szczególności przyznane lub otrzymane odszkodowania dotyczące zdarzeń losowych

Na koncie 770 po stronie Wn ujmuje się ewentualne korekty (zmniejszenia) uprzednio zaksięgowanych zysków nadzwyczajnych.

W końcu roku obrotowego przenosi się zyski nadzwyczajne na stronę Ma konta 860 (Wn 770).

Na koniec roku obrotowego konto 770 nie wykazuje salda.

**Typowe zapisy strony Wn konta 770
"Zyski nadzwyczajne"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Ewentualne korekty (zmniejszenia) uprzednio zaksięgowanych zysków nadzwyczajnych	240
2.	Przebieganie na koniec roku salda konta zyski nadzwyczajne na wynik finansowy	860

**Typowe zapisy strony Ma konta 770
"Zyski nadzwyczajne"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Zrealizowane dochody z tytułu zdarzeń nadzwyczajnych	130
2.	Przyznane odszkodowania z tytułu zdarzeń losowych	240

6.07 Konto 771 - "Straty nadzwyczajne"

Konto 771 służy do ewidencji ujemnych skutków finansowych zdarzeń trudnych do przewidzenia, następujących poza działalnością operacyjną jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia.

Na stronie Wn konta 771 ujmuje się poniesione straty nadzwyczajne, a w szczególności szkody spowodowane zdarzeniami trudnymi do przywidzenia, następującymi poza działalnością operacyjną jednostki i niezwiązanymi z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia.

Na koncie 771 po stronie Ma ujmuje się ewentualne korekty (zmniejszenia) uprzednio zaksięgowanych strat nadzwyczajnych.

W końcu roku obrotowego przenosi się straty nadzwyczajne na stronę Wn konta 860 (Ma 771).

Na koniec roku obrotowego konto 771 nie wykazuje salda.

Typowe zapisy strony Wn konta 771 "Straty nadzwyczajne"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Pokrycie szkody spowodowanej zdarzeniami trudnymi do przewidzenia	130
2.	Zarachowanie wartości szkód i ubytków w mieniu spowodowanych zdarzeniami trudnymi do przewidzenia	240

Typowe zapisy strony Ma konta 771 "Straty nadzwyczajne"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Ewentualne korekty (zmniejszenia) uprzednio zaksięgowanych strat nadzwyczajnych	240
2.	Przebieganie na koniec roku salda konta straty nadzwyczajne na wynik finansowy	860

7. Zespół 8 - "Fundusze, rezerwy i wynik finansowy"

Konta zespołu 8 służą do ewidencji funduszy, wyniku finansowego, dotacji z budżetu, rezerw i rozliczeń międzyokresowych przychodów.

Na kontach tego zespołu ewidencjonuje się:

- fundusz jednostki – konto 800,
- równowartość dokonanych wydatków na inwestycje oraz rozliczone dotacje budżetowe przekazane innym jednostkom - konto 810,
- rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów – konto 840,
- fundusze celowe i specjalnego przeznaczenia: zakładowego funduszu świadczeń socjalnych – konto 851, fundusze celowe – konto 853, fundusz mienia zlikwidowanych jednostek – konto 855,
- wynik finansowy – konto 860.

W ewidencji szczegółowej prowadzonej do poszczególnych kont zespołu 8 trzeba gromadzić informacje w przekrojach dostosowanych do ustalonego wzoru bilansu oraz wszelkiej innej sprawozdawczości finansowej.

7.01 Konto 800 - "Fundusz jednostki"

Konto 800 służy do ewidencji równowartości majątku trwałego i obrotowego jednostki i ich zmian. Dzieli się na fundusz: obrotowy, inwestycyjny, środków trwałych i przeszacowania z tytułu aktualizacji wyceny środków trwałych.

Na stronie Wn konta 800 ujmuje się zmniejszenia funduszu, a na stronie Ma - jego zwiększenia, zgodnie z odrębnymi przepisami regulującymi gospodarkę finansową jednostki.

Na stronie Wn konta 800 ujmuje się w szczególności:

- 1) przeksięgowanie, w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego, straty bilansowej roku ubiegłego z konta 860,
- 2) przeksięgowanie, pod datą sprawozdania budżetowego, zrealizowanych dochodów budżetowych z konta 222,
- 3) przeksięgowanie, w końcu roku obrotowego, dotacji z budżetu i środków budżetowych wykorzystanych na inwestycje z konta 810,
- 4) różnice z aktualizacji środków trwałych,
- 5) wartość sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych środków trwałych i inwestycji,
- 6) wartość pasywów przejętych od zlikwidowanych jednostek,
- 7) wartość aktywów przekazanych w ramach centralnego zaopatrzenia.

Na stronie Ma konta 800 ujmuje się w szczególności:

- 1) przeksięgowanie, w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego, zysku bilansowego roku ubiegłego z konta 860,
- 2) przeksięgowanie, pod datą sprawozdania finansowego, zrealizowanych wydatków budżetowych z konta 223,
- 3) wpływ środków przeznaczonych na finansowanie inwestycji,
- 4) różnice z aktualizacji środków trwałych,
- 5) nieodpłatne otrzymanie środków trwałych i inwestycji,
- 6) wartość aktywów przejętych od zlikwidowanych jednostek,
- 7) wartość aktywów otrzymanych w ramach centralnego zaopatrzenia.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 800 powinna zapewnić możliwość ustalenia przyczyn zwiększeń i zmniejszeń funduszu jednostki.

Konto 800 wykazuje na koniec roku saldo Ma, które oznacza stan funduszu jednostki.

**Typowe zapisy strony Wn konta 800
"Fundusz jednostki"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Ujemny wynik finansowy roku ubiegłego (księgowany w księgach roku następnego pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego za rok ubiegły)	860
2.	Przebieganie zrealizowanych przez jednostkę dochodów budżetowych (pod datą okresowego lub rocznego sprawozdania o dochodach budżetowych Rb-27S i Rb-27ZZ)	222
3.	Przebieganie równowartości przekazanych w danym roku dotacji budżetowych w części uznanej za rozliczone oraz środków budżetowych wydatkowanych na sfinansowanie inwestycji własnych (pod datą 31 grudnia)	810
4.	Wartość nieumorzona środków trwałych wycofanych z eksploatacji na skutek zużycia (pod datą postawienia środków trwałych w stan likwidacji)	011
5.	Wartość nieumorzona sprzedanych środków trwałych.	011
6.	Wybieganie kosztów sprzedanych inwestycji (środków trwałych w budowie)	080
7.	Nieodpłatne przekazanie:	
	– środków trwałych (wartość nieumorzona)	011
	- dzieł sztuki i zbiorów muzealnych	016
	– inwestycji (środków trwałych w budowie)	080
8.	Wartość nieumorzona środków trwałych uznanych za niedobory niezawinione	240
9.	Zwiększenie wartości dotychczasowego umorzenia związane z podwyższeniem wartości początkowej środków trwałych w związku z aktualizacją ich wartości początkowej	071
10.	Zmniejszenie wartości ewidencyjnej środków trwałych na skutek zarządzonej aktualizacji wyceny (wartość brutto)	011
11.	Wybieganie poniesionych kosztów na zaniechane inwestycje (środki trwałe w budowie)	080
12.	Dotychczasowe umorzenie używanych środków trwałych otrzymanych nieodpłatnie lub zwróconych przez inne jednostki organizacyjne jednostki samorządu terytorialnego	071

**Typowe zapisy strony Ma konta 800
"Fundusz jednostki"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Dodatni wynik finansowy roku ubiegłego (księgowany w księgach roku następnego pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego za rok ubiegły)	860
2.	Przebieganie na podstawie sprawozdań jednostkowych Rb-28s zrealizowanych wydatków budżetowych (pod datą okresowego sprawozdania budżetowego o wydatkach lub 31 grudnia)	223
3.	Przebieganie środków wykorzystanych na realizację planu wydatków niewygasających na podstawie wewnętrznych sprawozdań lub informacji	223
5.	Równowartość wydatków budżetowych urzędu na sfinansowanie własnych inwestycji (zapis dodatkowy na dowodzie zapłaty)	810
6.	Otrzymane nieodpłatnie z tytułu darowizny:	
	– środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne – w wartości wynikającej z wyceny	011,016,020
	– inwestycje (koszty wykazane w dowodzie przekazującego lub według wyceny)	080
7.	Otrzymanie nieodpłatne od jednostek budżetowych oraz zakładów budżetowych:	
	– środków trwałych (wartość dotychczasowa netto)	011
	- dzieł sztuki i zbiorów muzealnych	016
	– inwestycji	080
	– wartości niematerialnych i prawnych umarzanych stopniowo (dotychczasowa wartość netto)	020
8.	Zwiększenie wartości początkowej środków trwałych na skutek zarządzonej aktualizacji wyceny (wartość brutto)	011

7.02 Konto 810 - "Dotacje budżetowe oraz środki z budżetu na inwestycje"

Konto 810 służy do ewidencji:

- 1) dotacji przekazanych z budżetu przez dysponentów środków budżetu w części uznanej za wykorzystane lub rozliczone,
- 2) równowartości wydatków dokonanych przez jednostki budżetowe ze środków budżetu na finansowanie inwestycji.

Na stronie Wn konta 810 ujmuje się dotacje przekazane przez dysponentów środków budżetu w części uznanej za wykorzystane lub rozliczone oraz równowartość środków budżetowych wykorzystanych na finansowanie inwestycji jednostek budżetowych.

Na stronie Ma konta 810 ujmuje się przebieganie, w końcu roku obrotowego, salda konta 810 na konto 800 „Fundusz jednostki”.

Na koniec roku konto 810 nie wykazuje salda.

**Typowe zapisy strony Wn konta 810
„Dotacje budżetowe oraz środki z budżetu na inwestycje”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przekazane dotacje dla zakładów budżetowych oraz na inne cele wskazane w ustawie o finansach publicznych w części uznanej za wykorzystane lub rozliczone	224
2.	Równowartość dokonanych wydatków na sfinansowanie inwestycji (środków trwałych w budowie) własnych urzędu	800

**Typowe zapisy strony Ma konta 810
„Dotacje budżetowe oraz środki z budżetu na inwestycje”**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przebieganie w końcu roku rocznej sumy dotacji wykorzystanych i rozliczonych	800
2.	Przebieganie w końcu roku rocznej sumy wydatków na sfinansowanie własnych inwestycji urzędu	800

7.03 Konto 840 - "Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów"

Konto 840 służy do ewidencji przychodów zaliczanych do przyszłych okresów oraz innych rozliczeń międzyokresowych i rezerw.

Na stronie Ma konta 840 ujmuje się utworzenie i zwiększenie rezerwy, a na stronie Wn - ich zmniejszenie lub rozwiązanie.

Na stronie Ma konta 840 ujmuje się również powstanie i zwiększenia rozliczeń międzyokresowych przychodów, a na stronie Wn - ich rozliczenie poprzez zaliczenie ich do przychodów roku obrotowego lub zysków nadzwyczajnych.

Rozliczenia międzyokresowe przychodów obejmować powinny w szczególności:

- równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych,
- przypisane na koncie 226 należności długoterminowe z tytułu dochodów budżetowych wymagalnych w następnych latach.

Natomiast rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania mogą wystąpić na przykład na pokrycie skutków toczącego się postępowania sądowego.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 840 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu:

- 1) rezerwy oraz przyczyn jej zwiększeń i zmniejszeń,
- 2) rozliczeń międzyokresowych przychodów z poszczególnych tytułów oraz przyczyn ich zwiększeń i zmniejszeń.

Konto 840 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan rezerw i rozliczeń międzyokresowych przychodów.

Typowe zapisy strony Wn konta 840
"Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Rozwiązanie lub zmniejszenie rezerwy na skutek:	
	– ujęcia zobowiązań	201, 234, 240
	– wygaśnięcia przyczyn utworzenia rezerwy	750, 760
2.	Zarachowanie przychodów przyszłych okresów do przychodów ze sprzedaży danego okresu	750, 760
3.	Koszty napraw gwarancyjnych pokrywanych z uzyskanych na ich pokrycie rabatów lub ryczałtów od z uzyskanych na ich pokrycie rabatów lub ryczałtów od dostawców	101, 201
4.	Odpisanie po upływie okresu gwarancji przewyżki uzyskanego ryczałtu ponad poniesione koszty napraw gwarancyjnych	760
5.	Przeniesienie należności długoterminowych do krótkoterminowych należności budżetowych Urzędu (równocześnie księguje się Wn 221 Ma 226)	720
6.	Przeniesienie należności długoterminowych do krótkoterminowych należności budżetowych z dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa (równocześnie księguje się Wn 221 Ma 226)	720
7.	Odpisanie należności długoterminowych z dochodów budżetowych urzędu oraz dochodów związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa z tytułu umorzenia należności	226

Typowe zapisy strony Ma konta 840
"Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Utworzenie rezerw na przyszłe zobowiązania w ciężar:	

	– pozostałych kosztów	761
	– kosztów finansowych	751
2.	Wpłaty z tytułu przychodów zaliczonych do przyszłych okresów (np. za usługi, które będą wykonywane w następnych okresach, albo dotacji na pokrycie kosztów przyszłych okresów)	130
3.	Fakturowane zaliczki i przedpłaty dotyczące przyszłych dostaw lub usług (w wartości netto)	201, 234, 240
4.	Ryczałty od dostawców uzyskane na pokrycie kosztów ewentualnych napraw gwarancyjnych	201, 240
5.	Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu długoterminowych należności budżetowych	226
6.	Przeniesienie krótkoterminowych należności budżetowych urzędu do długoterminowych należności budżetowych (równocześnie księguje się Wn 221 Ma 226)	720
7.	Przeniesienie należności krótkoterminowych do długoterminowych należności z dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych rozliczanych z budżetem państwa (równocześnie księguje się Wn 221 Ma 226)	720

7.04 Konto 851 - "Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych"

Konto 851 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Środki pieniężne tego funduszu, wyodrębnione na specjalnym rachunku bankowym, ujmuje się na koncie 135 "Rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia". Pozostałe środki majątkowe ujmuje się na odpowiednich kontach działalności podstawowej jednostki (z wyjątkiem kosztów i przychodów podlegających sfinansowaniu z funduszu).

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzy się przede wszystkim z odpisów obciążających koszty działalności podstawowej jednostki, a ponadto zwiększa się z tytułu:

- odsetek naliczonych od środków funduszu ulokowanych na rachunku bankowym,
- odsetek od udzielonych pożyczek na cele mieszkaniowe,
- dobrowolnych wpłat, darowizn oraz zapisów osób fizycznych i prawnych,
- opłat osób i jednostek organizacyjnych korzystających z zakładowej działalności socjalnej.

Kierunki i zasady wykorzystania środków ZFŚS określa regulamin ZFŚS Urzędu Miasta Jelenia Góra.

Ewidencja szczegółowa do konta 851 powinna pozwolić na wyodrębnienie:

- 1) stanu, zwiększeń i zmniejszeń zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, z podziałem według źródeł zwiększeń i kierunków zmniejszeń,
- 2) wysokości poniesionych kosztów i wysokości uzyskanych przychodów przez poszczególne rodzaje działalności socjalnej.

Saldo Ma konta 851 wyraża stan zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

**Typowe zapisy strony Wn konta 851
"Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Przelew dla innych jednostek środków ZFŚS na finansowanie wspólnej działalności socjalnej lub z tytułu udziału w pokryciu kosztów działalności socjalnej prowadzonej przez inną jednostkę	135, 240
2.	Koszty związane z prowadzoną przez jednostkę działalnością socjalną:	
	– zapłacone bez ujmowania na kontach rozrachunków	101, 135
	– ujęte jako zobowiązania z tytułu dostaw i usług	201
3.	Zmniejszenia funduszu z tytułu umorzenia pożyczek z ZFŚS lub innych należności	234, 240
4.	Koszty z tytułu:	
	- przedawnienia lub odpisania należności	201, 234, 240
	- zapłaconych lub naliczonych kar i odsetek za nieterminową zapłatę zobowiązań	101, 135, 201, 240
5.	Odpisy aktualizujące należności wątpliwe tego funduszu (dokonywane na dzień bilansowy)	290

**Typowe zapisy strony Ma konta 851
"Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	135
2.	Środki otrzymane od innych jednostek z tytułu ich udziału w pokrywaniu kosztów wspólnej działalności socjalnej	135
3.	Odsetki bankowe naliczone od środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych	135
4.	Przypisane odsetki od pożyczek udzielonych na cele mieszkaniowe i innych należności (wymagalne na dzień bilansowy)	234, 240
5.	Darowizny środków obrotowych na rzecz działalności socjalnej	101, 135
6.	Zmniejszenie odpisu aktualizującego należności w przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu	290

7.05 Konto 853 - "Fundusze celowe"

Konto 853 służy do ewidencji stanu, zwiększeń i zmniejszeń funduszy celowych oraz innych funduszy specjalnego przeznaczenia.

Na stronie Wn konta 853 ujmuje się koszty oraz inne niż koszty zmniejszenia funduszy, a na stronie Ma - przychody oraz pozostałe zwiększenia funduszy.

Ewidencja szczegółowa do konta 853 powinna pozwolić na ustalenie zwiększeń i zmniejszeń oraz stanu każdego z funduszy oddzielnie.

Saldo Ma konta 853 wyraża stan funduszy celowych oraz innych funduszy specjalnego przeznaczenia.

Typowe zapisy strony Wn konta 853 "Fundusze pozabudżetowe"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Koszty działalności oraz nadzwyczajne straty obciążające fundusze pozabudżetowe:	
	– sfinansowane	101, 135
	– ujęte jako zobowiązania z tytułu:	
	a) dostaw i usług	201, 240
	b) pozostałych rozrachunków	232, 240
2.	Koszty z tytułu:	
	– odpisania przedawnionych, umorzonych lub nieistotnych należności funduszy	201, 232, 240
	– uznania za niezawinione niedoborów i szkód	240
	– kar i odsetek obciążających fundusze	101, 135, 240
3.	Opis aktualizujący wątpliwe należności funduszy	290
4.	Przelew pozostałości środków likwidowanego funduszu	135

Typowe zapisy strony Ma konta 853 "Fundusze pozabudżetowe"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wpływy na rachunek bankowy środków przeznaczonych na zwiększenie funduszy	135
2.	Przychody z działalności realizowanej w ramach funduszy pozabudżetowych:	

	– wpłacone bez uprzedniego przypisania należności	101, 135
	– należne na podstawie dowodów sprzedaży lub z innych tytułów	201, 240
3.	Niewyjaśnione nadwyżki składników aktywów obrotowych funduszy	240
4.	Oprocentowanie środków funduszy znajdujących się na rachunkach bankowych	135
5.	Odpisanie przedawnionych zobowiązań	201, 240
6.	Należne odsetki i kary umowne związane z działalnością finansowaną ze środków funduszy:	
	– wpłacone bez przypisania należności	101, 135
	– przypisane należności	201, 240
7.	Zmniejszenie odpisu aktualizującego należności	290

7.06 Konto 855 - "Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek"

Konto 855 służy do ewidencji równowartości mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw lub innych jednostek organizacyjnych, przejętego przez organy założycielskie i nadzorujące.

Na stronie Wn ujmuje się zmniejszenia funduszu z tytułu sprzedaży mienia lub jego likwidacji, a na stronie Ma - stan funduszu i jego zwiększenia o równowartość mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw lub innych jednostek organizacyjnych, ustaloną na podstawie bilansów tych jednostek, w korespondencji z kontem 015.

Saldo Ma konta 855 wyraża stan funduszu mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw lub innych jednostek organizacyjnych, przejętego przez organ założycielski lub nadzorujący, a nieprzekazanego spółkom, innym jednostkom organizacyjnym lub nieprzejętego na własne potrzeby, lub wartość mienia sprzedanego, ale jeszcze niespłaconego.

Typowe zapisy strony Wn konta 855 "Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek"

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wartość sprzedanego mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw lub podległych jednostek – pod datą zapłaty całości lub raty (równoległe do wpływu dochodów księgowanych Wn 130 Ma 760)	226
2.	Wartość mienia zlikwidowanego	015
3.	Wartość mienia przyjętego na potrzeby własne jednostki założycielskiej albo przekazanego nieodpłatnie (równoległy zapis Wn odpowiednie aktywa, Ma 800)	015

**Typowe zapisy strony Ma konta 855
"Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Wartość bilansowa mienia przejętego przez organ założycielski po zlikwidowaniu jednostki organizacyjnej	015
2.	Zwiększenie wartości mienia przejętego po zlikwidowanych jednostkach do wartości wynikającej z wyceny	015

7.07 Konto 860 - "Wynik finansowy"

Konto 860 służy do ustalania wyniku finansowego jednostki.

W końcu roku obrotowego na stronie Wn konta 860 ujmuje się sumę:

- 1) poniesionych kosztów, w korespondencji z kontem: 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407 i 409,
- 2) kosztów operacji finansowych, w korespondencji z kontem 751,
- 3) pozostałych kosztów operacyjnych, w korespondencji z kontem 761,
- 4) strat nadzwyczajnych w korespondencji z kontem 771.

Na stronie Ma konta 860 ujmuje się w końcu roku obrotowego sumę:

- 1) uzyskanych przychodów, w korespondencji z poszczególnymi kontami zespołu 7,
- 2) zysków nadzwyczajnych, w korespondencji z kontem 770.

Saldo konta 860 wyraża na koniec roku obrotowego wynik finansowy jednostki, saldo Wn - stratę netto, saldo Ma - zysk netto.

Saldo jest przenoszone w roku następnym, pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego, na konto 800.

**Typowe zapisy strony Wn konta 860
"Wynik finansowy"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	W końcu roku obrotowego:	
	– przeniesienie poniesionych kosztów według rodzaju	401-409
	– przeniesienie kosztów amortyzacji	400
	– przeniesienie kosztów operacji finansowych	751
	– przeniesienie pozostałych kosztów operacyjnych	761
	– przeniesienie strat nadzwyczajnych	771
2.	Przebiegowanie dodatniego wyniku finansowego (zysku netto) za rok ubiegły (pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego)	800

**Typowe zapisy strony Ma konta 860
"Wynik finansowy"**

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	2	3
1.	Ustalenie wyniku finansowego w końcu roku obrotowego:	
	- przeniesienie uzyskanych przez jednostkę dochodów budżetowych	720
	- przeniesienie uzyskanych przychodów z tytułu dotacji, subwencji i innych dochodów budżetu nieujętych w planach finansowych innych samorządowych jednostek budżetowych	720
	- przeniesienie przychodów finansowych	750
	- przeniesienie pozostałych przychodów operacyjnych	760
	- przeniesienie zysków nadzwyczajnych	770
2.	Przebieganie ujemnego wyniku finansowego (straty netto) za rok ubiegły (pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego)	800

II. Konta pozabilansowe

1. Zespół kont 000 – „Majątek trwały Skarbu Państwa oraz środki trwałe w budowie”

1.1. 000-011-MSP-... - mienie Skarbu Państwa

Konta te służą do pozabilansowej ewidencji majątku Skarbu Państwa.

1.2. 000-080- ... - środki trwałe w budowie w walucie obcej oraz obce środki trwałe w budowie

2. Zespół kont 001 - „Środki pieniężne w walutach obcych, weksle w depozycie, gwarancje zabezpieczające należyte wykonanie umowy”

2.1. Konto 001-102-...- „Środki pieniężne w kasie w walutach obcych”

Konto 001-102 – „Środki pieniężne w kasie w walutach obcych” służy do ewidencji zagranicznej gotówki znajdującej się w kasach jednostki.

Zagraniczne środki pieniężne przechowywane w kasie ujmuje się w ich wartości nominalnej w walucie obcej z podziałem na poszczególne waluty oraz w złotych polskich po przeliczeniu według kursu w dniu zakupu ustalonego przez bank, z którego usług jednostka korzysta.

Środki pieniężne wyrażone w walutach obcych w ciągu roku obrotowego ujmuje się w ewidencji księgowej w wartości nominalnej przeliczonej na złote polskie według kursu zakupu lub kursu sprzedaży dla danej waluty na dzień przeprowadzenia operacji walutowej, ustalonego przez bank, z którego usług korzysta jednostka.

Jeżeli na dzień bilansowy ustalony przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego średni kurs walut obcych różni się od kursu przyjętego do ustalenia zaewidencjonowanych wartości środków pieniężnych, to przed sporządzeniem bilansu wartość środków pieniężnych wyrażonych w walutach obcych aktualizuje się, przyjmując średni kurs walut ustalony przez Prezesa NBP na dzień bilansowy, a powstałe z tego tytułu różnice wyrażone w złotych polskich zalicza się do przychodów lub kosztów operacji finansowych.

Na stronie Wn konta 001-102 ujmuje się wpływy gotówki oraz nadwyżki kasowe, a na stronie Ma - rozchody gotówki i niedobory kasowe.

Wartość konta 102 koryguje się o różnice kursowe dotyczące gotówki w obcej walucie.

Obroty gotówkowe podlegają ujęciu w raporcie kasowym w dniu rzeczywistego przychodu lub rozchodu gotówki z kasy.

Konto 001-102 może wykazywać jedynie saldo Wn, które wyraża stan gotówki w kasie lub saldo zerowe.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 000-102 powinna umożliwić ustalenie wyrażonego w walucie obcej stanu gotówki w walucie zagranicznej, z podziałem na poszczególne waluty obce.

2.2. Konta 001-W-139-...- „Środki pieniężne na rachunkach bankowych w walutach obcych” służą do ewidencji środków pieniężnych na wyodrębnionych rachunkach bankowych w walucie obcej (EUR) pochodzących z kwot zatrzymanych wynikających z zawartych umów i odsetek bankowych od kwot zatrzymanych.

2.3. Konto 001-140 – „Weksle w depozycie oraz zabezpieczenia należytego wykonania umowy w formie gwarancji bankowej lub gwarancji ubezpieczeniowej”

Konto 001-140 – WEKSLE – służy do ewidencji weksli złożonych w depozycie na zabezpieczenie spłaty zaciągniętych pożyczek i kredytów oraz na zabezpieczenie prawidłowej realizacji umów dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić ustalenie własnych weksli in blanco złożonych do depozytu w związku z zawartymi umowami pożyczek i kredytów. Konto 141 prowadzone jest w PLN oraz w walucie obcej.

Konto 001-140 – ZNW – służy do ewidencji zabezpieczeń należytego wykonania umowy w formie gwarancji bankowej lub gwarancji ubezpieczeniowej złożonej w depozycie na zabezpieczenie prawidłowej realizacji umowy.

Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić ustalenie gwaranta zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Konto 001-140 prowadzone jest w PLN oraz w walucie obcej.

Konta analityczne służące do ewidencji zabezpieczeń należytego wykonania umowy tworzy się w następujący sposób:

001-140 - Z – XXX –Y- ZZZ

Przy czym ustala się że:

Z – zabezpieczenie należytego wykonania umowy

XXX - trzy znaki określające rodzaj zadania, jednostkę organizacyjną projektu:

- 001 – zadania inwestycyjne,
- 002 – zadania remontowe,
- 003 – usługi bieżące,
- 004 – projekt ISPA/Fundusz Spójności,
- 005 – projekt ZPORR
- 006 – projekt INTERREG
- 0FO - „Budowa obwodnicy południowej I Etap – Zadanie I (ul. W. Pola -ul. Sudecka) w Jeleniej Górze”

Y - pierwsza litera nazwy gwaranta

ZZZ – trzy cyfry nadane gwarantowi w analitycznej ewidencji księgowej”

3. Zespół kont 002 – „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami w walucie obcej, warunkowe rozrachunki z dostawcami, depozyt.”

Na koncie pozabilansowym 002 ewidencjonuje się w szczególności:

- rozrachunki z odbiorcami i dostawcami w walucie obcej (ewidencja rozrachunków w PLN prowadzona jest na kontach bilansowych),
- zobowiązania warunkowe, tj. nie uznanych przez Miasto Jelenia Góra do czasu ostatecznych rozstrzygnięć prawnych, z którymi wierzyciele nie wystąpili na drogę sądową (np. zafakturowany VAT w stawce wyższej niż wynikała z umowy z powodu zmiany przepisów podatkowych),
- rozrachunki z tytułu kwot zatrzymanych w walucie obcej,
- odsetki od kwot zatrzymanych w walucie obcej,
- mienie złożone w depozycie kasowym,
- rozrachunki z tytułu rozliczenia masy spadkowej,
- rozrachunki z partnerami projektów realizowanych wspólnie” w walucie obcej,
- nieprawomocne decyzje w sprawie opłat za wycięcie drzew.

4. Konto 004-400-nazwa projektu-....- „Koszty nieinwestycyjne realizowanych projektów i w walutach obcych”

Na koncie ewidencjonuje się koszty administracyjne związane z realizacją projektów nie zaliczane do nakładów inwestycyjnych (płace, składki ubezpieczeniowe, materiały, podróże służbowe, szkolenia, itp.) oraz koszty kwalifikowane projektów ponoszone w walucie obcej.

5. Konto 019 – Obce środki trwałe

Konto 019 – „Obce środki trwałe” służy do ewidencji wydzierżawionych i użyczonych Miastu obcych środków trwałych. Ewidencja szczegółowa prowadzona jest według grup środków trwałych.

6. Konto 021 - Skutki obniżenia górnych stawek podatków oraz udzielonych przez gminę ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień, zaniechania poboru obliczone za okres sprawozdawczy (bez ulg i zwolnień ustawowych)

Konto 021 - „Skutki obniżenia górnych stawek podatków oraz udzielonych przez gminę ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień, zaniechania poboru obliczone za okres sprawozdawczy (bez ulg i zwolnień ustawowych) służy do ewidencji kwot dotyczących skutków udzielonych przez miasto na prawach powiatu za okres sprawozdawczy: ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień, zaniechania poboru podatków i opłat, stanowiących dochód budżetu Miasta (bez ulg i zwolnień ustawowych), a także skutki finansowe wynikające ze zwolnień i ulg w podatkach i opłatach wprowadzonych przepisami uchwał Rady Miejskiej w zakresie zarówno bieżących jak i zaległych należności wydanymi na podstawie ustawowych upoważnień. Wykazane kwoty powinny być zgodne z rejestrami przypisów i odpisów z wyjątkiem decyzji o odroczeniu lub rozłożeniu płatności na raty.

Do konta tego prowadzi się również ewidencję szczegółową dotyczącą skutki ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień, zaniechania poboru podatków i opłat, stanowiących dochód budżetu Miasta za wyjątkiem skutków finansowych wynikających z ugody zawartej w bankowym postępowaniu ugodowym, a także będących wynikiem orzeczeń podjętych przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze jako organ II instancji, albo wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego.

7. Konto 090 – Likwidacja środków trwałych

Konto 090 – „Likwidacja środków trwałych” służy do ewidencji postawionych do likwidacji, lecz jeszcze nie zlikwidowanych środków trwałych. Ewidencja szczegółowa prowadzona jest według grup środków trwałych.

8. Konto 091 - Środki trwałe do przekazania na długoterminowe aktywa

Konto 091 – „Środki trwałe do przekazania na długoterminowe aktywa” służy do ewidencji środków trwałych stanowiących przedmiot aportu Miasta Jelenia Góra. Środki trwałe ewidencjonuje się na koncie 091 w wartości netto do czasu wydania oświadczenia przez Kierownika jednostki o objęciu udziałów w danej Spółce. Po wydaniu oświadczenia środki trwałe podlegają przekazaniu na konto 030.

Konto może wykazywać saldo Wn, które oznacza wartość netto środków trwałych do przekazania w formie aportu do określonej Spółki przez Miasto Jelenia Góra.

9. Konto 202 – Rozrachunki z kontrahentami z tytułu użytkowania składników majątkowych i przekazanych do depozytu weksli oraz zabezpieczeń należytego wykonania umowy w formie gwarancji bankowej lub gwarancji ubezpieczeniowej

Konto 202 – służy do ewidencji rozrachunków z tytułu użytkowania składników majątkowych i przekazanych do depozytu weksli własnych in blanco oraz zabezpieczeń należytego wykonania umowy w formie gwarancji bankowej lub gwarancji ubezpieczeniowej. Ewidencja szczegółowa prowadzona jest według kontrahentów.

Konta analityczne służące do ewidencji zabezpieczeń należytego wykonania umowy tworzy się w następujący sposób:

202 – Z – XXX –W- ZZZ

Przy czym ustala się że:

Z – zabezpieczenie należytego wykonania umowy

XXX - trzy znaki określające rodzaj zadania, jednostkę organizacyjną projektu:

- 001 – zadania inwestycyjne,
- 002 – zadania remontowe,
- 003 – usługi bieżące,
- 004 – projekt ISPA/Fundusz Spójności,
- 005 – projekt ZPORR
- 006 – projekt INTERREG
- 0FO - „Budowa obwodnicy południowej I Etap – Zadanie I (ul. W. Pola -ul. Sudecka) w Jeleniej Górze”

W - pierwsza litera nazwy zobowiązanego

ZZZ – trzy cyfry nadane zobowiązanemu w analitycznej ewidencji księgowej”

10. Konto 975 – „Wydatki strukturalne”

Konto 975 służy do pozabilansowej ewidencji wydatków strukturalnych zrealizowanych przez jednostkę budżetową w danym roku budżetowym.

Na stronie Ma konta 975 ujmuje się w ciągu roku budżetowego poniesione wydatki strukturalne. Na stronie Ma ewidencjonuje się także ewentualne korekty wydatków strukturalnych ze znakiem minus.

Na stronie Wn konta 975 ujmuje się pod datą ostatniego dnia roku budżetowego wyksięgowanie wydatków strukturalnych konta.

Konto 975 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan wydatków strukturalnych zrealizowanych. Saldo konta 975 z końcem roku ulega likwidacji poprzez wyksięgowanie. Stan wydatków strukturalnych w danym roku budżetowym ustala się na podstawie obrotów kota 975. Korekt wydatków strukturalnych dokonuje się po stronie MA ze znakiem minus. Dopuszcza się ewentualne korekty ze znakiem dodatnim po stronie WN, z jednoczesnym zapisem ujemnym po obu stronach konta celem zapewnienia czystości obrotów. Podstawą ewidencji na koncie 975 są kasowo zrealizowane w danym roku budżetowym faktury, rachunki i inne dokumenty, na podstawie których dokonano wydatków strukturalnych. Dopuszcza się także ewidencjonowanie wydatków strukturalnych na podstawie dokumentów księgowych potwierdzających ich dokonanie (np. wyciągów bankowych).

11. Konto 980 – Plan finansowy wydatków budżetowych

Konto 980 służy do ewidencji planu finansowego wydatków budżetowych jednostki.

Na stronie Wn konta 980 ujmuje się plan finansowy wydatków budżetowych oraz jego zmiany na podstawie uchwał Rady Miejskiej i zarządzeń Prezydenta Miasta Jelenia Góra z podziałem na dysponentów i w układzie klasyfikacji budżetowej.

Na stronie Ma konta 980 ujmuje się:

- równowartość zrealizowanych wydatków budżetowych;
- wartość planu niewygasających wydatków budżetowych do realizacji w roku następnym;
- wartość planu niezrealizowanego i wygasłego.

Ewidencja szczegółowa do konta 980 jest prowadzona w szczególowości planu finansowego wydatków budżetowych.

Konto 980 nie wykazuje na koniec roku salda.

12. Konto 981 – Plan finansowy niewygasających wydatków

Konto 981 służy do ewidencji planu finansowego niewygasających wydatków budżetowych jednostki.

Na stronie Wn konta 981 ujmuje się plan finansowy niewygasających wydatków budżetowych przyjęty uchwałą Rady Miejskiej z podziałem na dysponentów i w układzie klasyfikacji budżetowej.

Na stronie Ma konta 981 ujmuje się:

- 1) równowartość zrealizowanych wydatków budżetowych obciążających plan finansowy niewygasających wydatków budżetowych;
- 2) wartość planu niewygasających wydatków budżetowych w części niezrealizowanej lub wygasłej.

Ewidencję szczegółową do konta 981 prowadzi się w szczególności planu finansowego niewygasających wydatków budżetowych.

Konto 981 nie wykazuje salda na koniec roku.

13. Konto 998 – Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego

Konto 998 służy do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych ujętych w planie finansowym jednostki budżetowej danego roku budżetowego oraz w planie finansowym niewygasających wydatków budżetowych ujętych do realizacji w danym roku budżetowym.

Na stronie Wn konta 998 ujmuje się:

- 1) równowartość sfinansowanych wydatków budżetowych w danym roku budżetowym;
- 2) równowartość zaangażowanych wydatków, które będą obciążały wydatki roku następnego.

Na stronie Ma konta 998 ujmuje się zaangażowanie wydatków, czyli wartość umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym.

Ewidencja szczegółowa do konta 998 jest prowadzona według podziałek klasyfikacyjnych planu finansowego, z wyodrębnieniem planu niewygasających wydatków.

Na koniec roku konto 998 nie wykazuje salda.

Jednostki budżetowe mogą zaciągać zobowiązania do wysokości kwot ujętych w zatwierdzonym planie finansowym wydatków budżetowych.

Zobowiązania obciążające plany finansowe lat następnych mogą być zaciągane:

- z tytułu umów wieloletnich, gdy umowy te uzasadnione są odpowiednimi programami prac,
- z tytułu umów, których realizacja w roku następnym jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki.

Jednostki mogą dokonywać wydatków budżetowych tylko legalnych, to jest takich, do których upoważnia przepis prawa, np. wynagrodzenie pracowników, świadczenia społeczne, prace zlecone i o dzieło, dotacje, usługi zabezpieczające działalność jednostki, wydatki na inwestycje, podatki.

Zaangażowaniem jest wywołanie takiego stanu prawnego, przez dysponenta środków budżetowych, który spowoduje w przyszłości dokonanie wydatku budżetowego.

Stan prawny angażujący budżet powodują zawarte umowy o pracę stałą, zlecenia, o dzieło, umowy o usługi, decyzje przyznające dotacje, decyzje przyznające świadczenia społeczne, itp. Warunkiem jest wymiar kwotowy, gdyż zaangażowanie podlega ewidencji.

Przy umowach bezterminowych, o znanej stawce miesięcznej – wymiar jest ograniczony do planu bieżącego roku, a więc dwunastu miesięcy.

Przy umowach wieloletnich o stałej kwocie płatności, np. czynsz po 1.000 zł miesięcznie na trzy lata – zaangażowanie dzielimy na obciążające lata przyszłe.

Przy umowach wieloletnich, ale ograniczonych czasem, np. trzyletnich, bez określenia kwoty miesięcznej, ale w których opłata jest uzależniona od stawki i zużycia, zaangażowanie jest ustalane na podstawie odczytu zużycia.

Zapisy na koncie 998 mogą być dokonywane okresowo na podstawie dowodów księgowych zbiorczych.

W sprawozdaniu o wydatkach budżetowych na formularzu Rb 28 S wykazuje się zawsze wartość zaangażowania wydatków ujętych na stronie Ma konta 998.

Zaangażowanie wykazuje się w sprawozdaniach sporządzanych na koniec każdego kwartału w kwotach narastających od początku roku do końca roku.

14. Konto 999 – Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat

Konto 999 służy do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych przyszłych lat oraz niewygasających wydatków, które mają być zrealizowane w latach następnych.

Na stronie Wn konta 999 ujmuje się równowartość zaangażowanych wydatków budżetowych w latach poprzednich, a obciążających plan finansowy roku bieżącego jednostki lub plan finansowy niewygasających wydatków przeznaczony do realizacji w roku bieżącym.

Na stronie Ma konta 999 ujmuje się wysokość zaangażowanych wydatków lat przyszłych.

Ewidencja szczegółowa do konta 999 jest prowadzona według podziałek klasyfikacyjnych planu finansowego, z wyodrębnieniem planu niewygasających wydatków.

Na koniec roku konto 999 może wykazywać saldo Ma oznaczające zaangażowanie wydatków budżetowych lat przyszłych.

IV. DOKUMENTACJA OPISUJĄCA PRZYJĘTE ZASADY PROWADZENIA KSIĄG RACHUNKOWYCH W URZĘDZIE MIASTA

1. Księgi rachunkowe w Urzędzie Miasta Jelenia Góra prowadzi się przy użyciu systemu informatycznego: „PROGRAMY OBSŁUGI JEDNOSTEK BUDŻETOWYCH” ZAKŁADU SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH „SIGID” SP. Z O.O. W POZNANIU.

System informatyczny składa się z modułów:

- Księgowość budżetowa jednostki
- Podatek od nieruchomości od osób fizycznych
- Podatek od nieruchomości od osób prawnych
- Podatek rolny / leśny / nieruchomości od osób fizycznych
- Podatek rolny / leśny / nieruchomości od osób prawnych
- Podatek od posiadania psów
- Podatek od środków transportowych
- Ewidencja opłat dzierżawnych
- Ewidencja opłat za wieczyste użytkowanie
- Ewidencja i rozliczanie sprzedaży kredytowej
- Program obsługi mandatów kredytowych
- Ewidencja i rozliczanie innych opłat
- Ewidencja środków trwałych i przedmiotów w ewidencji
- Ewidencja i rozliczanie podatku VAT
- Ewidencja i drukowanie Faktur
- Gospodarka materiałowa jednostek budżetowych
- Ewidencja i drukowanie poleceń przelewów
- Program Obsługi Kasy.

1.1 Opis systemu informatycznego rachunkowości jednostki

1.2 Opis systemu ochrony danych

1.3 Wykaz zbiorów komputerowych stanowiących księgi rachunkowe i opis procedur i funkcji – zawiera instrukcja użytkownika.

Ad. 1.1. Opis programów obsługujących programy podatków i innych należności budżetowych

Programy obsługi podatków pozwalają na prowadzenie ewidencji podatników i posiadanych przez nich nieruchomości oraz naliczanie należnych podatków. Programy pozwalają na rejestrowanie należnych ulg oraz wszelkich zmian mających wpływ na wielkość należnego podatku. Programy składają się z dwóch podstawowych modułów:

A. WYMIAR PODATKU,

B. KSIĘGOWOŚĆ PODATKOWA.

W ramach pierwszego modułu, tj. WYMIARU PODATKU, użytkownik prowadzi kartotekę nieruchomości i ich użytkowników, rejestr stawek podatku oraz ulg w podatku. Na podstawie tych danych przekazywane są do księgowości podatkowej informacje o kwotach naliczonego podatku (lub ewentualnych przypisów/odpisów), oraz terminach płatności.

Drugi moduł, tj. KSIĘGOWOŚĆ PODATKOWA, prowadzi dla każdego podatnika na indywidualnych kontach rejestr płatności, umożliwia naliczanie odsetek od niezapłaconych rat, itp.

Na tych samych zasadach działają programy dotyczące podatku od nieruchomości, podatku rolnego i leśnego, podatku od posiadania psów, podatku od środków transportowych, umów dzierżawnych, wieczystego użytkowania i sprzedaży kredytowej.

W systemie informatycznym „SIGID” następuje automatyczny przepływ informacji od ewidencji podatników i wymiaru podatków przez księgowości podatkowe – analityczne do programów ewidencyjnych (podatkowych i rozrachunkowych), aż do zbiorczych kwot na określonych kontach analitycznych i syntetycznych. W ten sposób spięte są wszystkie programy podatkowe i ewidencyjne o charakterze finansowym.

Program środki trwałe i przedmioty w ewidencji oraz kartoteka magazynowa obejmuje kartoteki składników majątkowych, które można uporządkować w kolejności rodzajów, poszczególnych grup, i użytkowników oraz rejestrować ich zmiany przekazując dane automatycznie do księgowości budżetowej.

W programie obsługi kasy, aby zarejestrować dokument kasowy należy „wczytać” dokument przygotowany „poza kasą” lub wprowadzić go wprost, podając kod określający rodzaj dokumentu, następnie wybrać z tabel lub podać ręcznie tytuł wpłaty. Dla każdego rejestrowanego dokumentu kasowego zapisuje się automatycznie datę i czas wprowadzenia dokumentu oraz przydziela się unikatowy (komputerowy) numer kolejny.

Informacja o wpłacającym może być automatycznie wpisywana przez program, podawana przez użytkownika „ręcznie” lub wybierana z wcześniej zdefiniowanych tabel instalacyjnych.

Jako informacje uzupełniające (dotyczące „wpłacającego”) można podać tzw. kod podatnika, który jest identyfikatorem nadawanym danej osobie w programach firmy „SIGID”, rozliczających podatki.

Informacje o wpłacanej lub pobieranej kwocie można podać na dwa sposoby: tylko kwotę „razem” lub w ujęciu analitycznym.

W przypadku dokumentów wielopozycyjnych można podać maksymalnie 4 kwoty i związane z nimi tytuły wpłaty. Dla „wpłat” program może automatycznie uzupełniać rejestrowany „ w komputerze” dokument o dane dotyczące banku i numeru konta, na jakie dana wpłata będzie przekazywana, co w znaczny sposób usprawnia procedurę przygotowywania „ bankowych dowodów wpłaty”.

„Program obsługi kasy” współpracuje z programem: „ Księgowość budżetowa” poprzez podanie kodu wstępnej dekretacji dokumentu, wykorzystywanego następnie w raporcie kasowym dla potrzeb księgowości.

Programy: „ Ewidencja zakupów i sprzedaży VAT”, „ Polecenia przelewów”, „ Rachunki i faktury VAT” są programami odrębnymi. Dane z nich nie są przekazywane do programu: „Księgowość budżetowa”.

Wdrożenie programu” „Księgowość budżetowa” polega na etapowym wykonaniu kilku zadań:

- a) opracowaniu planu kont,
- b) opracowaniu słowników,
- c) rozpoczęciu rejestracji i księgowaniu dzienników,
- d) opracowaniu bilansu otwarcia,
- e) wprowadzeniu planu wydatków i dochodów budżetowych w przekrojach według jednostek organizacyjnych, klasyfikacji budżetowej i zadań realizowanych przez jednostkę.

Program: „ Księgowość budżetowa” składa się z następujących modułów;

1) Moduł: „ KONTA EWIDENCJI ANALITYCZNEJ” służy do zakładania, korekty i usuwania z planu kont syntetyczno – analitycznych. Konto w programie: „Księgowość budżetowa” jest ciągiem od 3 do 19 znaków alfanumerycznych (0,1,2,...,9); A,B,...,Z), przy czym trzy pierwsze znaki są numerem konta syntetycznego, czwarty (jeżeli występuje) jest znakiem separatora „ – „, i jeden lub więcej znaków alfanumerycznych. Każdy separator tworzy kolejny poziom analityki. Program komputerowy pozwala na coroczne przedefiniowanie całego (lub części) planu kont, po zamknięciu roku poprzedniego. Konta niepotrzebne, błędnie zaprojektowane można usunąć i dopisać nowe.

Wszystkie roczne plany kont są archiwizowane i można się do nich dostać poprzez zmianę daty w programie księgowości.

2) Moduł „KONTA W UKŁADZIE KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ” oparty jest o klasyfikację budżetową związaną z kontami analitycznymi Wydatków, Kosztów, Rozchodów oraz Dochodów i Przychodów. W module tym dostępne są zestawienia i wydruki oparte o wykonanie na kontach oraz o wprowadzony plan budżetowy. Plan budżetowy wprowadzamy wyłącznie w tym module.

3) Moduł: „REJESTRY DZIENNIKÓW” służy do wprowadzania poszczególnych operacji gospodarczych pogrupowanych według ich rodzajów do dziennika i na konta księgi głównej o rozbudowanej strukturze syntetyczno – analitycznej. W programie komputerowym naturalną tendencją jest logiczny podział operacji gospodarczych na np.: wyciągi bankowe, raporty kasowe, które są automatycznie numerowane. Każdy dokument księgowy jest przyporządkowany do dziennika specjalizowanego (częściowego), który otrzymuje również chronologiczny numer. Każdy z dzienników zawiera przynajmniej jeden dokument księgowy z przynajmniej jedną kwotą księgowaną na dwóch różnych kontach po przeciwstawnych stronach tych kont. Zwykle jest to kilka – kilkadziesiąt dokumentów księgowych, składających się na taki dziennik częściowy.

Każdy z takich dzienników powinien być oznaczony symbolem składającym się z jednego lub dwóch znaków np:

- wyciągi – H,
- polecenia księgowania - P lub - PK
- faktury – B lub B1,
- polecenia księgowania środków trwałych - T,
- polecenia księgowania przedmiotów w ewidencji - S,
- itp.

W programie KB SIGID zarezerwowana jest litera „Q” dla dokumentów księgowych zmieniających bilans otwarcia w ciągu roku po rozpoczęciu księgowania. Użycie dziennika z literą „Q” nie powoduje zmiany obrotów kont wpisanych do tego dziennika. Zmianie ulegnie jedynie ich stan początkowy, saldo początkowe (Wn i Ma dla kont rozrachunkowych), wcześniej zdefiniowane w obsłudze (pierwotnego) Bilansu Otwarcia.

Każdy dziennik częściowy otrzymuje od programu kolejny jednoznaczny numer, np.

P060012 lub dla dwuznakowych oznaczeń PP060012

co oznacza kolejne, 12-ste polecenie księgowania w roku bieżącym 20[06].

Oznaczenia dzienników częściowych wprowadza sam użytkownik w module „SŁOWNIKI DLA SYSTEMU” zadanie „KODY DZIENNIKÓW”.

4) Moduł: „KSIĘGOWANIE DZIENNIKÓW” pozwala na automatyczne zaksięgowanie na kontach analitycznych do kont syntetycznych oraz pośrednio na kontach syntetycznych danych z dokumentów księgowych zarejestrowanych w dziennikach częściowych.

5) Moduł: „OBROTY I SALDA” umożliwia sporządzanie wydruków kont syntetycznych, analitycznych, sprawozdań finansowych oraz służy do kontroli poprawności dokonanych zapisów i zgodności sald.

Można uzyskać też testy: zgodności obrotów i sald, sald analityki kont, sum katalogu i operacji na kontach, definicji kont analitycznych, sprawozdań Rb-27 S / 28 S i innych, na dyskietce.

6) Moduł: „ BILANS OTWARCIA / ZAMKNIĘCIA” tworzy samodzielny zbiór roczny z saldami wybranych kont na dzień zamknięcia B.O.

7) Moduł: „ ZAMKNIĘCIE MIESIĄCA / ROKU” służy do zamknięcia miesiąca (roku) bez możliwości nanoszenia późniejszych zmian i umożliwia rejestrację dokumentów księgowych w następnych miesiącach. Zamknięcie ksiąg rachunkowych polega na nieodwracalnym wyłączeniu możliwości dokonywania zapisów księgowych w zbiorach tworzących zamknięte księgi rachunkowe.

8) Moduł: „ ZMIANA DATY / WYBÓR ROKU KSIĘGOWEGO” pozwala na wydrukowanie zbiorów archiwalnych.

9) W module: „ SŁOWNIKI DLA SYSTEMU” definiuje się:

- A. kody dzienników,
- B. jednostki organizacyjne,
- C. kody dużych transakcji,
- D. teksty potwierdzenia sald,
- E. dane adresowe nadawcy,
- F. nagłówki sprawozdań wykonania planu,
- G. grupy paragrafów planowanych wydatków,
- H. kody województwa / powiatu / gminy,
- I. parametry dla RB-graficznych,
- J. parametry dla BO-graficznych
- K. stopy procentowe dla liczenia odsetek,
- L. parametry instalacyjne,
- M. inne parametry,
- N. definicje dla planów zadaniowych.

Sporządzanie zestawień wymaganych przez ustawę

Wydruki z systemu „ SIGID” są zgodne z wymogami ustawy: strony wydruków są numerowane automatycznie (numer strony jest drukowany w nagłówku po prawej stronie). Informacje na temat programu i wersji z jakiej pochodzą, są drukowane w nagłówku. Każda strona wydruku zawiera podsumowanie wartości strony i wartości do przeniesienia. Wydruk zawiera informacje z jakich okresów obrachunkowych pochodzą dane i datę sporządzenia wydruku (w stopce po lewej stronie) oraz nazwę firmy (nagłówek).

Dziennik częściowy

Zapisy w każdym rejestrze według dat księgowania i z odrębną numeracją ewidencyjną. Program „ SIGID” umożliwia wydrukowanie dokumentu “Dziennik częstkowy” w dowolnym momencie pracy, również dla tych okresów, które nie zostały zamknięte. Jeśli miesiąc pozostaje nie zamknięty, należy liczyć się z faktem, że może zawierać zapisy niekompletne (nie wszystkie operacje zostały zarejestrowane lub zaakceptowane). Dziennik taki należy w związku z tym traktować jako niepełny. W przypadku okresów zamkniętych można dokument ten uznać za finalny.

Na wydrukach dziennika znajdują się następujące informacje:

- numer w dzienniku jest identyfikatorem osoby zatwierdzającej dany dokument,
- data księgowania operacji,
- data wystawienia dokumentu stanowiącego podstawę księgowania,
- numer ewidencyjny dowodu księgowego,
- typ i numer własny dokumentu,
- opis operacji,
- sumy kwot Winien i Ma wynikające z dekretacji dokumentu,

Dziennik w systemie „SIGID” służy wprowadzaniu zapisów, w postaci dekretacji księgowej, na konta księgi głównej o rozbudowanej strukturze syntetyczno – analitycznej. Wprowadzone do systemu dane o operacjach gospodarczych (dekretowane ręcznie i automatycznie), pochodzące z wszystkich programów są pierwotnie zestawiane w zbiorze.

Wydruk ten można uzyskać po wejściu do zadania pt.:”REJESTRY DZIENNIKOW” klawiszem funkcyjnym <F6> w podmodule: ”REJESTR ZAKSIĘGOWANYCH DZIENNIKÓW – CHRONOLOGICZNIE”

Dziennik główny stanowi zestawienie wszystkich dzienników

Udostępnia sumaryczne obroty poszczególnych dzienników częściowych: obroty miesiąca poprzedniego w stosunku do miesiąca aktywnego, obroty miesiąca bieżącego, obroty narastająco od początku roku. Wartości odnoszące się do poszczególnych dzienników częściowych oznaczone są symbolem, który jest tożsamy z symbolem odpowiedniego rejestru księgowego.

Zestawienie zbiorcze wszystkich dzienników częściowych są drukowane na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Konta księgi głównej

Zapisy księgowe, pochodzące zarówno z dowodów księgowych, jak i tworzone automatycznie przez systemy dziedziczne oraz moduły oprogramowania ”SIGID”, następują w pełnym układzie analitycznym, tj. do najniższego poziomu określonego w zakładowym planie kont. (Dokumenty nie mogą być księgowane wprost na konta księgi głównej, tj. bez uwzględnienia dekretacji według ich podziałów analitycznych.) Zapisy na kontach księgi głównej ustala się jako zbiorcze sumy zapisów na składających się na nie kontach analitycznych. Na podstawie zbioru zaksięgowanych danych sporządza się zestawienie analityczne obrotów i sald, zestawienia sald kont analitycznych, jak i zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej. Zestawienia te, dzięki przewidywanym w programach procedurom kontroli, wykazują pełną zgodność danych pomiędzy sobą, jak i w porównaniu z dziennikiem (obroty miesięczne i narastające).

Konta księgi głównej, pomocniczych oraz zestawienia obrotów i sald kont analitycznych i syntetycznych drukuje się w module: „OBROTY I SALDA” w podmodule: „ OBROTY I SALDA KONT ANALITYCZNYCH I SYNTETYCZNYCH”

Księgi pomocnicze

Jednostka prowadzi księgi pomocnicze za pomocą oprogramowania „SIGID” jako zbiór wyodrębnionych danych w ramach kont księgi głównej o rozbudowanej strukturze syntetyczno – analitycznej; suma sald początkowych i obrotów na kontach ewidencji analitycznej stanowi saldo początkowe i obroty kont księgi głównej, zaś suma sald końcowych na kontach ewidencji analitycznej stanowi saldo końcowe kont księgi głównej.

Zestawienie obrotów i sald oraz dziennik

Zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej są drukowane na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Zestawienie miesięcznych dzienników częściowych, zapisy dokonane na kontach księgi głównej i na kontach ksiąg pomocniczych – są drukowane tylko w wybranym zakresie w celu uzgodnień księgowych i dokonania niezbędnych rozliczeń księgowych i podatkowych. Całość danych, ze względu na dużą objętość zbioru, jest bieżąco i na koniec każdego okresu sprawozdawczego archiwowana w sposób umożliwiający wydruk ksiąg oraz przechowywanie przez wymagany okres. Zasady kopiowania danych i archiwizacji ksiąg zawierają odrębne instrukcje służące systemowi ochrony danych.

W programie KSIĘGOWOŚĆ BUDŻETOWA od wersji 2.36a, istnieje możliwość powiązania kont analitycznych z realizowanymi przez jednostkę zadaniami. W ten sposób program wychodzi naprzeciw wymogom **rozliczania realizacji rocznych budżetów jednostek w układzie zadaniowym**.

Ad. 1.2. Opis systemu ochrony danych

Bezpieczeństwo użytkowania systemów zapewniono poprzez powołanie administratora systemu oraz określenie zakresu dostępu poszczególnych użytkowników systemów na danym poziomie. Prawa dostępu wyznaczają użytkownicy kluczowi, a do systemu wprowadza je administrator systemu. Dla każdego użytkownika programu nadawane są uprawnienia do programów i poszczególnych ich funkcji oraz nakładane zakazy ograniczające dostęp danego użytkownika do określonych zadań.

Księgi rachunkowe, dowody księgowe, dokumenty inwentaryzacyjne, sprawozdania finansowe oraz dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości przechowuje się w siedzibie jednostki przez wymagany ustawowo okres.

Dla zbiorów danych rachunkowości, utrwalonych na nośnikach magnetycznych, stosuje się rozwiązania organizacyjne w zakresie tworzenia kopii bezpieczeństwa i kopii archiwalnych. Dane przechowywane są na macierzy dysków twardych (macierz 6 dyskowa z jednym dyskiem rezerwowym).

Zbiory stanowiące księgi rachunkowe kopiowane są codziennie (w systemie kopii zapasowych). Kopie są przechowywane na dyskach twardych przez okres 12 miesięcy (zgodnie z gwarancją ich producenta) a następnie przekazywane do archiwum. Kopie robione są w dwóch krzyżujących się lokalizacjach. Poza tym zbiory komputerowe raz na miesiąc nagrywane są na nośniki magnetoptyczne DWDR. Przechowywane są obecnie w zamkniętych szafach metalowych w serwerowni, do której dostęp mają dwie osoby. Po zakończeniu roku bazy danych kopiowane są na nagrywarce DWDRW na nośniki magnetoptyczne (płyty DWDR) i przechowywane w Referacie Informatyki w budynku przy Placu Ratuszowym 58.

Wydział Finansowy zaopatrzone w sprzęt komputerowy klasy PC, średnio ok. 2,0 GHz, 1 GB, 160 GB HDD, serwer Prowiant DL380G6 2 procesowy i sieć logiczną kat. V o prędkości 100 Mbit do 1 Gbit z wyodrębnioną siecią energetyczną celem zapewnienia prawidłowej pracy i wyeliminowania powstania ewentualnych awarii.

Szczegółowy sposób zabezpieczenia użytkowanych programów określa „Polityka bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Miasta Jelenia Góra” wprowadzona odrębnym zarządzeniem Prezydenta Miasta.

2. **Dokumentację sporządzania dokumentów kadrowo – płacowych** w programie komputerowym: „KALI” firmy „MacroSoft” S.A.O/Wrocław zawiera instrukcja użytkownika.
3. **Dokumentację sporządzanie przelewów typu elixir** w programie komputerowym: „VideoTEL” firmy VideoTEL Sp. z o.o. w Warszawie zawiera instrukcja użytkownika.

V. Wykaz stosowanych dzienników częściowych

KOD DZIENNIKA	NAZWA DZIENNIKA
0	Podatek od posiadania psów – księgowość analityczna
1	Wieczyste Użytkowanie Skarb Państwa – księgowość analityczna
10	Projekt – Przebudowa ul. Kilińskiego, Pijarskiej
11	Projekt – Ścieżka rowerowa z Doliny Izery do Doliny Bobru
12	Projekt – Rewitalizacja Parku Zdrojowego Cieplice Śl.
13	Projekt – Monitoring rejonów turystycznych
14	Projekt – Południowo-zachodni szlak cysterski
15	Projekt – Zobaczyc krajobraz-dotknac przeszlosc
16	Projekt – Jeleniogórski trakt śródmiejski
17	Projekt – Transgraniczna Olimpiada Młodzieży
2	Wyciągi bankowe – Skarb Państwa
20	Projekt – Infrastruktura edukacyjna-Kruszwicka
21	Projekt – Infrastr.edukacyjna ksztalcenia zawodowego
22	Projekt – Rozwój bazy dydaktycznej MECHANIK
23	Projekt – Czarodziejski trakt śródmiejski
24	Projekt – Transgraniczna promocja miasta JG
3	Raporty kasowe – kasa nr 3
4	Podatek od środków transportu – księgowość analityczna
5	Przekształcenia i wykup gruntu – księgowość analityczna
6	Rachunek bankowy, noty/depozyty walutowe
7	Wyciągi bankowe – wynagrodzenia osobowe
8	Realizacja projektu ISPA
9	Zaangażowanie – wydatki
90	Plan finansowy wydatków budżetowych
91	Plan finansowy wydatków niewygasających
A	Raporty kasowe – kasa nr 1
B	Rozrachunki z dostawcami
B1	Rozrachunki z dostawcami – Wydział Oświaty i Wychowania
B2	Rozrachunki z dostawcami – Ochrona Środowiska
C	Polecenie księgowania
D	Wyciągi bankowe – dochody jednostki
D1	Dochody-Oplaty parkingowe, abonamenty
DK	Kasa – dochody jednostki
E	Raporty kasowe – kasa nr 2
F	Podatek od nieruchomości od osób fizycznych
F0	Projekt – TERMY CIEPLICKIE
F1	Projekt – Uzdrowski Dolny Śląsk
F4	Projekt - Obwodnica południowa – Etap I zadanie I
FE	Projekt – Rewitalizacja Barokowych kaplic nagrobnych
FG	Projekt – Zespół Pocysterski w Jeleniej Górze-Cieplicach
FH	Projekt – Rewitalizacja ośrodków sportowych
FI	Projekt – Renowacja budynków ul. Weigla
FJ	Projekt – Turystyka rowerowa
FK	Projekt – Likwidacja barier komunikacyjnych
FL	Projekt – Polsko-Czeskie potyczki samorządowców

FM	Projekt – Odbudowa kanału Młynówki
FN	Projekt – Edukacja przez integrację...
FO	Projekt – Renowacja budynków Drzymały 11-13
FÓ	Projekt – Renowacja budynków ul. Powstańców Śl.
FP	Projekt – Przebudowa ulicy Powstańców Śląskich
FQ	Projekt – Renowacja budynków ul. Lwówecka
FR	Projekt – Udostępnienie szlaków do turystyki rowerowej
FS	Projekt – Atrakcyjni sąsiedzi
FŚ	Projekt – Realizacja planu ratowniczego FOR-BE-S
FV	Projekt – Renowacja budynków ul. Drzymały 2-12
FW	Projekt – Wieże widokowe
G	Raporty kasowe – kasa nr 4
G1	Raporty kasowe – kasa zagraniczna
H	Wyciągi bankowe – wydatki
I	Inwestycje (środki trwałe w budowie)
J	Podatek od nieruchomości od osób prawnych – księgowość analityczna
JJ	Opłata skarbową
KK	Koszty procesowe i egzekucyjne
KW	Koszty wynagrodzeń
L	Wyciągi bankowe – Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych
L3	Wyciągi bankowe – Wpływy z opłat i kar za korzystanie ze środowiska
L4	Wyciągi bankowe – PFGZGiK
L5	Wyciągi bankowe – Wpływy z opłat i kar za korzystanie ze środowiska
M	Noty – Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych
M3	Noty – korzystanie ze środowiska
M4	Noty – PFGZGiK
M5	Noty – korzystanie ze środowiska
N	Nota wewnętrzna - dochody
O	Kredyty – sprzedaż nieruchomości – księgowość analityczna
P	Polecenie księgowania – dochody Skarbu Państwa
P1	Wyciągi bankowe – CEPIK – opłaty ewidencyjne
Q	Korekta bilansu otwarcia
R	Podatek rolny od osób fizycznych – księgowość analityczna
S	Pozostałe środki trwałe
T	Środki trwałe, wartości niematerialne i prawna, aktywa finansowe
U	Wyciągi bankowe – depozyty
U2	Wyciągi bankowe – opłaty za nieprawidłowe parkowanie
UU	Noty – depozyty
V	Wieczyste użytkowanie – księgowość analityczna
W	Podatek rolny/leśny od osób prawnych
X	Umowy dzierżawne – księgowość analityczna
Y	Zajęcie pasa drogowego – dochody
Z1	Wyciąg bankowy r.21-1300 – Środki Funduszu Pracy
Z2	Rozliczenie środków Funduszu Pracy
Ż	Materiały w magazynie

Do ewidencji wyodrębnionych zagadnień zakładane są sukcesywnie nowe dzienniki. Wprowadzenie nowego dziennika nie powoduje konieczności zmiany Zarządzenia.

VI. Wykaz środków trwałych zaliczanych do grupy „wyposażenie”

Do środków trwałych stanowiących wyposażenie zalicza się:

1. czajniki, ekspresy do kawy;
2. kalkulatory;
3. radiodbiorniki;
4. książki;
5. naczynia kuchenne i sztucce;
6. telefony komórkowe;
7. wentylatory;
8. zszywacze do dokumentów wielkoformatowych;
9. ładowarki;
10. karty pamięci do aparatów fotograficznych i innych urządzeń;
11. torby, teczki, walizy, etui na aparaty fotograficzne i inne urządzenia oraz kasetki metalowe;
12. obcinarki do zdjęć;
13. nawilżacze powietrza;
14. lampki na biurko;
15. ubrania robocze, kaski, obuwie robocze, kamizelki i inne elementy ubioru roboczego;
16. zegary ściennie;
17. świeczniki;
18. pieczęcie metalowe z orłem;
19. prostowniki;
20. stetoskopy;
21. testery do banknotów;
22. zestawy mikrofonu ze słuchawkami, słuchawki bezprzewodowe, zestawy głośnomówiące głośniki do komputera i inne drobne samodzielne akcesoria komputerowe lub telekomunikacyjne;
23. taśmy miernicze, ciśnieniomierze, termometry elektryczne, pirometry, i inne przyrządy pomiarowe;
24. wiertarki, wyrzynarki, opalarki, szlifierki stołowe, pilarki, wkrętarki elektryczne, piły elektryczne, spawarki, sekatory, kosy spalinowe, i inne narzędzia;
25. drabiny;
26. lodówki samochodowe;
27. przedłużacze zwijane i zasilacze przeciwzakłóceń;
28. zaciskacze do styków modularnych;
29. spirale kanalizacyjne;
30. mapy ściennie, stojaki na mapy;
31. ramię na telefon;
32. urny;
33. mównice;
34. godła;
35. odkurzacze;
36. gaśnice i sprzęt przeciwpożarowy;
37. inne drobne przedmioty.